

Čestitali so Jožetu Martinčiču

Tovarišu Jožetu Martinčiču, našemu 71-letnemu izseljencu, upokojenemu rudarju iz Pas de Calaisa in voditelju organizacije jugoslovanskih izseljencev v severni Franciji, ki je letos že petnaštic na obisku v rodni domovini, so v ponedeljek, 28. julija, predstavniki občinskega sindikalnega sveta iz Novega mesta v zdravilišču Smarješke Toplice čestitali za več njegovih jubilejev predvsem pa za njegovo veteranstvo v partiji in sindikatih. »Noge so mi opešale, spomin in roke pa mi še dobro služijo,« je jubilatni pripomnil v daljšem razgovoru, v katerem je opisal svojo pot proletarca, komunističarja in revolucionarja, hkrati pa se navduševal ob tem kar je videl pri nas. Več o tem srečanju z našim rojakom bomo zapisali prihodnje.

V nedeljo, 3. avgusta, bo v turističnem domu na Grmadi nad Ortnikom srečanje dolenskih turistov. Taka srečanja prireja domače turistično društvo že nekaj let. Grmada je ena najlepših izletniških točk Ribniške doline, vendar še ni deležna take pozornosti, kot jo zasluži. Visoka je 887 m, od glavne ceste pri Ortniku pa je oddaljena 4,5 km. (Foto: F. Modic)

Rimsko steklo najdeno na Otoku

Med desetdnevnim julijskim izkopavanjem na Otoku pri Dobravi je arheolog dr. Vinko Šribar našel med številnimi ostanki keramičnih predmetov in žilindro tudi kose rimskega stekla in opetke. Ugotovil je, da je bilo srednjeveško mesto Gutenwerth, ki ga odkriva in raziskuje

v tem kraju, sezidano na temeljih rimske naselbine. Nekaj predmetov iz predgutenwerške dobe je našel že med izkopavanjem lanske poletje in že tedaj je zanesljivo dokazoval, da je bila pred Gutenwerthom na Otoku rimska naselbina, gotovo pa rečno pristanišče.

— Gotovo ne bi škodovalo nekaj besed več o tem, kaj nas pri uresničevanju te naloge silni k med-

V „NOVOTEKSU“ potrebujejo krojačice

Te dni opravljajo mladi ljudje, med njimi je največ uvel, na Komunalnem zavodu za zaposlovanje posebne teste za sprejem v šolo, ki jo bo organiziralo podjetje »Novoteks«. Ker bodo že letos ustanovili v »Novoteksu« konfekcijski oddelk, bodo zaposlili večje število mladih ljudi, starih od 15 do 20 let, ki so spretni in se želijo zaposliti v krojaški stroki.

Sola bo trajala štiri ali pet mesecev, predavanja pa se začne že 1. avgusta. Razen domačih strokovnjakov bodo predavali tudi predavatelj šolskega tekstilnega centra iz Kranja.

Glasno moramo reči, da smo „za“!

Predsednik občinske konference SZDL Novo mesto Franc Beg v razgovoru o območnem načrtu prostorskega razvoja — Potem, ko smo se v vseh dosedanjih razpravah strinjali, morajo tudi občinske skupščine reči svoj »da« — Govorjenja je dovolj, čas hitro beži!

Gospodarstvo ne pozna meja držav in kontinentov, toliko manj pa sme poznati meje občin. To je resnica, ki jo vsi poznamo in ji vsi že nekaj časa pritrjujemo. V praksi pa so žal nekatere stvari drugačne. Tudi na našem širšem območju se prav v praksi že dlje časa na širših posvetih z mnogimi stvarmi strinjamo, do sodelovanja pa takrat, kadar je potrebno, ne pride v vseh primerih, čeprav ga nihče javno ali pa recimo kar »suradno« ne odklanja. Uresničitev naloge, o kateri teče beseda v tem intervjuju, pa je v največji meri odvisna prav od sodelovanja in od pripravljenosti zanj. Od tega so odvisni tudi razvoj mnogih krajev, sreča in blaginja naših ljudi. Ne pozabljajmo tega! — To je naš komentar, tokrat izjemoma posredovan v uvodu, zdaj pa k vprašanju in odgovoru, ki jih je dal tov. Franc Beg.

— Kako daleč smo s pravico za izdelavo osnov regionalnega, prustorskega razvoja na našem območju?

— Vprašanje takšnega, dolgoročnega planiranja smo načeli v volilnem programu SZDL in poudarili, da je treba pri tem združevati razpo-

ložitve kadrovske in proizvodne zmogljivosti ter uporabiti vse drugo, zlasti naravne možnosti našega območja. Samo tako bomo lahko območje dostojno vključili v pripravo planov dolgoročnega razvoja SRS.

Ko smo sestavljali volilni program, smo mislili predvsem na to, da je ena sama občina — torej tudi naša — premajhna za tako obsežno nalogo in da moramo zato kar se da združevati sile in moči. Iz takšnih razglabljanj se je rodila pobuda, naj nastane načrt, ki bi zajel temeljne sestavne dele prostorskega razvoja za območje ožje Dolenjske, Kočevske, Spod. Posavja in Bele krajine.

O tem vprašanju je razpravljala tudi medobčinski svet ZK, ki se je strinjal s predlogom za izdelavo takšnega območnega načrta, široko podporo pa je dobil ta predlog tudi na nedavnem prvem sestanku dolenskega kluba poslancev v Dol. Toplicah, na katerem so sodelovali tudi predsedniki občinskih konferenc SZDL in predsedniki občinskih sindikalnih svetov.

— Gotovo ne bi škodovalo nekaj besed več o tem, kaj nas pri uresničevanju te naloge silni k med-

občinskemu sodelovanju in združevanju sil?

— Za najboljši, posnemanja vreden zgled so nam lahko takšni, že izdelani načrti za območje Koroske, Gorenjske in Primorske ter načrti za mariborsko in celjsko območje, ki so že v izdelavi. Tu gre za gospodarsko veliko bolj razvita območja, kot je naše, ki so se kljub temu združila v skupnem planiranju.

Naj dodam še to, da ena sama občina ne more začrtati dolgoročnega razvoja cest, ki vodijo skozi več občin in celo republik, dolgoročnega raz-

(Nadaljevanje na 3. str.)

Priprave na Trdinov večer

V novomeškem Zavodu za kulturno dejavnost se živahno pripravljajo na prireditve Kresna noč med gorjanskimi oglatji, ki bo 10. avgusta pri Miklavžu na Gorjancih. Kot smo izvedeli, bodo nastopile folklorne skupine iz Bele krajine in Karlovca, Novomeščani pa bodo v povezavi z IMV pripravili še preostali kulturni program. O prireditvi bomo še poročali. P. B.

»SREDI MORJA ČRNA VIHRA, SREDI VIHRE ČRNI VRAN...« je priljubljena taborniška pesem o gusarjih. Navdušeno so jo prepevali tudi taborniki novomeške gimnazije v prvi izmeni na taboru v Sentjanah nad Portorožem. Več o taborjenju Novomeščanov berite na sredini današnje številke!

OSREDNJA PROSLAVA KPJ JE BILA V GRADCU

„S ponosom gledamo prehojeno pot“

26. julija so v gradaškem prosvetnem domu počastili 50-letnico ZKJ, SKOJ in sindikatov — Na proslavi je govoril Niko Šilih

Osrednjo proslavo v čast jubilejnemu letu KPS so v metliški občini imeli v Gradcu. V prosvetnem domu so se zbrali člani občinske konference ZKS, predvojni komunisti in revolucionarji iz Bele krajine, vodstva občinskih družbeno-političnih organizacij, odborniki občinske skupščine, poslanci, predstavniki krajevnih organizacij ter predstavniki sosednjih občin Črnomelj in Novo mesto.

Navzoče je pozdravil sekretar občinskega komiteja ZKS

Martin Štefanič, zatem pa je govoril Niko Šilih, ki je pred vojno kot komunist deloval na širšem dolenskem območju, med vojno pa tudi v Beli krajini. Tovariš Šilih je med drugim dejal:

»V Beli krajini je bolj kakor drugje že leta 1941 prišlo do izraza svobodoljubno hotenje ljudi. Neuspešni revolucionarni poskusi ob koncu prve svetovne vojne, intenzivno politično delo v letih pred drugo svetovno vojno, množične manifestacije in

požrtvovalno delo komunistov, vse to je reynemu človeku Bele krajine dajalo politično zrelost, odločnost in organiziranost.«

Govoru je sledil krajski kulturni program, v katerem so nastopili pevci moškega zboru Dušan Jereb iz Novega mesta, igrala pa je tudi metliška godba na pibala. Delegacija borcev, občinske konference ZKS in odbornikov so s proslave odnesle vence pred spomenika v Gradcu in v Podzemlju, venca pa so položili tudi k spominski plošči Janca Marentiču v Podzemlju.

Udeleženci proslave so 2 občani Gradca vred ob 15 uri počastili še domače krajevni praznik s slovesnostjo pri spomeniku.

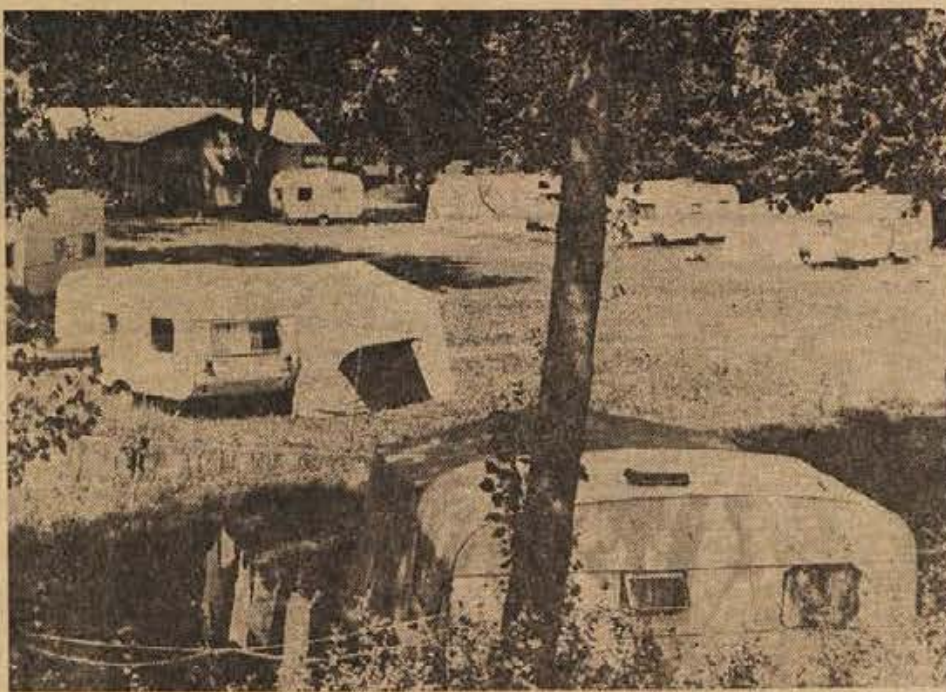
Plesni dvoboj ČSSR:SFRJ na Otočcu

Studentski plesni klub iz Ljubljane in novomeški Zavod za kulturno dejavnost bosta v okviru »DOLENJSKEGA POLETJA 69« priredila v soboto zvečer, 2. avgusta, ob 20. uri v hotelu Grad Otočec plesni turnir in »dvoboje« čeških in naših plesalcev. Po turnirju bo prav tam revija latinskoameriških plesov. Prireditve bo prav gotovo privabila mnogo ljubiteljev plesa, večer pa obeta biti tudi sicer zanimiv in privlačen.

OD 31. JULIJA DO 10. AVGUSTA

Nekako od 30. julija do 3. avgusta in okrog 10. avgusta pogostne padavine z nevihtami in ohladitev. V ostalem lepo vreme. Dr. V. M.

DEL METLISKEGA KOPALISČA je zaseden s stanovanjskimi prikolicami novomeške tovarne IMV. Od 1. julija dalje je nastanjenih v potujočih hišicah precej tujih gostov. Največ je Holandcev, ki si radi ogledujejo tudi Metliko in njene zanimivosti. (Foto: Ria Bačar)

Načela ali denar?

Zdravstveno zavarovanje kmečkih ljudi, ki gredo na sezonska dela — Ali je čakalno dobo ob povratku z dela sploh moči opravičiti?

»Prvič je človek postavil svojo malomeščansko nogo na Luno, se je glasil komentar zahodnonemškega pisatelja Güntherja Grassa po pristanku dveh ameriških astronautov na Lunini površini... »Zdaj ne bomo mogli več govoriti, da je kdo za Luno, se nekdo dejal. »Prav lahko se bo zgodilo, da bo do takrat krožili za našim satelitom astronauti, ki niso neumni... General Franco je imenoval 31-letnega Juana Carlosa iz Bourbonške dinastije za svojega naslednika. Celotno monarhistično niso bili povsem zadovoljni. Znan monarhist in Francov nasprotnik odvetnik Mariano Robles je dejal: »To je samomor za monarhijo. To je začetek konca. Diktator ne more imenovati kralja. Kralj mora priti na prestol v skladu z nasledstvenim zakonom. Si čer to ni monarhija, ampak politična igra.« V katerem stoletju živi vrti Mariano Robles? ... Kitajski vojniki v uniformah in s puškami na ramah so zaplavali po močvirni reki Jangce mimo velike slike Mao Ce Tunga in vpijali: »Večno sledimo svojemu velikemu voditelju Mao Ce Tungu in pogumno korakamo naprej! Korakali so seveda v prenesenem pomenu, zakaj v vodi pri najboljši volji ne more nihče korakati. ... Predsednik državnega sveta Nemške DR Walter Ulbricht ni prišel na proslavo 25-letnice LR Poljske. Uradno so povedali, da je bolan, toda še teden prej so objavili njegovo sliko s seje politbiroja, na kateri se smehljajo in je videti prav zdrav. Zlobni fejkci pravijo, da je nekoliko zameril Gomułka, ker je ta začel voditi prorejšjo politiko do Bonna. ... Po petih dneh se je končala mnogometna vojna med Salvadorjem in Hondurasom. Tako so jo imenovali novinarji. Dvakrat so se zmotili: prvič zato, ker ni nič mnogometnega v tem, če je ubitih dva tisoč ljudi, in drugič zato, ker vojne ni povzročil nogomet, ampak kronična beda, v kateri štiri-je prebivalci teh dveh malih srednjeameriških držav.

Sezonski delavci iz Pomurja, ki so vključeni v zdravstveno zavarovanje kmetov, kadar so doma na svojih kmetijah, niso zadovoljni. S kratkimi besedami je eden izmed njih razložil takole: »Ko se ob odhodu v drugo državo odjaviš, ti prenehajo takoj vse pravice pri zdravstvenem zavarovanju kmetov. Ko se vrneš s sezonskega dela, pa moraš tri mesece čakati, a ves čas plačeš vsi prispevke za zdravstveno zavarovanje, da spet dobiš pravice zavarovanja. V Avstriji pa si socialno zavarovan, kolikor časa si tam kaj zaposlen. Ob vsakem povratku si torej tri mesece brez zdravstvenega zavarovanja. Zakaj?«

Pri komunalni skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov v Murski Soboti vedo za taka negotovanja. Ljudem pa poskušajo razložiti in jih prepričati, da je najboljši prav tako, kot je. Mnogi sezonski delavci, ki so po naših predpisih hkrati kmetje, niso zadovoljni s takimi razlagami. Sprašujejo, zakaj je potrebna taka čakarska do-

ba ali komu koristi, ko pa je v Avstriji, kjer so naši sezonski delavci tujci, ne zahvaljujejo. Kaj želijo doseči z njo? In po kakih socialističnih načelih jo je moči opravičiti?

Kolektiv komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov v Murski Soboti jo opravičuje s sklepom skupščine. Ta sklep je sicer ukladen s predpisi o čakalni dobi novih zavarovancev. Sezonski delavci pa menijo, da ni prav, da ga uporabljajo tudi pri tistih kmečkih ljudeh, ki so zaradi občasne zaposlitve prekinili zdravstveno zavarovanje le za nekaj mesecev. Predpis namreč ne pravi, da mora biti tako, temveč le dovoljuje — razmere pa naj oceni skupščina zavarovancev.

Skupščina zavarovancev je najvišji samoupravni organ. Sezonski delavci pa pravijo, da so v manjšini, zato jim drugi določajo pogoje, podobno kot v vsem gospodarstvu našim kmetovalcem. Tega ni moči zanikati. Če upoštevamo še dodatne razlage, pa se nam vse bolj vsiljuje prepričanje, da je res tako.

Pri komunalnem zavodu za zdravstveno zavarovanje kmetov ponujajo dve možnosti za prekrajano zavarovanje kmetov — sezonskih delavcev. Prva je: ob odhodu na delo se ne odjaviti, druga pa: znovič se prijaviti tri mesece pred povratkom s sezonskega dela.

Predloga bi bila sprejemljiva, če ne bi bila povezana s prispevki za zdravstveno zavarovanje. Kdor ni odjavljen, mora plačevati prispevke, če tudi je zaposlen v drugi državi in od zdravstvenega zavarovanja nič ne zahteva niti ne potrebuje. Če se prijavi tri mesece pred povratkom, pa tisti čas prispeva le za zdravljenje drugih zavarovancev, ne za svoje in za člane svoje družine. Torej gre le za zvečano zbiranje prispevkov od tistih zavarovancev, ki ga baje v drugih državah lahko zaslužijo. Kako lahko,

IZ HELIKOPTERJA V KARANTENO — Ameriški astronauti (od leve proti desni) Neil Armstrong, Edwin Aldrin in Michael Collins zapuščajo po pristanku na letalonosilki »Hornet« na Pacifiku helikopter in gredo v hermetično zaprte prostore. Astronavti bodo nekaj tednov ostali v karanteni. Cel štab zdravnikov in drugih specialistov jih bo natanko pregledal, ali niso prinesli s seboj na zemljo kake nevarne klice ali bolezi.

bi pa menda morali vprašati tudi njih. Z načeli o solidarnosti vseh zavarovancev namreč nihče niti ne poskuša dokazovati, da je tako, kot je zdaj pri čakalni dobi, najbolj prav in pravično. Socialistična načela pa morajo biti vsaj toliko vredna kot denar.

JOZE PETEK

Lani: 2700 mrtvih in 35.000 ranjenih na naših cestah!

Nad 600 predstavnikov družbeno-političnih organizacij iz približno 250 občin je sodelovalo na nedavnem tridnevem posvetovanju v Beogradu; razpravljali so o vlogi družbenih čimteljev pri posodobljanju prometne varnosti. Z vsi skrbjo so opozorili na žalostno dejstvo: posledice prometnih nesreč v Jugoslaviji so terjale samo lani nad 2700 mrtvih in več kot 35.000 ranjenih oseb. Z gradivom posvetovanja bodo seznanili predsednika republike, zvezno skupščino in predstavniška kot izvršno-politična telesa zveze in pokrajin.

tedenski zunanjepolitični pregled

Lahko bi dejali z menihom zgodovinarjem v »Borisu Godunovu«: »Se zadnje sporočilo in moja kronika je končana«. Ameriški astronauti, ki so »zavzeli Luno, so kakor Cezar sprisli, videli in zmagali, a so se tudi vrnili, kar je tudi zelo važno. Toda kronika z njihovo vrnitvijo na Zemljo še zdaleč ni končana. Zakaj sedanost in prihodnost sta prav tako del zgodovine kakor preteklost in človekov pristank na Luni je samo člen v dolgi verigi človekovih vzponov — in tudi padcev.

Svet je še nekoliko omoččen od povodni znanstvenih, polznanstvenih, poljudnih in novinarskih poročil o astronautih. Ljudje so pozirali tudi najmanjše nadrobnosti z Lune in se niso utrudili. Toda zdaj so začeli razmišljati.

Kako zpaustveniki, ki so planili po vzorcih kamenin z našega satelita, kakor zdravniki, psihiatrji, biologi in vsi močiji »ogci«, ki so se lotili treh astronautov v »karanteni«, da bi čimveč zvedeli ne samo od kamenin, ampak tudi od živih ljudi, tako so tudi ljudje začeli delati bilanco in razmišljati o velikem mejniku v zgodovini človeštva.

Ali je res bil »majhen korak za človeka, a orjaški skok za človeštvo«, kakor je dejal Neil Armstrong, ko je z leve noge prvič stopil na Lunino površino? Kaj lahko pričakujemo od te tehnološke znanosti človeka? Ali je prav, da so zapravili na milijarde dolarjev za osvojitve Lune, medtem ko na Zemlji ljudje še umirajo od lakote in se med seboj ugonabljajo? Taka in podobna vprašanja si zastavljajo ljudje in je prav, da si jih zastavljajo.

Predvsem je treba poudariti, da ne smemo primerjati izdatkov za vesoljske raziskave z izdatki, ki jih dajejo države za oboroževanje. Vesoljske raziskave — kolikor ne dobijo nad vesoljem popolnega nadzorstva generalov — niso v bistvu in predvsem vojaške narave. Njihov glavni namen je zvedeti čimveč o nastanku sveta, vesolja in zakonih narave.

Človek zelo malo ve na primer o Soncu, ki je vir vsega živega na Zemlji. Sončni viharji in pege na Soncu neposredno vplivajo na vreme na Zemlji. Napovedujejo

električne centrale, ki bodo krožile okrog Zemlje in prejemale energijo od sunca. Tudi na Luni bodo laboratoriji s seizmografi in drugimi napravami za komunikacije na Zemlji. Močne postaje na Luni bodo posredovale telefonske, radijske in televizijske zveze.

Seveda je Luna tudi vojaškega pomena. Vsaj v tem pogledu so se ljudje dovolj

Vrnitev z Lune

zgodaj zdravili in podpisali sporazum, po katerem je Luna last vseh in last nikogar. ZDA, ZSSR in 33 drugih držav je že ratificiralo sporazum, ki med drugim pravil: »Vesolja, čsteviš Luno, ni mogoče prisvojiti s zahtevki po suverenosti z zasedbo ali okupacijo ali s kakimi drugimi sredstvi.«

Ko sta astronauta Armstrong in Aldrin zasadila ameriško zastavo na Luni, nista s tem razglasila Lune za ameriško ozemlje, ampak sta simbolično povedala, da so bili tam Američani. Zgodovina se ne ponavlja v smislu nekdanjih konkvistadorjev, ki so zasajali španske, portugalske, britanske ali kako drugo zastavo na daljnjih ozemljih in si jih potem prisvajali.

Toda kljub vesolju in ponosu nad človekovo iznajdljivostjo in ostrino njegovega uma in strojev, ki jih je ustvaril njegov um, je potreben kavec poniznosti in zavesti, da je tisto, kar človek ve, še neskončno malo v primerjavi s tistim, česar še ne ve. Komaj so se trije astronauti vrnili na Zemljo, že so začela krožiti poročila o celi vrsti pojavov, ki so jih opazili na Luni in si jih znanost še ne zna razložiti: toplotni učinki, nenavadno prelivanje barv, svetla »poskakujoča skala«, prekinitve radijske zveze, »utrujenost računalkov in še marsikaj drugega. Človek res steguje roke k zvezdam, kakor jih je nekoč k Luni, toda zvezde se še zmeraj nekoliko porogljivo in hladno nasmihajo prvim neboljenim človekovim stopinjam na robu brezbrežnega vesolja.

LETALONOSILKA HORNET — Vodilni strokovnjak NASA Thomas Paine meni, da bodo sovjetski vesoljni pometeli na Luno najkasneje čez 18 mesecev, svedar pa najbrž dosti prej, kakor si mislimo.

TELEGRAMI

MANILA — Predsednik ZDA Nixon je pozdravil astronaute po vrnitvi z Lune na Pacifiku in nato začel svoje potovanje po Aziji. Na njegovi poti so Filipini, Indonezija, Tajvan, Indija, Pakistan, Romunija in Britanija.

EDGARTOWN — Senator Edward Kennedy je z avtom zapeljal v morje z nekega mostu. Pri tem se je ubila 28-letna tujka Mary Kopechne. Sodisce je obsodilo senatorja Kennedyja na dva meseca zapora pogojno.

KAIRO — Ob Sueskem prekopu se kar po vrsti vpenjajo toplotni dvoboji in letalski spopadi. Izraelci in Egipčani celo uporabljajo bombnike. Z obeh strani navajajo visoke izgube sovražnika. Najbolj visoko gredo Egipčani, ko navajajo število sestreljenih izraelskih letal.

ORAN — Alžirsko vojaško sodišče je obsodilo na smrt bivšega načelnika generalnega štaba alžirske vojske polkovnika Zouirja in še štiri oficirje. Zbiranja je sodišče obsodilo v odsotnosti, ker je po izjavljenem vojaškem udaru decembra 1967 ubehal iz Alžirije.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

SLOVENSKE CESTE IZPADLE? Slovenska javnost je odločno protestirala zoper predlog zveznega izvršnega sveta mednarodni banki za obnovo in razvoj o sodelovanju pri kreditiranju gradnje nekaterih cest v Jugoslaviji. V tem predlogu oziroma spisku namreč manjkata cestna odseka Hoče-Levce in Razdrto-Postojna, torej odseka hitre štiripasne avtomobilske ceste Šentilj-Nova Gorica. To je tembolj osupljivo, ker je zvezni izvršni svet na svoji seji 27. decembra 1968 ta cestna odseka že uvrstil v seznam predlaganih gradenj.

Najbolj ozko grlo so namreč prav ceste v Sloveniji, ki ne zmerejo več sedanjega, kaj šele prihodnjega prometa. Slovenske ceste so splošnega jugoslovanskega pomena, saj prihaja po njih v Jugoslavijo kar 94 odstotkov vseh tujih turistov. Zato je od tega, ali bomo hitro modernizirali poglavitne ceste v Sloveniji, odvisen tudi ves dalmatinski in drugi turizem v naši državi.

MITJA RIBIČIČ O DELU ZIS — Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je v pogovoru z novinarji »Komunist« poudaril potrebo po odločni usmeritvi k večanju izvoza. Samo če bomo več izvažali, bomo uspeli obdržati sedanjo hitro gospodarsko rast. Hkrati moramo onemogočiti pritisk čezmerno naraslih proračunskih dohodkov na domači trg in izvoz, ker povzroča dviganje cen in nestabilnost trga.

STO LET JESENIC — V novi jeseniški valjarni na Beli je bilo ob stoletnici železarne zborovanje več kot tisoč železarjev. Na zborovanju je govoril predsednik republiškega izvršnega sveta in pokrovitelj proslave Stane Kavčič. Med drugim je dejal, da ob razvijanju zaostalih področij včasih pozabljammo na kraje z dolgoletno tradicijo, med katere spadajo tudi Je-

Nesprejemljiv sklep o gradnji hitrih cest

senice. Kavčič je podprl zahteve železarjev za večji delež ustvarjenega dohodka.

TURIZEM CVETE — Računali smo, da se bo turistični promet letos povečal za 15 odstotkov, vendar je bilo že v prvem polletju 19 odstotkov nočitev več kot lani v takem času, priliv deviz pa se je povečal za 25 odstotkov. Druga polovica leta pa je vedno bolj donosna kot prva. Zato upravičeno računajo, da bomo letos s turizmom iztržili kakih 300 milijonov dolarjev deviz. Toliko deviz ne iztrži nobena druga gospodarska veja. Letos se turistični promet pri nas dvakrat hitreje povečuje kot v drugih evropskih državah. Vsa naša obala je zasedena, v Makarski

pa turiste celo opozarjajo, naj ne pridejo, ker jih nimajo kam dati. K vsemu temu je med drugim pripomogla tudi prava pasja vročina zadnjih dni.

ELEKTRIČNI VLAK ZA GREB-BEOGRAD — Računajo, da bo že 29. novembra letos peljal prvi električni vlak od Zagreba do Beograda.

VARSTVO ZA KMEČKE OTROKE — Občinska skupščina Lenart v Slovenskih goricah je sklenila ustanoviti poskusno varstveno ustanovo za kmečke otroke, prvo te vrste v Sloveniji.

POZAR V SEZANSKI ISKRI Prejšnji teden, v četrtek, je izbruhnil požar v tovarni Iskra v Sezani, ki je povzročil pet milijonov ekode. Le hitri pomoči gasilcev gre za hvata, da škoda ni še večja. Zadnja leta je v naši državi čedalje več tovrstnih velikih požarov, ki nam povzročajo dokajšnjo škodo.

AKCIJA »LAČNI OTROK« — Mednarodni sklad »Lačni otrok«, ki ima sedež v Zagrebu, je sklenil organizirati svojo prvo akcijo v pomoč otrokom v Biafri. Vsako minuto umre na svetu od lakote po 72 ljudi, v glavnem otrok.

ZLATNIKI KOT DARILA — V direkciji trezorja Narodne banke so povedali, da so doslej dali v prodajo 150 kg zlatnikov. Prodali so jih 100 kg. Zlatnike kupujejo zbiralci denarja, nekateri pa za poročna in druga darila. Tudi podjetja čedalje pogosteje z njimi nagradjujejo najboljše delavce.

Vse republike so za „južno magistralo“

Le Slovenija še ni rekla svoje zadnje besede — Na nedavnem sestanku na Tjentištu so osvojili študijo o izgradnji »Južne magistrale«

Okoli 40 predstavnikov vseh jugoslovanskih republik se je 18. julija udeležilo sestanka na Tjentištu, na katerem so razpravljali o izgradnji »Južne magistrale«, se pravi ceste od Ljubljane do Skopja, ki bo po najkrajši liniji povezovala vse jugoslovanske republike. Sestanek so se udeležili tudi avtor študije o gradnji te ceste inž. Risto Perišić, zvezni poslanec in predsednik AMZ Jugoslavije Čedo Kapor, predsednik sveta za promet Gospodarske zbornice Slovenije in član upravnega odbora cestnega sklada Slovenije Tine Zaletel, več uglednih predstavnikov in strokovnjakov iz drugih republik, občini Kočevje in Ribnica pa je zastopal direktor AVTA KOČEVJE Stane Ocep.

Na sestanku so poročali predstavniki posameznih republik (z izjemo Slovenije), da je pri njih načrt o izgradnji »Južne magistrale« osvojen. Na sestanku so tudi sklenili, naj poteka slo-

venski del »Južne magistrale« prek Kočevja, ker je ta smer najkrajša, razen tega pa odpira svetu do sedaj precej zaprta območja Slovenije in Hrvaške.

Za gradnjo »Južne magistrale« so menili, da je to gospodarsko in družbeno upravičena investicija. Imenovali so tudi 9-članski koordinacijski odbor za nadaljevanje dela za izgradnjo »Južne magistrale«. V tem odboru so zastopani predstavniki vseh republik, v njem pa je tudi direktor AVTA KOČEVJE Stane Ocep.

Dogovorili so se, da bo predsednik občinske skupščine Kočevje med 20. in 25. avgustom sklical sestanek predstavnikov občinskih skupščin Kočevje, Ribnica, Deince, Ogulin in Vrbovsko, zveznih in republiških poslancev teh občin, predstavnikov obeh republik in predstavnikov večjih gospodarskih organizacij iz teh občin. Na sestanku se bodo podrobneje pogovorili o predlagani gradnji »Južne magistrale«, sestanka pa se bo udeležil tudi avtor študije o gradnji te ceste inž. Risto Perišić.

Naloga obeh občinskih skupščin iz Slovenije (Kočevje, Ribnica) je, da dobijo zdaj potrebna soglasja za potek magistrale prek Kočevja, da s predvideno izgradnjo seznanijo republiške in zvezne poslance ter republiško skupščino. Republiška skupščina pa bi morala pripraviti še potrebno dokumentacijo za natečaj za kredit pri Mednarodni banki za kreditiranje razvoja nerazvitih dežel, ki bo predvidoma dala posojilo za gradnjo ozirnoma dograditev te ceste.

Košnja na Gorjancih se je spet pričela in prebivalci Gornjega Suhadola bodo spet preteočili potoke znoja, preden bodo končali to naporno opravilo in seno varno spravili domov. (Foto: Polde Miklič)

PEREČA VPRAŠANJA KMEČKEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Z dolgovi kmetov in obrtnikov ni mogoče plačevati zdravstvenih storitev

Kmečki zavarovanci so dolžni 3.784.000 din, obrtniki pa 1.533.000 din prispevkov — Preveliki odpisi ne vodijo nikamor, ker jih je treba nadomestiti z izrednim prispevkom

V ponedeljek, 14. julija, so se sestali v Novem mestu na povabilo skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja predsedniki in tajniki občin Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto in Trehnje. Razpravljali so o celotni problematiki zdravstvenega zavarovanja, tako delavskega kot obrtniškega in kmečkega.

V razpravi o kmečkem zdravstvenem zavarovanju so predstavniki skupščine ko-

munalne skupnosti opozorili, da se je že v začetku letošnjega leta pokazal velik zastanek v izterjavi prispevkov za zdravstveno zavarovanje kmetov. Konec 1. 1968 je bilo na območju komunalne skupnosti za 2.646.000 din nezlerjanih prispevkov, konec letošnjega polletja pa že 3.784.000 din.

L. 1968 je bilo izterjanega le 79 odst. osnovnega prispevka in le 45 odst. izrednega prispevka. V polletju letos je bilo od kmečkih zavarovancev izterjanih le 38 odst. prispevkov, čeprav bi jih morala biti v polletju izterjana polovica. Ugotovili so, da ima davčna služba v občinah premalo izterjevalcev, da pa so kmetije pri plačilu svojih obveznosti tudi premalo disciplinirani, čeprav seveda ne gre zanikati gospodarske nemoči kmetov, ki je gotovo tudi eden izmed vzrokov za zastanek.

Lani je bilo na območju skupnosti odpisanih za 681 tisoč din prispevkov, ker so bili nezlerljivi, deloma pa tudi zaradi naravnih nesreč (suša, toča itd.) in zato, ker zavezanci niso bili zmogni plačila. Skupščina komunalne skupnosti je ocenila, da je odpis previsok, saj dosega 2 odst. od katastrskega dohodka zavarovancev in skoraj 10 odst. letnega predpisa prispevka za kmečko zdravstveno zavarovanje.

Največji so bili odpisi v črnomeljski občini, kjer so presegli 19 odst. letne odmere in so znesli 109 din na kmečko gospodarstvo. Na posvetu so ob tem opozorili, da mora skupščina komunalne skupnosti za vse odpise predpisati dodatni prispevek.

Upošteva je takšne zastanke pri zbiranju prispevka, pa ne gre prezreti še ene posledice: zaradi neporavnanih obveznosti je brez zdravstvenega varstva kar 23 odst. kmečkih zavarovancev. Ti zavarovanci nimajo potrjenih zdravstvenih izkaznic in lahko iščejo zdravniško pomoč samo kot samoplačniki.

V poročilu predsednikom in tajnikom občin je bilo omenjeno, da se potrošnja

sklada zdravstvenega zavarovanja kmetov odvija v okviru programov. Na posvetu so, upoštevajoč vse že omenjene številke in dejstva, sklenili:

Komunalna skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov bo v sporazumu z občinsko skušala odpraviti primanjkljaje, ki so nastali do konca 1968. To bodo dosegli tako, da bo komunalna skupnost priskrbela kredit, ki bi ga najele občine, odplačeval pa bi se s pobiranimi, do zdaj nezlerjanimi prispevki.

Vsi nezlerljivi in odpisani prispevki gredo v breme proračunov. Takšen sklep je bil sprejet zato, ker komunalna skupnost ne more več zviševati prispevkov, saj je 2-odstotni izredni prispevek še predpisan za 5 let. Do jeseni bo komunalna skupnost pripravila temeljito analizo kmečkega zavarovanja in jo predložila v pravno občinski skupščini. Te bodo nato dokončno sklepale o stališčih, doseženih na posvetu s predsedniki in tajniki občin.

Glede delavskega zavarovanja so bili predstavniki občin obveščeni, da dotekajo prispevki v redu. Posebej pa so bili v okviru gradiva o tem zavarovanju opozorjeni na težave v zdravstvenem in pokojninskem zavarovanju obrtnikov. Obrtniki so konec junija letos dolgovali 389.000 din prispevkov skladu zdravstvenega zavarovanja, 1.129.000 din skladu pokojninskega zavarovanja, za otroški dodatek pa 15.000 din, skupaj torej 1.533.000 din.

Po zbranih ugotovitvah je večji del obrtnikov zmožen plačati svoje obveznosti, vendar plačilo zanemarljivo, ker raje nalaga svoj denar bodisi v obrt, bodisi v osebni standard. Sklenili so, da bodo vse takšne primere brez odlašanja predlagali v upravno kaznovanje. M. J.

Ogenj v Bregah

V nedeljo je hud požar v Bregah blizu Krškega uničil šest poslopij in povzročil za več kot 23 milijonov Sdin škodo Francu Paroviču, Jožetu Bogulinu, Mihaelu Sinčiču in Janežu Bogolinu. Otrok se je igral z vžigalnimi in po nesreči zažgal slamo.

Glasno moramo reči, da smo „za“!

(Nadaljevanje s 1. str.) voja turizma, oskrbe z energijskimi viri, oskrbe z vodo in urejanja voda itd.

Takšen načrt proustskega razvoja našega območja — v mislih imam vse štiri pokrajine, ki sem jih že našel — bo lahko občinam potem, ko bo izdelan, v veliko pomoč pri izdelavi načrtov njihovega družbeno-ekonomskega razvoja, saj bodo v območnem načrtu našle vse potrebne osnove. Velikokrat radi tarnamo, da je naše območje v republiki zapostavljeno. Tudi medobčinski načrt razvoja bi bil trdna osnova za strokovno in družbeno-politično utemeljevanje vloge in pomembnosti našega prostora do prostora celotne republike. Vrh vsega pa bo območni prostorski načrt tudi osnova za vse bodoče načrtovanje pri usmerjanju investicijskih in kreditnih zmogljivosti.

— Za konec še vprašanje: kako daleč smo z uresničevanjem te pomembne naloge?

— Na podlagi razprav in podpore, ki jo je zamisel o izdelavi območnega načrta prostorskega razvoja tako imenovane širše Dolenjske že dobila, pričakujemo, da bodo občinske skupščine našega območja začele kot nosilec uresničevati to nalogo. V dosedanjih razpravah je bilo že poudarjeno, da bi lahko urbanistični programi in druga uranistična dokumentacija občin služile kot osnova za izdelavo takšnega medobčinskega načrta. Strokovni del naloge bi bilo treba poveriti za to usposobljenim organom. To naj bi opravile delovne organizacije DOMINVEST iz Novega mesta, REGION iz Brezice in PROJEKTIVNI ATELJE iz Ljubljane v medsebojnem sodelovanju

Sejmišča

V Novem mestu: 326 prašičkov prodanih

V ponedeljek, 28. julija, je bilo na sejmu v Novem mestu naprodaj 477 prašičkov, prodani pa so jih 326. Manjši pujski so šli v denar po 120 do 180 din, večji pa so veljali 190 do 270 din.

V Brezicah malo večjih prašičkov

28. julija je bil v Brezicah sejem, na katerem je bilo naprodaj 435 manjših in le 18 večjih prašičkov. Kupci iz raznih krajev so kupili 285 manjših pujskov po 10 din kg, ter 12 večjih prašičkov po 8 do 6,50 din kg.

Moja kava je zato tako odlična, ker jo meljem

z mlinčkom **STANDARD** izdelanim po licenci Siemens

Ekonomska propaganda
»GOSPODARSKI VESTNIK«

MOKRIŠKA JEČA po 400 letih

Grajsko ječo v Mokricah bodo še to poletje preuredili v muzejsko zbirko. Prikazovala bo lokalne dogodke v hrvaško-slovenskem kmečkem uporu 1573. leta. Dokumente in slike z obrazložitvijo v slovenskem in nemškem jeziku je pripravil zanjo rav-

Dokumenti obujajo dejanja gospodarjev in podložnikov — Po zadušitvi upora 1573 se je plemstvo strahovno maščevalo nad tlačani

Uskoki poveljnik Jošt Thurn.

natelj Posavskega muzeja prof. Stanko Škaler. Velika puntarska tragedija je obširneje že predstavljena v brežiškem gradu. Ker pa se ravno zdaj izteka četrto stoletje po tistih bojih, bo Posavski muzej s krajevno zbirko v Mokricah oživil spomin na tlačansko vstajo.

Za zidovi mokriške ječe se je februarja 1573 končal uporniški pohod nekaterih kmetov, ki so jih kot ujetnike zaprli vanjo. Lastnik gradu Stefan Gregorijanec je 14. februarja pisal poveljniku Uskokov Joštu Thurnu, da ima v zaporu dva uporniška voditelja, ki sta sodelovala v Gregoričevi skupini. Na Thurnov ukaz sta odšla po upornika dva strelca in ju odpeljala v Kostanjevico. Domnevajo, da sta bila to Matija Bistrič in Ivan Svrač.

Ljudsko izročilo pravi celo, da je bil v Mokricah zaprt Matija Gubec, vendar to zgodovinsko ni dokazano. V legendah, ki so se prenašale iz roda v rod, je ime Matije Gubca stoletja simboliziralo boj za pravice. Spomin na upor pred 400 leti je med narodnoosvobodilnim bojem znova oživel in celo brigade so si nadele Gubčevo ime.

Mogočni gradovi so trepetali pred kmečko vojsko

Hrvaško-slovenski kmečki upor leta 1573 je bil zelo dobro organiziran. Vzplamtel je 29. januarja med cesarjskimi podložniki. Tem so se pridružili uporniki iz Susedgrada in Stubice, nakar so se dvignili še slovenski kmetje iz Bizeljskega. Ko je vojaški vodja upora Ilja Gregorič iz Brdovca

prišel s svojo vojsko čez Sotlo, so stopili v njegove vrste vsi bizeljski podložniki. Pohod so nadaljevali skozi Pišce do Dobove, kjer so se utaborili 2. februarja.

Pri Jesenicah so tedaj zavzeli brod na Savi. Bil je last mokriškega gospoda Stefana Gregorijaneja. V gradu je zavladal preplah. Stefan Gregorijanec je pričakoval napad upornikov. Bal se je, da bodo grad zavzeli, če ne bo pravočasno prišla pomoč. Zaprošil je barona Thurna za 500 Uskokov in za nekaj smodnika.

Takole je pisal: »Spornčam vam, da so se podložniki gosposčin Susedgrad, Cesargrad, Bizeljsko in deloma že tudi v Brežicah uprli. Vsak dan se še trumoma zbirajo. Taborijo v treh skupinah, na Suhem polju nasproti Podsedu, pri Cesargradu in okoli Zaboka. Nameravajo napasti Brežice in Krško in pridružiti uporu tudi tamkajšnje kmete. Če ne bomo hitro kaj ukrenili, nas zelo skrbi, kaj se bo iz tega razvilo. Zato vas za božjo voljo ponižno prosim, da mi nemudoma pošljete v pomoč 400 do 500 Uskokov...«

O upornikih je Gregorijanec obvestil tudi kranjske deželne stanovne. Sporočil jim je, da so se polastili njegovega broda na Savi in da imajo že več brodov. V nadaljevanju piše: »...Bojim se, da bodo prešli Savo in napadli Mokrice ter druge gosposčine. Zato prosim gospode, naj mi pošljejo nekaj vojakov in strelca za topeve ali pa naj naročijo poveljniku v Vojni krajini, naj mi pošlje na pomoč 500 do 600 dobro izvežbah Uskokov. Prosim vas, ukrenajte hitro!«

Dokle so se upirali le podložniki Franja Tahija

na Hrvaškem jim je Gregorijanec dal za smodnik in orožje. Z njihovo pomočjo mu je nameraval odvzeti del sporne susedgrajske posesti. Ko pa se je upor razširil na zahodno hrvaško mejo in zajel še Slovenijo, ga je postalo strah. Poskušal je pomiriti upornike. Toda bilo je prepozno. Ilja Gregorič je

celo pobratenje. Meščani so oklevali in se končno odločili, da ne bodo sprejeli njihove ponudbe.

Grajski oskrbnik Gašper Possinger je pisal lastniku Kristofu Gallu v Celje, da so šli uporniki ponoči mimo pristave v taki razdalji, da niso mogli streljati nanje. Zjutraj so izstrelili nanje tri topovske strele

Grad v Mokricah (za časa J. V. Valvasorja)

Gregorijančevemu odposlancu sporočil, da upornih kmetov ni več mogoče zadržati. Tudi številni mokriški podložniki so se pridružili Gregoričevi vojski.

Med uporniki tudi brežiški kmetje

Brežice so poskušali napasti 3. februarja zjutraj. Okoliški kmetje so vstopili v uporniške vrste in le deset jih je poiskalo zaščito v gradu. Uporniki so jim kot izdajalcem izropali hiše, in poklali živino. Meščanom so sporočili, naj se predajo ali jih vsaj mirno spuste v mesto. Obljubili so jim, da ne bodo napravili nobene škode, in jim predlagali

in potem o upornikih ni bilo več sledu. Oskrbnik Possinger je v pismu omenil, da bi si upal tlačane z 200 možmi pognati v beg.

Pohod se je nadaljeval proti Krškemu. Gregorič se je s svojo vojsko že 3. februarja zvečer ustavil na Vidmu. Uporniki so se pogajali z meščani za prevoz čez Savo. Meščani so jim bili veliko bolj naklonjeni kot v Brežicah. Izročili so jim brodove in jim dovolili priti v mesto. Na desni savski breg se je do 5. februarja zvečer prepeljalo okoli 2.000 upornikov. Samo kakih 600 jih je ostalo na videmski strani. Naslednja cilja sta bila Kostanjevica in Novo mesto. Druga skupina je

Dvigni most ob vhodu v grad Mokrice.

nadaljevala pot proti Radčam.

»Z božjo pomočjo«
pobitih mnogo tlačanov

Se isti dan po prehodu čez Savo se je kmečka vojska pri Leskovcu srečala z Uskoki poveljnika Vojne krajine Jošta Thurna. Bilo jih je kakih 500, kmetov pa 2.000. Uporniki so se začeli umikati proti Krškemu. Thurn jih je s pešci napadel v zgornjem delu mesta, konjeniki pa so pričakali tlačane na drugi strani. V pismu kranjskim deželnim stanovom je Thurn med drugim sporočil:

»Z božjo pomočjo je bilo pobitih mnogo upornikov, še več pa jih je utonilo v Savi. Menim, da jih je bilo okrog 300. Uskoki so pobijali in plenili, da sem celo jaz z obžalovanjem gledal na njihovo divjanje.« Uskoki tudi meščanom niso prizanesli; mesto so izropali, hiše pa požgali. Prebivalci, ki so jim prišli v roke, so žalostno končali. Pobijali so vse po vrsti, moze, žene in otroke. To je bil začetek strahotnega maščevanja nad premaganci.

Prizorišče podobnih grozot je bilo dan pozneje pri Kerestineu. Hrvaški podban in namestnik škofa Jurija Draškovića Gašper Alapič je 6. februarja premagal uporniško vojsko, v kateri je bilo okoli 2.000 kmetov. V tem boju je zgubilo življenje blizu 500 tlačanov.

Jošt Thurn je isti dan pognal v beg drugo skupino kmetov, ki je tabarila pod Mokricami. Tudi teh je bilo okoli 2.000. Thurn je nadaljeval pot na Hrvaško, tja, kjer je bila Alapičeva vojska.

Uskoki so povsod, kamor so prišli, napravili strašno razdejanje. »Kakor Turki so požigali kmečke domove, plenili imetje in živino. Jošt Thurn je v pismih poročal, da gospod Alapič enako postopa.

V Mokricah je bilo pobitih nekaj sto kmetov. Nekaterim ujetnikom je Jošt Thurn ukazal odsekati roke ter porezati nosove in ušesa. To strahotno kazen si je izmislil v svarilo in opomin drugim. Sicer pa pri tem početju ni bil izjema. Sam je poročal, da so tako delali tudi drugi zemljiški gospodje.

■ Puntarskih idej pa kljub nasilju niso mogli zatreli. S podobo Matije Gubca jih je ljudstvo še naprej nosilo v svojih srcih. Zatiranim so dajale pogum tudi v poznejših aporih.

J. TEPPEY

Stajerski kmet iz 16. stoletja. Tlačani so se uprli, ker jim je zemljiška gospoda nalagala prebuda bremena. Ujeti voditelj Ivan Svrač je 25. februarja 1573 v Ljubljani na zaslišanju dejal, da se govori, da bodo po zmagi nad gospodarji kmetje sami pobirali davke in druge dajatve.

Prizorček iz bitke kmečkih upornikov z grofovskimi vojščaki pri Krškem 5. februarja 1573 (Iz Valvasorjeve »Slave vojvodine Kranjske«)

Viri: Zbornik POSAVJE I — Stanko Škaler: POSAVJE V UPORU, SELJACKA BUNA 1573 in dokumenti iz muzejske zbirke v Posavskem muzeju v Brežicah.

Še na mnoga leta!

4. avgusta bo minilo 50 let, kar se je rodil daleč izven domačih krajev zna-

ni **FRANC KOSIR** iz Črnomlja. Bil je eden prvih Belokranjcev, ki so se vključili v NOB, je eden redkih preživelih članov Belokranjske čete, spomeničar, po vojni pa je opravljal kup odgovornih dolžnosti od predsednika okraja Črnomelj do direktorja Iskre v Semiču, ki jo uspešno vodi zadnjih nekaj let.

Med ljudmi sirse pokrajine je znan kot mož odločne besede in eden najbolj prizadevnih današnjih borcev za napredek Bele krajine. Tovariša Kosirja se vedno srečujemo v različnih občinskih organih in v vodstvih družbeno-političnih organizacij, posebno vnet pa je za razvoj tovarne in vsega semiškega predela.

Tovariša Kosir, želimo vam še mnogo uspešnega dela, še dosti uspehov, ob tem pa obilico sreče in osebnega zadovoljstva!

306 občinskih priznavalnin

V metliški občini, ki ima okoli 7 tisoč prebivalcev, živi 1.760 članov Zveze združenih borcev NOV. Od teh prejema trenutno 306 borcev občinske priznavalnine v znesku od 50 do 150 din, največ priznavalnin pa znaša okoli 70 din na mesec. Republiške prizavalnine prejema 9 borcev — imetnikov partijskega znaka 1941, 2 prvoborce od leta 1941 in 2 družini. Republiška prizavalnina znaša od 300 do 500 din na mesec.

„Pri nas ne delamo za mrtve“

Pred kratkim so predstavniki pripravljivega odbora za izvedbo proslave Notranjskega odreda, ki bo konec avgusta v Sodražici, obiskali več podjetij v ribniški in kočevski občini. Nahitrali so namreč prispevke za pomoč pri izvedbi proslave in za izdajo knjige o zgodovini Notranjskega odreda. Ko je sekretar občinske konference ZK Ribnica Danilo Mohar v nekem kočevskem podjetju obrazložil namen obiska in zaprosil za prispevek, mu je direktor odvrnil:

— V našem podjetju delamo za žive, ne za mrtve! Komentar ni potreben. Dodamo naj še, da v ostalih podjetjih niso bili takega mišljenja in da je bilo v obeh občinah nebranih 12.750 din, od tega v kočevski 4.200 din.

Pozdrav Viničanom

Spoštovana uprava Dolenjskega lista! Oprostite, da sem zaostala s plačevanjem naročnine. Tu vam pošiljam 10 kanadskih dolarjev in upam, da bom unaprej bolj točna. Dolžna sem vam 8 dolarjev za list, dva dolarja pa prilagam za tiskovni sklad lista. Zal časopisa ne dobivam redno, kot bi ga morala, vem pa, da je tega kriva pošta. Ob tej priložnosti pozdravljam vse prebivalce Vinice v Beli krajini in okolici! Ce-

stitam jim za velični dan, ki so ga imeli 29. junija. Zal mi je, da nisem bila med vami. Če bo šlo vse po sreči, se morda čez nekaj let le spet vidimo. Zelo rada berem Dolenjski list in najprej vedno pogledam, kaj je novega na Vinici in okolici. Mi v Torontu smo vsi dobro, kar želim tudi vsem vam. Še enkrat vas vse lepo pozdravljam in vedno mislim na vas — Vaša vaščanka Marica (Husijeva) Bučin z družino v Kanadi

V Gazicah gradijo vodovod

Vaščani Gazic bodo imeli v svojih hišah prav kmalu tekočo vodo iz svojega vodovoda, ki ga gradijo sami — Kdor jim lahko, naj jim pomaga!

Iz Gazic, majhne vasice s 17 hišami, ki je oddaljena približno 9 km od Brežic, smo prejeli pismo, v katerem nam sporoča naš dopisnik, da so začeli prebivalci graditi vodovod.

Za gradnjo vodovoda so se odločili zato, da bi se znebili vsakodnevne skrbi, kako imeti pri hiši vsak trenutek dobro in pitno vodo. Po začasnih nesoglasjih in nezaupanju, da jim bo to delo uspelo, so se odločitev oprijeli z vsem srcem. Da bodo v Gazicah dobili vodovod, si je še posebno prizadeval Albert Unetič.

Ko je bila izdelana skica za izkop jarkov in postavitev objektov, so stekla prva zemeljska dela. Prebivalci so zbrali nekaj denarja, na pomoč so poklicali bager, da je izkopal jarek skozi gozd. Delo je nekoliko zamrlo zaradi dela na polju, potem pa so se prebivalci Gazic lotili vodovoda s še večjim veseljem. Zda so že natančno določili smer glavnih vodov, izmerili so dolžine do hiš, v katerih

bo tekla voda. Posamezniki so morali izkopati po 70 m jarkov, čez pota in na težjih mestih pa so kopali vsi.

Polovica jarkov je že izkopana, izkopana pa je tudi že zaletje. Prebivalci Gazic so napeljali potrebno količino gramozu, zdaj pa jih čakajo še druge naloge.

Ker leži izvir nižje od vasi in ni dovolj močan da bi gнал ovna, bodo kupili električno črpalko, ki bo pitala vodo v rezervoar nad vasjo. Rezervoar bo imel od 45 do 50 m prostornine, dolžina od zajetja do rezervoarja znaša 560 m, višinska razlika pa je približno 35 m.

Praden bo stekla voda, bo treba še dovolj materiala in denarja. Vaščanom iz Gazic bodo priskočili na pomoč krajevna in vodovodna skupnost ter občinska skupščina Brežice, prav pa bo, če se jih bodo spomnili tudi bralci Dolenjskega lista.

TADEJ RETELJ, GAZICE 10, p. Cerklje ob Krki

Ob 26. juliju - prazniku Gradca

Gradac z okolico je bil pred vojno pomembno središče delovanja komunistov v ilegali

V Gradu in okolicih vasih je eden prvih komunistov in član CK KPS, sedaj že umrl Janez Marentič, študent agronomije, že v letih 1932 in 1933 organiziral prve partijske sestanke. Na njih so tedaj sodelovali: Niko Jakofčič, brata Kovačič in Butala, Jula Stampohar, Marentič, brata Šegina, Sobar, Dim in drugi. Skoro vsa leta pred drugo svetovno vojno je v teh krajih uspešno delovala KP in množično vključevala ljudstvo v društvo kmečkih fantov in deklet. Vpliv in delovanje KP je 11. leč presegal krajevne in občinske meje.

Organizirali so tekmovalna koscey in žanjice, obenem pa pripravljali množična zborovanja. V okviru društva kmečkih fantov so tudi ob drugih priložnostih organizirali manifestacije in protestna zborovanja. V Metliki so v tem času kot organizatorji partije delovali Jože Slanc, pokojni Jože Sašek, dr. Jože Mihelčič prav tako pod mentorstvom članov in delegatov CK KPS Toneta Tomšiča, Vide Tomšič, Toneta Sušaršiča in drugih, ki so tedaj delovali v Beli krajini.

Že v prvih letih vojne 1941 in 1942 se je prebivalstvo pod vodstvom komunistov vključevalo v borbo proti okupatorju. Italijani so se hoteli maščevati nad prebivalstvom predvsem nad družinami partizanov. V noči 26. julija 1942 so izgnali z domačij družine partizanov, jih odgnali v internacijo, njihove domove pa požgali. Ta dan praznujejo Gradčani svoj krajevni praznik. Letos je bilo to praznovanje povezano še z jubilejem ZKS, SKOJ in sindikata.

REGINA FIR

2000 ljudi na proslavi v Blaževcih

V nedeljo so odkrili spomenik prijateljstva med prebivalstvom Slovenije in Hrvaške

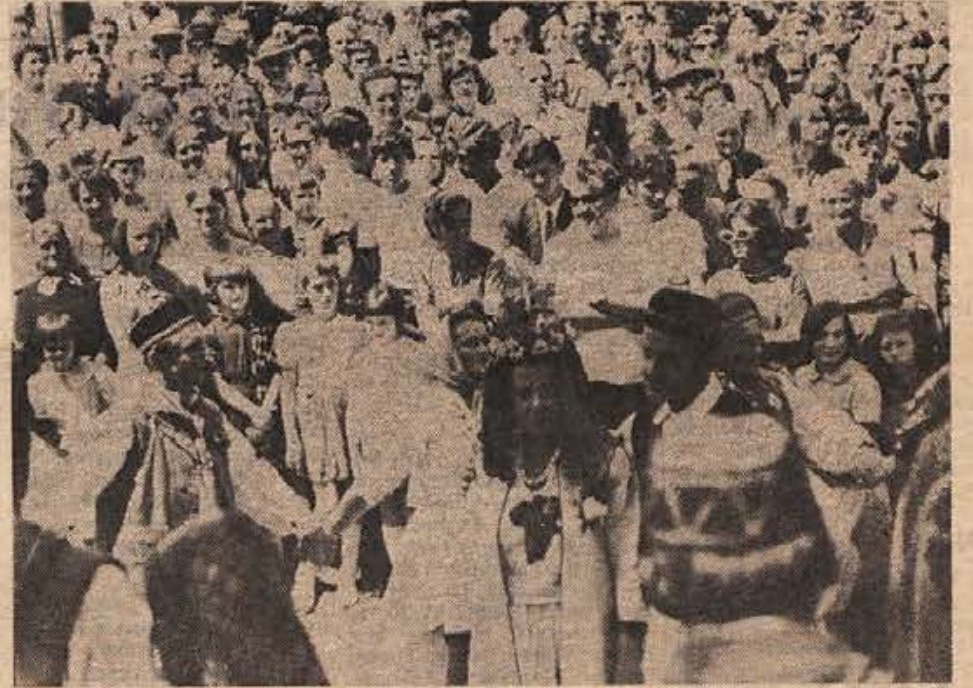
V nedeljo, 27. julija dopoldne, se je v vasi Blaževci na hrvaški strani Kolpe zbralo blizu 2000 prebivalcev omejenih vasi. Skupno so proslavljali dan vstaje, ob tej priložnosti pa so odkrili tudi spomenik prijateljstvu na mestu, kjer je bil med vojno glavni prehod partizanskih enot.

Na zborovanju je govoril prvoborec tega kraja Edo Cencič, udeležence proslave pa so pozdravili tudi predstavniki občin Črnomelj in Vrbovsko. Udeleženci so poslali pozdravno pismo predsedniku Titu.

V kulturnem programu so sodelovale poleg hrvaških kulturnih skupin tudi soltarke z

Vinice s plesom Marš na Drini ter recitatorji iz Starega trga. Zlasti je navdušila folklorna skupina iz Starega trga s svatbenim kolom in drugimi plesi.

Po programu so se predstavniki črnomeljske in sodnje občine Vrbovsko do govorili, da bodo v prihodnjih letih uresničili dolgoletno željo prebivalstva omejenih krajev, da bi dobili nov most čez Kolpo.

Na nedeljski proslavi v Blaževcih ob Kolpi se je zbrala množica prebivalstva iz slovenskih in hrvaških vasi ob reki. Po odkritju spomenika prijateljstva so v kulturnem programu sodelovali tudi folkloristi iz Starega trga (Foto: M. Vesel)

Prof. Jože Kos

V soboto, 12. julija, nekaj po dvanajsti uri, so na ljubljanskem pokopališču položili k zadnjemu počitku Novomeščana prof. Jožeta Kosa.

Starejši Novomeščani se bodo še dobro spomnili trgovinca s papirjem in šolskimi potrebščinami v zgorjemem delu Glavnega trga poleg tako imenovane glavne trafike, ki jo je dolga leta vodil pokojnikov oče Josip Kos, za njim pa mlajši profesorjev brat Vinko. V prostoru za trgovino je bila urejena še Kosova knjigovodna. Očetova izredna marljivost je omogočala Kosovi družini, v kateri so odrasli dva fanta in dve dekleti, dostojno preživljanje in solarije. Čeprav so otroci že zapuščali šolske klopi, jih je oče znal zaposliti v svoji trgovinici in knjigovodnici ter jim tako že zamlada vcepil zavest, da le trdo delo ustvarja možnost življenjskega obstoja. Ni pa bil oče le neutrudni delavec, ki je dan za dnem od jutra do večera

prebil v svoji trgovini. Novomeščani so ga poznali tudi kot velikega ljubitelja narave in skoraj vsakonedeljskega obiskovalca predvsem Gorjancev, ki jih je skupaj s pokojnima Maksom Petričom st. in Vekoslavom Lilič in nekaterimi še danes živječimi Novomeščani pravzaprav odkril. Če se je Janez Trdin raje držal podgorskih vasi in mozgal o tamkajšnjem človeku, so ti zahajali raje v gozdove in na gorjanske košerice, uživali in se telesno in duševno odpočivali v tišini in prelesti Gorjancev.

To je bilo okolje, v katerem je v mladeniču zorel pokojni profesor Jože Kos. Po gimnaziju, končan v rodnem mestu, se je odločil predvsem za študij zemljepisja in zgodovine ter ter ga na ljubljanski univerzi končal. Njegovi akademski učitelji, med njimi že pokojni dr. Anton Milek, ter njegovi študijski tovariši so v njem cenili dobrega in širokega razgledanega geografa, njegova posebna nagnjenost pa ga je vodila tudi med odkrivalce podzemeljskih čudes našega kraja. Bil je vnač jamar in skoraj ni bilo večje akcije

pod zemljo, pri kateri ne bi sodeloval.

Politično protirežimsko usmerjen je aktivno sodeloval pri takratnih akcijah ljubljanskih študentov. Zato po končanem študiju zanj ni bilo tako kmalu namestitve na srednjih šolah in šele čez čas je bil nameščen na meščanski šoli v Črnomlju. Tu sta ga zatekli vojna in sovražna okupacija. Skupaj s svojim direktorjem Karlom Sterbenkom in kolegi Vrtačnikom, Korenom, Kramarjem in drugimi so se takoj vključili v organizacijo Of. Učiteljski zbor in dijaki meščanske šole so ustvarili tako trden blok odpora proti okupatorju, da ga vse grožnje in pritiski italijanskega komisarja v Čr-

nomlju niso mogli razbiti. V partizanski posadi 1942 je četiri razred to šolo s nekaterimi profesorji vred odšel na svoje veliko maturo — v partizane. Tam so nekateri že prve mesece partijskega življenja svoje življenje, nje, med njimi prof. Koren in dijak Zvonko Stariha, mlajši brat narodnega heroja Janka Stariha, ki je tudi padel kmalu tri mesece kasneje na Dobrovjah nad Ša. vinjako dolino.

Ta čas je bil Jože Kos s svojimi direktorjem in nekaterimi kolegi aretiran, zaprt v zaporih novomeškega okrožnega sodišča in kasneje interniran v Moutgu pri Trevisu, od koder je bil odveden pred italijansko vojaško vojno oddelke v Ljubljano, obtožen organiziranja in sodelovanja v OF v Beli krajini. Zaradi pomanjkanja dokazov je bil sicer izpuščen, zavl pa potem v Novem mestu pod stalinim nadzorstvom in se prestavljal s priložnostnim, tudi težaškim delom.

Leta 1942 je namreč odšel v partizane tudi Jožetov brat Vinko in delal na terenu kot politični aktivist skupaj z narodnim herojem Vinkom Paderšičem. Z njim vred so njega in tovarise Italijani po izdaji izsedeli v Beceletovi jami za Starim gradom. Vinka Kosa in nekaj tovarišev so Italijani ujeti in jih naslednjega dne pri Očecu ustrelili. Vinko Paderšič pa se je raje končal sam, kot ga da bi padel sovražniku v roke. Da je bila imovina Kosovih zaplenjena, se razume.

Ob kapitulaciji Italije se je z vodo takoj vključil v partizansko vojsko in bil prvi politikomisar prve partizanske komande mesta Novoga mesta. Ta je imela prostora v bivši jugoslovanski žan-

darmerijski in saterm okupatorjevi karabinjerki postaji na takratnem Katarininem, danes Kidričevem trgu. Ob nemškem bombariranju Novoga mesta je bilo to postojajo cilj nemških bomb, pa so ga za las zgrešile. V postojajo je bilo takrat natrpano polno partizanov in novincev, ki so se v paniki hoteli razbežati je postojajo. Takrat jih je Jože z orožjem v roki prisilil k disciplini in tako brez dvoma marsikomu rešil življenje.

Kasneje je bil Jože Kos razporejen v XII. brigado, od tam pa je bil zgodaj leta 1944 kot profesor zemljepisja poklican za inštruktorja v oficirsko šolo Glavnega štaba Slovenije v Metliki. Na tem mestu je ostal do osvoboditve. Ob velikem osvobodilnem pohodu proti Ljubljani je bila med prdirajočimi enotami tudi oficirska šola in Jože Kos je bil v tisti patrulji te šole, ki je v noči med 8. in 9. majem takoj za umikajočim sovražnikom prodira v Ljubljano, se prav ob noč. noči ustavila pred glavno pošto in se potem vrnila ter javila komandi: Ljubljana je prost!

Po osvoboditvi so mu z nekaterimi drugimi tovarisi dali nalogo organizirati novo založniško hišo in Jože Kos je postal eden vodilnih organizatorjev ter prvi direktor Državne založbe Slovenije.

Potem pa se je znova začelo trpljenje. Odsel je sicer na ugodno in odgovorno mesto v Beograd, objubiljal so mu še pomembnejšo nalogo v inozemstvu, govorili so, da bo postavljen za direktorja jugoslovanske knjige v Rimu, pa ni bilo iz vsake nič in Jože se je zagrenjen prostovoljno umaknil v srednješolsko službo, pa ne v

Slovenijo, temveč v Črnogorsko Prijepolje. Pretrgal je vse stike s prijatelji in znanci, celo s svojci.

Tako je ta dobronamerni in v bistvu vedri človek, ki je bil vedno pripravljen pomagati sočloveku, lastno tegobo raje skrival za smehljajočo se krinko in vse svoje znanje in razgledanost v domači in svetovni literaturi dušil v sebi ter zapadal zagrenjeni osamelci. Tudi ko so ga po letih zopet vrnil v Ljubljano, si v novih tegobah, ki so ga prizadevale, in sprčo nastopajoče težke bolezni ni več opomogel. Duševno slaba mišljen je pred štirinajstimi dnevi podlegel zahrbtni bolezni, ki ga je še tolesno iztrila.

V soboto, 12. t. m., se je v opoldanski uri s žal vili žalni sprevoz, v katerem so ga številni znanci in prijatelji spremljali v zadnje domovanje. Na čelu sprevovala je črna zastava. Profesor Jože Kos, geograf in jamar, partizan, borec XII. brigade, oficir NOVJ in bivši inštruktor oficirske šole Glavnega štaba Slovenije ter organizator našega knjižništva, ni bil deležen niti besedice slovesa niti vreden časti, da bi bil pokopan v senci partizanske zastave.

Morda je sam želel tako, vendar dvomim. Naj mu bo ljubljena domaća zemlja lažja, kot mu je bilo življenje na njej.

JANKO JARČ

kultura in izobraževanje

V sezoni 1969/70 spet abonma

S pomočjo sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS Slovenije ter delovnih organizacij bo Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu razpisal abonma za gledališko sezono 1969/70. V zavodu predvidevajo, da bo tudi v prihodnji sezoni devet gledaliških predstav. Gostovalo bo Mestno gledališče ljubljansko, drama SNG, Celjsko ljudsko gledališče ter gledališče Pionirskega doma iz Ljubljane. Menijo, da bodo novomeški igralci tudi letos pripravili dvoje predstav, saj so nastopi domačinov vedno lepo obiskani.

V zavodu za kulturno dejavnost poudarjajo, da imajo veliko zaslug za novomeške gledališke predstave sindikalne organizacije v posameznih podjetjih.

Knjižica o Repniku in Dolencu

V Vuzenici bo predvidoma že letos izšla knjižica o koroskih likovnikih Anotnu Repniku z Mute in kiparju Dolencu iz Vuzenice. V ta namen je vuzenška občinska skupščina že obljubila manjšo denarno vsoto. Tekst za knjižico pripravlja Peter Brescak.

Magyar pojde v Novaro

Dolenjski slikar samouk Viktor Magyar s Cateja pri Trebnjem bo v jeseni razstavil v Novari v Italiji. Razstavljal bo več kot 20 olj na deski ter večje številno grafiko. V zadnjem času se je slikar posvetil ciklu »Strašila«. Ta olja in grafike pomenijo občuten skok v njegovi ustvarjalnosti.

Nova zgodovina slovenskega slovstva

Pri mariborski založbi Obzorja je izšla nova zgodovina slovenskega slovstva izpod peresa literarnega zgodovinarja Jožeta Pogačnika. Pogačnikov znanstveni koncept se v marsičem bistveno loči od dosedanjih tradicionalnih sistemov vrednotenja naše literarne zgodovine.

JOŽE ŽUPANČIČ:

Novomeška mlada leta slikarja Božidarja Jakca

»Name je imel največji vpliv pater Severin, ki nas je poučeval risanje. Na patroski novomeški ljudski šoli smo imeli še takrat — pred več kot 60 leti — predmetni pouk, zato je bila novomeška ljudska šola na glasu dobre šole.«

Božidar dopolnjuje spomin na risarski pouk pri novomeških patriskih frančiškanih: »Pater Severin nas je učil risati po naravi, risali smo živali, imeli pa smo tudi geometrično risanje in smo risali izometrijske like. Rad sem izrezoval like iz belega ali barvastega papirja: vojake, ljudi, pastirčke za jaslice in druge motive. Tako sem si iz-

Anton Reppik: OBIRANJE HMEJJA (tuš, 1963)

ZANIMIVA RAZSTAVA SAMOUKOV V VILI »BLEĐ«

Samorastniki na Bledu

V vili Bled je bila 26. julija na Bledu odprta razstava slikarskih del pripadnikov hlebinske šole ter slovenskih samorastnikov — slikarjev avtodidaktov ki se pod tem imenom tokrat slovenski javnosti prvič predstavljajo. Odličen izbor del iz šolske hlevinskega novinarja Gerharda Ledica ter dela slovenskih samorastnikov, ki so jih avtorji sami prispevali, za to pomembno razstavo, dajejo temu slovenskemu likovnemu dogodku posebno mesto. Gre torej za reprezentativno predstavitev največjih dosežkov tovrstnega slikarstva pri nas. Razstava, ki sta jo pripravila ravnatelj ljubljanske Moderne galerije tov. Zoran Kržišnik ter zagrebški novinar Gerhard Ledica, bo obiskala še vrsto svetovnih razstavišč: v kratkem bo preseljena v Kanado ter v Južno Ameriko, skupina del pa bo predstavljena tudi japonskemu občinstvu.

Razstava, ki jo je v soboto popoldne ob prisotnosti številnih ljubiteljev likovne umetnosti iz vse Slovenije odprl tov. Zoran Kržišnik, obsega dela najpomembnejših hlevskih in slovenskih slikarjev avtodidaktov. Tu so zastopana imena Lacković, Kovarčič, Generalič, Večenaj, Stefanek, Vujčec, Gaži, Popce, Grgec, Kopričanec, Horvat ml., Josip Horvat, Mijo Kovarčič in Mehkec, med Slovenci pa so v zgornjem delu razstavišča dela slovenskih avtorjev Tisnikarja, Jožeta in Konrada Peterneja; z vrsto

del so predstavljeni slikarji Plemelj, Sedej, Magyar, Jaki in Reppik.

Po večletnih prizadevanjih Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki in stabora samoukov v Trebnjem so tokrat slovenski slikarji-samorastniki prišli s svojimi deli v eno najbolj reprezentativnih jugoslovanskih razstavišč. Nj-

hova dela bodo obredila vrsto svetovno znanih mest. Ob vsem tem lahko zapisemo še to: prizadevanja dolenskega občinstva, da bi slovenski samorastniki dobili v našem likovnem življenju tisto mesto, kot jim gre, so bila pravilna. Bledska razstava je najboljšo potrdilo za to.

P. BRESČAK

Razstava o Gutenwerthu

Uredili in odprli so jo 23. julija v izložbenem oknu METALKE v Dalmatinovi ulici v Ljubljani — Dober pregled projekta Mihova

V izložbenem oknu METALKE v Dalmatinovi ulici v Ljubljani so 23. julija odprli stalno razstavo »Obri v Gutenwerthu« — od 12. do 15. stoletja. Razstava seznanja gledalce z izsledki izkopavanja na Otoku pri Dobravi ob Krki in raziskav srednjeveškega brziškega mesta Gutenwerth, ki je včasih stalo v tem kraju. Hkrati dobijo obiskovalci tudi širši vpogled v projekt Mihova, v okvir katerega gre Gutenwerth.

Zelo pregledno razstavo je uredil vodja izkopavanja arheolog dr. Vinko Šribar, sodelavec Narodnega muzeja v Ljubljani. Kasneje jo bodo obogatili z novimi izsledki. Roma jo bodo z njim sprosti dopolnjevali. Več novega gradiva bi lahko dodali že zdaj — po deset-dnevni letosnjih

raziskavah, ki se bodo nadaljevale v septembru.

V veliko pregledno karto doline Krke, ki jo vidimo na razstavi, so vrisane vse arheološke lokacije srednjeveškega toka Krke, posebej pa je označen projekt Mihova. Na panoju poleg karte je prikazen Gutenwerth z nekdanjim tokom Krke, prekopi, pristaniščem, mostobranom, obrambnim zidom, osrednjo cesto ter s prostorom, kjer je arheolog doktor Šribar izkopaval lam. Kar je na panoju, je v bistvu rekonstrukcija Gutenwertha. Na policah pred karto in panojem so razstavljene kovinski in keramični izdelki, ki naj bi bili izdelani v Gutenwerthu. Poleg so tudi ilustracije iz Nürnberga, ki sodijo v čas gutenwert-

Besede za Uroša

V Alpah se je ponesrečil dr. Uroš Tršan, kirurg in planinec

»Če bi mogel, bi opisal na eni strani vso sinjino neba in daljnega obzorja, na drugi strani pa bleščeči svet gor in ledenikov, občutek svobode in trenutka, ko se z vsem stapljaš v eno,« mi je pripovedoval Uroš, ko se je pred leti vrnil z odprave na Spitzbergo. Njegove zagnane besede, ki jih je dopolnjeval z gibni rok, so ostale v vas, ki smo ga poznali in ki nam je bil prijatelj in tovariš. Nekajkrat je še potem, ko je bil že v Ljubljani, pritekel v naš jamarški klub in kadar smo se odpravili z njim, smo vedeli, da bo vse v redu. Spuščali smo se v mrčna brezna dolenskega krasa. Tam nam je odkrival svet, ki ga je že dolgo poznal.

Sedaj ni več njegovih besed. Ko smo zvedeli za nesrečo v Alpah, je bila vesnica, ki smo jo ob tem trenutku spoznali, trša kot previsne stene Travnika nad Tamarjem.

Novomeški jamarji smo ga obiskovali v Ljubljani. Njegov dom je bil vsakomur odprt. Bil je velik ljubitelj knjig. Najboljše je kupoval v več izvodih in jih podarjal prijateljem. Klasični svetovni književnosti, monografije o slikarjih, filozofska dela, jamarška in alpinistična literatura — vse povsod po policah. Na steni slika vzpona na enega izmed

vrhov v Alpah. Polna sinjine. »Lahko rečem, da sta gore in kirurgija nekaj podobnega,« berem na orumenelom listu v eni izmed številke TT. »Kar je kirurgija v medicini, je alpinizem v gorah. Obe sta skupna miselna in fizična dejavnost. Alpinizem kot šport ne zaposluje le tehnične izvedbe, plezanja, ampak prevzema ves človekov čustveni svet. V nobenem športu se duhovna komponenta in fizična dejavnost tako ne združujeta. Alpinizem pomeni torej urhunek fizičnih in intelektualnih naporov. Kirurgija pa je v medicini isto. Združuje ves tof duševni na-

por in tvoje fizične sile, spretnost, odločnost. Svedea pa oboje, alpinizem in kirurgija, človeka popolnoma prevzame-ta.«

Nikoli ne bom mogel napisati besed o njem, kot bi jih rad. Nikoli nisem mislil da bom sedaj pisal te besede.

Odločen in poln vere vase je stal na dnu več kot 100-metrskega kraškega brezna. Svetilke so nam obraze še bolj pobelile. Pred nami je bil vzpon iz brezna, v katerem smo bili že drugi dan. Stali smo drug ob drugem, ko je Uroš dejal:

»Bratje, sedaj pa na delo! Vzpenjali se bomo kot puščice!«

Še so njegove besede v vas. In dokler so te, je v vsakem izmed nas tudi Uroš.

V nas še živi.

PETER BRESČAK

Mali kulturni barometer

FESTIVAL FILMOV — V Moskvi je tamkajšnje občinstvo zelo toplo pozdravilo naša filma: Vrdoljakovega »Ko sišiš zvonovec in Pavlovičeve »Breme«.

FRIBREJTEV V KRIZANKAH — Na polotopi ljubljanskih prireditev je nastopilo že precej znanih in priznanih umetnikov: v operi Carmen je nastopil baritonist Sabin Markov, v Rigoletu

Vladimir Ruzhjak, Nicolae Herlea in Nada Vidmarjeva, v Nabucco pa smo videli italijanskega baritonista Franca Bordona, Hlido Hoelzl, Danila Merliaka, Friderika Lupu in Vilmo Bukovec.

PONOVNO ZMAGOVALCI — APZ »Tone Tomšič« je na tekmovalni v Spitalu (Koroška), kjer so tekmovali zbori iz šestih držav, ponovno osvojil prvo mesto.

(3)

stoletnic njegovega rojstva. Bil je sin belokranjskega učitelja. Med prvo svetovno vojno je bil avstrijski vojak. Na novomeško gimnazijo se je vrnil po končani I. svetovni vojni. V drugi svetovni vojni je bila njegova hčerka Ruša, poročena Segedin, znana partizanska zdravnica.

Profesor Germ je s svojim pedagoškim načinom dajal učencem dobro osnovno znanje. Znanje so si štrili pri obveznih urah, pa tudi v slikarskem krožku, ki ga je prof. Germ vodil za vse razrede gimnazije vsak četrtek popoldne. Ta krožek so obiskovali tudi drugi dijaki, ki so postali pomembni slikarji. V Germovem risarskem krožku sta bila takrat tudi Jože Cvelbar iz Prekopa pri Kostanjevici, pesnik in slikar ter naš znani akademik inž. Feliks Lobe iz Zabje vasi.

Jože Cvelbar je bil malce starejši od skupine, ki se je začela uveljavljati v prevratnih dneh ob koncu prve svetovne vojne. Ta je bila še revolucionarno nastrojena, kar je dobilo izraza tudi v

njihovem umetniškem hotelju. Jože Cvelbar se je rodil 8. februarja 1895 na Dolni Prekopi pri Kostanjevici, vasi, ki je oddaljena 3 km od Kostanjevice proti zahodu in leži ob vzhodni Gorjančev. Pred Cvelbarjevo rojstno hišo stoji danes spomenik, ki ga je izdelal kipar Stane Jarm. S tem je Kostanjevica počastila tega bistrega dolenskega fantja, pesnika in slikarja, ki je že 11. julija 1916 podlegel težkim ranam, dobljenim v strelskem jarku na pobočjih Monte Cucca. Božidar Jakac se rad spominja tega resnično nadarjenega mladega poetičnega slikarja, ki pa ga je žal poznal le bolj od daleč, z Germovih ur risanja, ne da bi se bližje seznanila. Prizgodaj je Cvelbar omahnil v vojni.

Leto za tem je vojna pogrnala na fronto tudi mladega Božidarja. Vojna vira ga je zalotila, ko je obiskoval realko v Idriji. Se pred vojno so se njegovi starši preselili v Romunijo in ostal je sam v Idriji, 17-letni Božidar

je moral na vojno še kot dijak 10. marca 1917, leto dni pozneje pa je v Idriji opravil vojno maturo. Kot vojak je bil v raznih krajih stare Avstrije. S seboj je zmeraj nosil skleirko in mnogo risal. Po končani vojni se je spoznal z mojstrom Rivardom Jakopičem, kar je pomenilo prelom v njegovi nadaljnji umetniški rasti. Jakopič je sprejel dve risbi vojaka Božidarja za XV. slovensko umetniško razstavo, ki je bila v Jakopičevem paviljonu še pred koncem vojne. Sodelovanje na ljubljanski razstavi leta 1918 ga je seznanilo tudi z vrsto drugih slovenskih umetnikov. Z novomeškim rojakom slikarjem Ivanom Vavpotičem se je spoznal že poleti 1918.

Nato se je Jakac umetniško izpopolnjeval na slikarski akademiji v Pragi. Zanimivo ga je, da mu je napisal priporočilo za praškega slikarskega pedagoga Vlaho Bukovca nekdanji novomeški profesor risanja Josip Germ.

Rokomet v Ribnici

V ribniški občini se od vseh športov najbolj delavni v rokometni sekciji. Tako so na zlošču v Bihaču osvojili drugo mesto; 4. julija pa so na domačem igrišču privedli turnir na katerem so bili za ekipo Krmelja in pred Grosupljem. Zelo si, da bi ta turnir postal tradicionalen za vse dojenjske ekipe.

Preradnik občinske zveze za telesno kulturo inš. Lojze Marolt ml. je o ribniških rokometnih povedal naslednje:

»Lani smo se komaj rešili izpada iz lige; izmed 16 nastopajočih ekip smo prastali na 13. mestu. Čeprav bo letos kvaliteta v tekmovalju

precej boljša kot lani, se bomo poskušali z nekaterimi novimi igralci (Mikulinom in Jerasom) v novi tekmovalni sezoni uvrstiti višje. Treniral nas bo bivši igralec Slovana — Šile. Zdelj trenira mo dvakrat na teden, 5. avgusta pa homo odšli na 10-dnevno pripravo v Sevnico. Vsi skupaj si želimo, da letos ne bi razočarali številnih navijačev, ki se tako zelo veselijo naših zmag! M. G.

KRMELJ — Nogometaši Krmelja so odigrali na Senovem prijateljsko tekmo in nepričakovano dosegli neodločen rezultat 3:3. Gole so dosegli: Medić, V. Metelko in A. Bastardi. D. B.

»ISKRA« — naj-uspešnejša

Končale so se ženske delavške športne igre občine Crmočelje, ki jih organizira komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu. Sodelovalo je 77 ekip s 425 tekmovalci. V nedeljo sta v Vlnici ob Kolpi ob 50-letnici vniške republike predsednik komisije za šport in rekreacijo Franc Molj in predsednik občinskega sindikalnega sveta tovariš Kolenc izročila diplome in pokale najboljšim moštvom.

Rezultati: mali nogomet — 1. BELT II., 2. BELT I., 3. Rudnik; kegljanje — 1. Rudnik, 2. BELT, 3. Komunala. Zensko — 1. Osovnica Šola, 2. ISKRA; streljanje — 1. Beograd, 2. Rudnik, 3. Eleketro. Pesanje: 1. do 2. Mihele in Čadonič, 3. Črnič (vsil Beograd). Zensko: 1. BELT, 2. Osovnica Šola, 3. ISKRA. Pesanje: 1. Mlek (BELT), 2. Žunič (Osovnica Šola), 3. Bišaj (Osovnica Šola); odbojka: 1. Občina, 2. ISKRA, 3. Rudnik; kolesarjenje: 1. ISKRA, 2. BELT, 3. ISKRA II.; velenje: 1. OG Crmočelje, 2. BELT, 3. ISKRA; namizni tenis: 1. ISKRA, 2. BELT, 3. ISKRA II.

Skupni plasman za športne uspehe: 1. ISKRA (Semič), 2. BELT (Crmočelje) in 3. Rudnik (Kanižarica). Pokal množičnega udejstvovanja pa so prejeli športniki tovarne kondenzatorjev ISKRE iz Semiča, saj so nastopili kar s 36 ekipami. A. LATENER

LOS ANGELES — Na atletskem troboju svetovnih reprezentanc ZDA, SZ in COMMONWEALTH je v moški in ženski konkurenci zmagala ekipa ZDA. Pravo senzacijo so pripravile ameriške atletinje, ker so v dosedanjih osmih srečanjih prvič premagale sovjetske tekmovalke. Čeprav so bili rezultati zelo solidni, ni bil dosežen noben svetovni rekord.

Skupina pionirjev na kratkem oddihu med treningom v krškem bazenu. (Foto: Jožica Teppey)

Avtomobili renault po meri vaših zahtev in vaših možnosti

Renault 10

luksuzen, močan, presenetljiv
1108 CCM, 46 KM (SAE), 6,8 l na 100 km
4 vrata, 4 disk zavore
Cena: 1.276,07 USA \$,
Ndin 12.905.-

COSMOS

Zastopstvo tujih firm Renault, Alfa Romeo, M. A. N. Gibo Same, Alpina...

Ljubljana, Celovška 32, telefon: 313-141 in 51-455

TESTENINE

pred piki komarjev varuje biban!

Posebno prav vam bo prišel na TABORJENJU, IZLETIH v naravo, pri RIBOLOVU... BIBAN razpršite po nepokrilih delih telesa in več ur ste varni pred ubodi komarjev, brencljev, čebel itd.

Obisk pri krških plavalcih

V Krškem sem ob bazenu Celulozarja med množico plavalcev in gledalcev opazil tudi tov. Hartmana, sedanjega gospodarja sodniške sekcije. Predtem se je 14 let ukvarjal s plavanjem in pri organizaciji raznih plavalnih tekmovalj. Povabil sem ga na kršček razgovor.

— Prosim, povejte kaj o delu in aktivnosti v vaši veliki svlačilni družini.

»Kratko rad. V plavalnem klubu Celulozarja imamo vključenih 50 mladih ljudi: 34 plavalcev in 16 vaterpolistov. Da lahko z ujnini uspešno delamo, jih moramo trenirati kar trije trenerji: najboljši trenerja Nika Žibret, pionirje Zivko Sebek, Mirko Kužnik pa trenira vaterpoliste. Vsi plavalci trenirajo dvakrat na dan, vaterpolisti pa enkrat.

— Ali imate kakšno težavo z igralci?

»Tudi leti nam ne manjka. V zadnjem letu je nasreč veliko dobrih plavalcev pristopilo k vaterpolistom. Prodvsem bi tukaj omenil Zlatiča, Ziberna in Potočnika. Prav zaradi tega naš klub letos ne bo dosegel kakšnih višjih in pomembnejših rezultatov. Trenutno plavajo za prvo ekipo samo štirje plavalci iz stare garde: Cergo (vse razen prsnega), Nevenka Jenkole (delfin), Mojca Novak (kravi) in Zvonka Prosenik (arbitro). Razen tega imamo še nekaj mladih, zelo obetajočih plavalcev: Turka, Pečnika in druge. Turk in Pečnik sta bila pred kratkim v slovenski pionirski reprezentanci, ki se je v Trstu pomerila z reprezentanco Juljske krajine. Moram pa povedati, da je naša ekipa zelo perspektivna in pričakujemo od nje oz. kakšna tri leta zelo dobre rezultate.

— Kako pa je z vodstvom v klubu in z denarjem?

»Predsednik plavalnega kluba je sedaj bivši občinski predsednik, tov. Nunčič. Izredno si prizadeva, da bi uredil dokaj neurejene razmere v klubu. Skoraj vsak teden sklicuje sestanke in se, na katerih skupno pregledamo opravljeno delo. Denarno pa smo odvisni samo od čistega dohodka pri bazenu in, jasno, največ od kopalne sezone. Od občinske zveze za

telesno kulturo sicer dobimo 3000 dinarjev na leto, dejanski stroški pa so desetkrat večji. Pomagajo nam tudi drugi; tako nam je občinski sindikalni svet omogočil smisli trening v Cateških Toplicah in Zagrebah.

Trener ekipe članov CE-ULUOZARJA iz Krškega Nika Žibret. (Foto: Jožica Teppey)

— Vaše želje in načrti?

»Naša največja želja je, da bi obdržali v klubu vse najboljše plavalce pionirje, katerih je točno 30. Tako bi s selekcijo dobili trdnost jedro bodoče ekipe. Vsako leto ob koncu solskega leta prirejamo pregled plavalcev obeh osnovnih sol, najboljše takoj nato vključimo v svoje vrste. V načrtu imamo tudi plavalno solo, v katero se bo lahko vključil vsak plavec iz Krškega in okolice. Naš največji načrt pa je, da bi sedanji bazen pokrili s plastično streho, ki bi jo dobili na Svedskem za približno 370.000 din. V ta namen smo pričeli prodajati srečke po 10 din. Kdor bo kupil srečko, nam bo s tem nekoliko pomagal uresničiti naš zelo koristen načrt.

MILVA GOSNIK

Pionirji: četrti v Sloveniji

26. julija je bilo v Trbovljah ekipno republiško prvenstvo za mlajše pionirje. Tekmovalo je 150 mladih plavalcev in plavalk iz 9 slovenskih klubov: Rudarja, Triglava, Ilirije, Ljubljane, Koprā, Bleda, Pušnarja, Neptuna in Celulozarja. Končni vrstni red: 1. Triglav, 2. Rudar, 3. Pušnar, 4. Celulozar, 5. Ilirija, 6. Koper itd. Ekipa Celulozarja je zaveza častno četrto mesto, čeprav so mladi tekmovalci nastopili brez svoje najboljše pionirke Mete Novak.

Predstavljamo vam Ano Praznik - slovensko šahovsko prvakinja

Ana Praznik, trenutno najboljša slovenska šahistka, je letos uspešno maturirala na šolski gimnaziji. Razen tega da je bila pridna pri šolskem delu, ji je druga največja zabava — šah.

Mnogo smo lahko brali o njenih sijajnih zmagah med vsemi nastopnicami na letošnjem slovenskem prvenstvu. Premagala je tudi lanskolletno prvakinja Pongračeva. Po tem njenem uspehu sem sanjsko obiskal na domu in ji zastavil nekaj vprašanj:

— Ali si se zelo pripravljala na republiško prvenstvo?

»Ne, nič ne. Najprej sem se morala učiti za maturo, potem sem morala pomagati pri domačih opravilih, šele nato sem se lahko posvetila šahu. Nekaj dni pred prvenstvom sem sletela najosnovnejše šahovske variante in — tu je bil uspeh.

— Misliš že kaj na državno prvenstvo?

»Letošnje državno prvenstvo bo okoli 15. avgusta v Skopju. Udeležiti se ga bova dve predstavnici iz Slovenije: Milka Ljiljak — (SD Maribor) in jaz (SD Kočevje). Ker imam sedaj malo več časa kot pred republiškim prvenstvom, se že pripravljam na to tekmovaljo. Računam, da se bom uvrstila okrog 10. mesta!.

— Koliko časa pa že igraš šah? Šahom sem se začela ukvarjati pred približno desetimi leti.

Takrat sem se ga naučila pri sosodovih. Polagoma sta se začela zanimati za to igro še oba brata in mlajša sestra. Pred kratkim sva pričela z bratom trenirati tudi najmlajšo ekipo Štinec. Že na prvem tekmovalju v Postojni so najini varovalci vsedeli četrto mesto v Sloveniji.

— Torej so pri vas vsi navdušeni šahisti?

»Lani je bil starejši brat Anton republiški mladinski pevak; mlajši brat Peter je star šele 7 let, pa je že bil med mlajšimi pionirji šesti v Sloveniji; sestra Mimi pa je bila prav tako larsko leto tretja do četrti pri starejših pionirkah!.

Ani Praznik želimo v Skopju kar največ uspeha in dobrih iger, da bi se uvrstila še višje, kot je na mi napovedala. K. M.

Odlični najmlajši plavalci

Vzporedno s tekmovaljem za moštveni pokal PZS sta se v prijateljskem srečanju pomerili pionirski ekipi trboveljskega Rudarja in Celulozarja. Najprej so tekmovali v Trbovljah, nato pa še v Krškem. Obratno so mladi plavalci Celulozarja premagali svoje vrstnike v vseh disciplinah.

L. H.

ŠPORT

Od tu in tam

RIBNICA — Rokometni bodo v sodelovanju z RE Slovenije poskušali ustanoviti medobčinsko rokometno ligo. Prav tako imajo v načrtu s pomočjo SŠD osnovati občinsko ligo. Še pred tem pa morajo popraviti igrišče v Sotradnici in Loškem potoku.

KRSKO — V nedeljo, 27. julija, je bil v Krškem namiznotenjski turnir, udeležilo se ga je 8 igralcev, ki so v finalu igrali vsak z vsakim. Rezultati: Geršak — Predanič 2:0, Tratar — Voljčanski 2:0, Geršak — Tratar 2:0, Predanič — Voljčanski 2:1, Geršak — Voljčanski 2:0 in Tratar — Predanič 2:0. Na turnirju je zmagal Geršak brez poraza, sledili pa so mu: Tratar, Predanič in Voljčanski. B. G.

NOVO MESTO — Končan je prvi del tekmovalja v letošnjih dolovskih športnih igrah. Po končanem tekmovalju v maleni nogometu, šahu, tenisu in ballmanju je vrstni red naslednji: 1. KRKA 172 točk, 2. PIONIR 157, družbene službe ter IMV 142, NOVOTEKS 120, Zeleničar 78 itd. Drugi del tekmovalja se bo začel v septembru. G. M.

KRMELJ — V sedmem kolu turnirja za pokal prvaka »Svobode« Krmelj, ki je bil odigran v počastitev dneva vstaje, je med 11 udeleženci ponovno zmagal Drstvenšek (Sevnica) z 8 točkami pred Blasom in Gačnikom (Sevnica) 7,5; od domačih igralcev pa je bil najuspešnejši Zivnik s 6 točkami; sledijo: Prosenik 5,5, Stribar 5, Kos 4,5, Debelak in Šibila 3,5 itd. V skupnem plasmanu se nadalje vodi Stribar s 56 točkami, 2. je Debelak s 46 točkami, 3. Perhaj s 43,5.

D. B.

KRSKO — V tretjem kolu tekmovalja v vaterpolu za plavalni pokal PZS je Celulozar premagal Rudar s rezultatom 12:2 (1:0, 3:1, 6:1, 2:0). Najboljši igralci: Zvonka Krajač (4), Turk in Ziberna (2) ter Zlatič (1). V četrtem kolu je Celulozar izgubil z Delfinom (Bovin) 5:3. Najboljša igralca sta bila Voljko Murgaša (2) in Dušan Zlatič. V petem kolu je Celulozar gostoval v Kranju. Z moštvom Triglava je izgubil kar z 12:1. Častni gol je dosegel Voljko Murgaša. Moštvo vaterpolistov iz Krškega je v tem tekmovalju osvojilo 5 točk in doseglo v skupni uvrstitvi 3. mesto.

L. H.

NOVO MESTO Letošnje farmaceutske igre bodo od 19. do 21. septembra v Leskoveru. To bodo po Novem mestu in Beogradu že tretje igre, na katerih bo sodelovala tudi novomeška tovarna zdravil KRKA. Za letošnje igre so se prijavile naslednje tovarne: Galenika iz Doegrada, Zdraviljo iz Leskoveca, Alkaloid iz Skopja, IBER iz Ljubljane ter novomeška KRKA. Tekmovalci bodo v naslednjih disciplinah: Moški — mali nogomet, rokomet, streljanje, odbojka, namizni tenis ter šah; ženske: rokomet, odbojka, streljanje in namizni tenis. Zmagovalca lahko že vnaprej iščemo med ekipami GALENIKE, ZDRAVIJA in KRKE. Za pred 14 dnevi je pričel trenirati odbojkarice KRKE igralec Marjan Potrč, rokometiške pa Jakič. Vse moške ekipe bodo pričele redno vaditi v avgustu.

G. M.

VINICA — V Vlnici ob Kolpi so bila športna srečanja v počastitev 50-letnice vniške republike. V maleni nogometu so bili rezultati: Belt (mladi) : Belt (stari) 3:1, Rudnik : Iskra 2:1; na 3. mesto: Belt (stari) : Iskra 3:1. Finalo: Belt (mladi) : Rudnik 1:1. Nato so streljali enajstmetrovsko; uspešnejši so bili igralci Belta (mladi) in so zmagali s rezultatom 4:3. Šah — rezultati: Iskra : Belt 3:2; posamezni izidi: Lenič — Vujović 1:0, Lavrič — Svajgar 1:0, Snoj — I. Zunič 0:1, Maruštič — Ajdnik 0:1 in Malnarčič — Gladek 1:0. A. L.

TRI VESOLJSKE ...

— Prihodnjic pa nikar ne pozabi vzeti s seboj fotografskega aparata!

— Zakaj pa ne bi ti prvi izstopil?!

— Janez, zdaj nama pa najprej pokaži tvojo diplomu za vesoljske polete!

... IN ENA DOMAČA

— Gospa, moj mož v prostem času najraje lovi ribe. Kaj dela pa vas?

Pred izidom prospekta Dolenjske

Akcija Dolenjske turistične zveze za izdajo prospekta celotnega področja Dolenjske se bliža koncu. Gradivo zanj je že v večji meri zbrano in je rezultat več kot leto dni trajajočih prizadevanj turističnih delavcev v posameznih dolenjskih občinah, za Dolenjsko turistično zvezo pa pomeni letošnje največje propagandno delo. Prospekt bo obravnaval na več kot dvajsetih straneh turizem v desetih dolenjskih občinah. Izšel bo s pomočjo posameznih turističnih društev oziroma občinskih skupščin, polovico denarnih sredstev zanj pa bo prispeval sklad za turistično propagando SRS. Razen slovenske izdaje bodo prospekti še v treh tujih jezikih. V njem bo poleg turistične karte celotnega področja še več kot štirideset barvnih fotografij (delo tajnika Dolenjske turistične zveze Nika Pauliča), najvidnejši prostor pa bo predstavil dolenjske turistične privlačnosti. Prospekt Dolenjske bo izšel v 70 tisoč izvodih, ohsegal pa bo dvajset strani.

Izdaja prospekta Dolenjske pomeni važno propagandno gesto dolenjskih občin. Doslej smo o turističnem propagandnem gradivu lahko dejali, da je okrnjen mozaik posameznih področij (npr. Novo mesto, Dolenjske Toplice, Bela krajina itd.), ki tujcu ni mogel dati celotne predstave o Dolenjski, njenih zanimivostih ter turističnih centrih. S prospektom Dolenjske bo to delo lepo opravljeno. Visoka naklada je nujna, saj se je doslej že večkrat zgodilo, da je prospekt, ki je stal veliko denarja, prehitro pošel. Njegova izdaja pomeni usklajeno akcijo dolenjskih turističnih delavcev desetih občin.

P. BREŠČAK

Družinska vas: fičko razbit, trije ranjeni

21. julija ob 1. uri se je v Družinski vasi prevrnil osebni avtomobil zastava 750, ki ga je vozil Novomeščan Anton Gregorič. Razsena vozilca, ki je ostal na zdravljenju v novomeški bolnišnici, sta se poškodovala tudi sopotnika Slavka Plankar in Franjo Brkič. Škoda so ocenili na 7000 din. Gregorič je vozil neprimerno hitro, na ovinku pa zadet dva obcestna kamna, nakar se je vozilo prevrnilo na streho in tako drselo več kot 10 metrov.

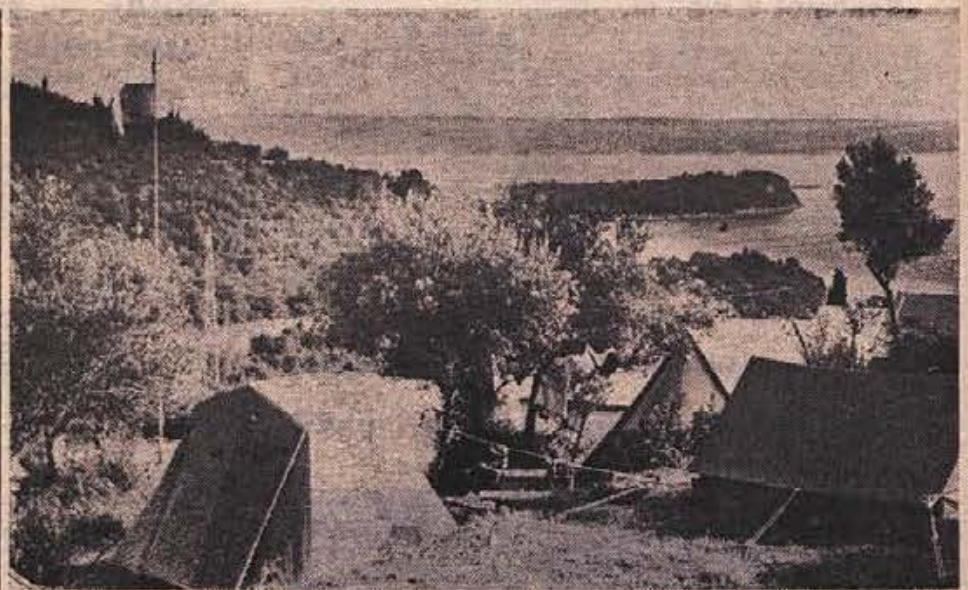
Z naših vrtov

Že vnaprej samokritika

Na zadnji seji metliške skupščine v Gradcu so se odborniki zavzemali za ostrejšo kaznovanje politikov do vinjenih voznikov motornih vozil. Potem ko je sodnik za prekrške Jože Došen omenil, da so miljeniki v Crnomlju pred kratkim neko nedeljo izvedli akcijo, v kateri so našli 25 vinjenih voznikov, je neki odbornik pripomnil:

— Tovariši, kaj pa če bi miljeniki nam ponudili balončke, ko domo danes odhajali s proslavo?

Tedaj so namreč na vrto pekli odjoke in jagenjčke, pa tudi pijače za goste ni manjkalo, ker je bil krajevni praznik...

ZASTAVA NAD TABOROM — pozdrav razigrane mladosti morju, počitnicam in svobodni domovini! Lepo je v Šentjanah (nekdanji Valeti) nad Portorožem, kjer se leto za letom zbirajo novomeški taborniki, gimnazijci in druga dolenjska mladina: kot na dlani se blesti pod tabornim prostorom portoroški zaliv s Sečo (Foto: Marjan Dobovšek)

POLETJE — ČAS POČITNIC, ODDIHA IN VESELE MLADOSTI

Šentjane - priljubljen prostor Novomeščanov

V devetih letih je taborilo v Šentjanah nad Portorožem že skoraj 3000 mladih Dolenjcev: sem radi zahajajo taborniki, bodoči učitelji in gimnazijci, pa tudi člani TVD Partizan združujejo na nekdanji Valeti prijetno s koristnim

Zadnje dneve junija se je skupina tabornikov novomeške gimnazije lotila postavljanja tabora v Šentjanah nad Portorožem — že devet let po redu. Letos je bil šotorski park, ki je že davno dotrajal, dopolnjen s 13 novimi šotori, ki sta jih v sodelovanju nabavili novomeška občinska zveza za telesno kulturo in novomeška gimnazija.

Taborni prostor v Šentjanah, ki se terasasto dviga na začetku slemena piranskega polotoka, izgleda vsako leto julija in avgusta kot gručasno naselje tridesetih šotorov, ki so postavljeni tako, da je izred njihovih vhodov lep razgled proti morju in polotoku Seča z znano postojanko Fortna viva.

V taboru se vsako leto zvrstijo 4 izmene. V prvi izmeni so bili dijaki in dijakinje drugih letnikov pedagoških oddelkov novomeške gimnazije. V 12 delovnih dnevih so teoretično in praktično predelali snov plavalnega tečaja, tečaja za vodenje taborov in še biološki seminar s praktičnimi vajami v spoznavanju našega obmorskega rastišča in zivalstva.

Tabornega življenja se je udeleževalo tudi 18 dijakov in dijakinj, ki so se prijavili kot gostje. Tečajniki in gostje so bili razdeljeni v 5 delovnih skupin, ki so izvršile med taborjenjem poleg rednega tabornega dela (dežurni vodi, nočne straže) osem raznih akcij v obliki medsebojnega tekmovanja.

Hladno in vetrovno vreme smo izkoristili za ogled Skočjanskih jam, ki s svojo močnejšostjo prevzamejo vedno bolj številne obiskovalce. Ob zaključku plavalnega tečaja so bile plavalne tekme, na katerih so dosedanji neplavalci dokazali, da so sposobni tudi tekmovati v plavanju. Ob dnevu borca in ob zaključku taborjenja smo ime-

Za nagrobnik

Stipe Domič je vlomil v Žabji vasi; sledila je

Zidarski delavec Stipe Domič, rojen 1939, doma iz okolice Doboja, je delal v Novem mestu. Letos 28. aprila je na delovnem mestu v Žabji vasi dalj časa opazoval bližnjo hišo. Ugotovil je, da ni nikogar doma, zapustil delo in se z druge strani neopažen pripil do poslopja. Bila je hiša Jožeta Purebra.

Po lestvi je splezal do okna, dvignil roletu, odrinil pritrto okno, in že je bil v sobi. V stanovanju si je nataknil Purebrove nogavice na roke

KRONIKA NESREČ

Grm: mopedist v prometni znak

Mopedist Anton Okleci se je 27. julija ob 3. uri med vožnjo iz Gradca proti Metliki pri Grmu zaletel v drog prometnega znaka in obšel nezavesten. Odpeljali so ga v bolnišnico. Ker mouplo, da pri nesreči ni bil sam, iščejo še sopotnika.

Poljane: pet ranjenih

Pet oseb je bilo ranjenih v prometni nesreči, ki se je pripetila 26. julija popoldne pri Poljanah, vendar so v novomeško bolnišnico odpeljali samo najbolj poškodovane, Franca Srešna s Stojanskega vrha pri Cerkljah. Škoda so ocenili na 6.000 din. Rortvoj Andraž je s taunusom tresel v osebni avtomobil, ki ga je vozil Jure Rezo.

Zdinja vas: mopedist z vinom treščil v avto

Na vaški cesti pri Zdinji vasi se je 26. julija popoldne mopedist Silvester Tomšič z Gorjnih Kamenz, ki je v nahrbtniku peljal vino, zaletel v osebni avtomobil, ki ga je vozil Pavle Urovec iz Novega mesta. Mopedistu je počila lobanja, zato so ga nemudoma odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer so ga zadržali v oskrbi.

Žabja vas: motorist hudo poškodovan

25. julija zvečer se je v Žabji vasi Jože Smajdek z Vrha pri Ljubnu z motorjem zaletel v osebni avtomobil, ki ga je vozil Novomeščan Maks Rozman, in padel. Poškodovan si je noge in desno roko. Škoda so ocenili na 2900 din.

Dobruška vas: taunus na strehi

22. julija popoldne se je pri Dobruški vasi prevrnil na streho taunus, ki ga je vozil propagandist zagrebškega sviječnika Josip Sudar. Njegovo ženo Branko so tebe poškodovano odpeljali v zagrebško bolnišnico. Škoda so ocenili na 3000 din. Nesreča se je pripetila, ko je Sudar prehitel nekovo vozilo v hipu, ko je njegov taunus

le prehitel poznani voznik. Taunus se je prevrnil na streho, ko je Sudar zavil na desno in močno zavrl.

Otočec: kolesar obležal

23. julija je Matija Mali iz Novega mesta popoldne sedel v Vrhovni gostilni v Otočcu. Po 17. uri se je odpeljal s kolesom, vendar tako hitro, da je pri cervki padel in obležal z zlomljeno ramo ter poškodbami po vsem telesu.

Ukradla sta kovček z denarjem

24. julija okoli 13. ure sta 19-letni Franc Dimitrovič iz Šentjurja pri Mirni peči, ki je duševno nekoliko manj razvit, in starejši mladoletnik K. F. iz Cems vlomila v Šentjurju v hišo Antona Mikliča in odnesla zaklenjen kovček z listinami in 8.770 din. Z denarjem sta odšla proti Velikemu Kalu in v bližnjem gozdu odvrzla nekaj oblečil. Pred tem sta se klatila po okoliških vaseh, s potepanjem pa nadaljujeta tudi

Rop na Dvoru

V noči od 26. na 27. julij je neznanec vlomil v bife in trgovino žužemberške kmetijske zadruge na Dvoru. Ukradel je 3.300 din in več zavojčkov cigaret.

Utonila v mlaki

V soboto, 26. julija popoldan, je v mlaki, ki je od hiše oddaljena približno 200 metrov, utonila 11-letna Slavka Koncilja iz Vrbovca pri Dobrušcu. Hotela se je v mlaki umiti, pa je iz neznanega vzroka padla v 2 metra globoko vodo in utonila. Otroci, ki so bili na kraju nesreče, ji niso mogli pomagati.

OSUMLJENI FRANC DIMITROVIC

magovalca med ribiči

Na ribškem srečanju, ki bilo v Kostanjevici 19. in 20. julija, sta bila zmagovalca Samo Avsec iz Novoga mesta in član ribiške družine Stanica — Krško Ivan Kostanjevici. Prvi je ujel največjo ribjo (1 kg in 4 dkg težkega lističa), drugi pa je ujel na plovo kar 96 rib. Vseh tekmovalcev je bilo 58.

pepelnik s Češkega za spomin

Remalo presenečena je bila občinska odbora v Črni na Krki, ko sta se 28. avgusta oglasila pri njej dva tuja člana Občinski organizaciji. Občinski organizaciji sta prinesla ličen pepel za spomin in zahvalo za to, ki sta jo prejela lani v Bivaneju v Jugoslaviji. Moralna področja, ker je leta doletela okupacija.

Šeščanov

Šeščanov ogenj, ki se ga je držalo mnogo gostov. Taborjali so se izkazali s pesmi in programom, ki so ga vsebovali številne partizan-tarske in narodne pesmi.

Drugi izmeni tabore piodirali in pionirke družba 'Partizani', ki so se v letošnjem taboru izkazali na raznih prireditvah in tekmovanjih. V nastopu bodo tu taborili in predstavili številne partizan-tarske in narodne pesmi.

S. J.

voji ženi...

hišo Jožeta Purebra v obdobju pred sodiščem

preiskal vse omare in klope. Razbil je celo otroški stolnik. Odnesele so 3.450 din pribor za nego nohtov.

da bi se kaj, a se mu je tako da je v hiši zaslišal, zato je naglo skočil v okno in se vrnil na delo. Purebrovega denarja je postal 200 din po pošti in mamni, 400 din nekemu prijatelju, 950 din je v manjših kovčkah posodil sodelavcem. Sedem kot naslednji dan pripravil imel samo še 930 din. Govorili so, da je precej poplaval tudi v restavraciji Mešički, kjer je velikodušno bil prijatelj in znanec.

potičenec je vlogi v Purebrovo hišo takoj priznal. V poročilu pa je navedel, da je bil pri do večje vsote denarja, ker bi rad postavil lep tabor. Častnik svojih ženi. Sodišče tega ni moglo verjeti, saj v enem dnevu na debelo poplaval. Prisodili so mu 1 leto in 8 mesecev strogega tabora, oškodovanemu Purebra pa mora vrniti 1.570 din.

Povsod lepo, doma najlepše!

Nedavno tega se je naš rojak Severin Sali vrnil iz zanimivega obiska po Sovjetski zvezi. Radovednost nas je gnala, obiskali smo ga in zvedeli marsikaj zanimivega. Zastavili smo mu tudi nekaj vprašanj, na katera je književnik rad odgovoril.

— Kaj vas je gnalo v skrivnostno deželo halajke, kazačka in vodke?

»Kar dvojje stvari: najprej prijazno povabilo na mednarodni kongres prevajalcev ruske leposlovne književnosti, drugič pa ljubezniva pomoč sveta za kulturo SR Slovenije. Svet je namreč posegel v žep in plačal pot, v matuški Rusiji smo pa tako živeli na račun Zveze sovjetskih pisateljev.«

— Kaj je na vas napravo najmočnejši vtis?

»Hm, najmočnejši vtisov je več. Naj naštujem nekaj takih, ki so mi prilezli v oči (ti so vsi pozitivni): Moskva, Leningrad, matuška Volga, neizmerno ravnine in brezovi gozdovi, vožnja z reaktivci, Ermitaž...«

— Česa ne morete odobrati?

»Marsičesa ne. Ker pa so me gostitelji nosili tako rekoč na rokah, res ne gre, da bi jih sedaj v domačem zapečku obiral in jim s svojo pametjo horeš solil...«

— Je razen SZ še kakšna tako lepa dežela na svetu?

»Seveda je! In sicer tista, o kateri pravi Cankar: 'In zrasla so nebesa pod Triglavom...' Če je

to preveč poetično, naj pa pristavim še domačo pregovor:

Koder koli sonce teče, najboljši kruh doma se peče...«

— Kakšen je ruski komunizem?

»No, če bi sodil zgolj po zlatih kromeljskih kupolah, bi dejal, da je zlat. Ker pa videz navadno varra, bo najbrž res, da je precej — ruski.«

— V čem je razlika med našim in njihovim družbenim sistemom?

»Oho, na tole vprašanje se pa res ne ujamem, saj nisem politik ne ideolog... Raje vrnem z drugim vprašanjem: Kranjci pišemo latinico, sovjeti cirilico, ali je kakšna razlika med njima? Tako, pa sva bot... Da pa ne boste rekli, da

Pesnik in prevajalec Severin Sali nam je medtem obljubil tudi daljši spis o svojih vtisih s popotovanja po deželah Sovjetske zveze. Upamo, da ga bomo začeli objavljati konec avgusta.

skoparim z besedo glede tako bistvenega vprašanja, bi dejal še: sistem vsebuje seveda tudi neki standard. No, po mojem naš rine preveč v osebni standard, ruski pa v družbeni. Enega ali drugega preveč pa nikoli ni dobro...«

— Kaj menijo o poletu Amerikancev na Luno Rusi?

»Takšno vprašanje sem tudi jaz zastavil v Moskvi, pa so mi rekli: 'Ni čvero!' Zato kar citiram to njihovo priljubljeno in jedrnatno frazo, ki jo rado-darno delijo za vse mogoče, zlasti če nočejo odgovoriti. Torej: 'Eto, ničevol!'«

— Kje je najlepše?

»Povsod lepo, doma najlepše! Ni ga kraja, ki bi bil lepši kot je ta, kjer ti materina beseda pihlja v uho in srce... Sročal pa sem tam veliko prijaznih in iskrenih ljudi, in tudi to je bilo lepo...«

— Bi se enkrat potovali v to deželo?

»Zakaj pa ne? Čaj haroš, gruzinska vina šudovita, ob armenskem konjaku se obilneje, kaviarja se navadiš kot berač močnika, še vodka gre v tek. Zlasti so te stvari dobre, ker te drugi gostijo z njimi (sicer bi bil žep hitro prazen). Videti Moskvo je tudi doživetje, zlasti pa videti Leningrad! Nekaj lepih mest sem že videl po božjem svetu, ampak tako lepega doslej še ne. In ko smo bili tam, so bile po vrhu še bele noči!...«

Zapisal: S. DOKL

Medvedom so napovedali vojno

Medvedje pogosto ogrožajo prebivalce vasi — Lani je padlo 5 medvedov, letos pa jih bo 11

Pod hudim pritiskom dvo-nožcev, se pravi ribniških občanov in lovcev, se bodo morali, kot kaže, medvedje umakniti s Slemen in z Male gore, kjer so doslej terorizirali miroljubno prebivalstvo, da se ni upalo v gozd in na njive.

V bojnem poročilu glavnega štaba (komisije za lov z dne 20. junija letos piše: »Znana je več primerov, ko so medvedje napadli ter so le naključja ali hitre noge rešili napadenega občana.« Ugotovljeno je, da je medvedov preveč na območju Loškega potoka in Sodrāžice, osvoboditi pa so celo že Slemen in

Malo goro, kjer jih v stari Jugoslaviji ni bilo.

Ukrepi proti medvedom bodo ostri. Medtem ko jih je lani padlo le 5, jih bodo v tem lovskem letu odstrelili predvidoma kar 11. Seveda pa mora načrt odobriti prej še sekretariat za gospodarstvo.

Slavje v Spodnji Pohanci

Gasilci v Spodnji Pohanci so 27. julija izročili v uporabo novo motorno brigadno in obnovljen gasilski avto. S tem so počastili dvajsetletnico obstoja gasilskega društva. Zaslužni člani so ob tej priložnosti odlikovali.

Ribničanje se zavedajo, da so njihovi ukrepi proti medvedom ostri in celo preostri, vendar trdijo, da so majni, ker bodo le tako zasčiteni kmetje, ki jim dela divjad že preveliko škodo.

Dobrodošlica ribičem na prvenstvu

Ribiška družina iz Kostanjevice na Krki pripravljajo za drugo polovico avgusta državno ribiško prvenstvo. To srečanje prijateljev ribolova in ribičev bo obiskalo veliko ljudi. Samo tekmovalcev pričakujejo več kot sto. Povabili so tudi sedem mojstrov ribolova. Tudi ribiči iz tujine so se napovedali. Nadejajo se celo svetovnega ribiškega prvaka iz Zahodne Nemčije.

Kostanjevica je za ribiče pravi raj. Letos so se zbrali tam že slovenski ribiči na meddružinskem srečanju. To je bilo 19. in 20. julija. Udeleženci so bili zelo zadovoljni in so pohvalili gostoljubnost kostanjevske družine. Objubili so, da se bodo še večkrat oglasili, četudi ne bo tekmovanja.

Trenutki

Ljudje so vstopali skozi steklena vrata in strežniki so jim pridrževali vrata. V avli je bil ob garderobi vrvež. Besede, ki so bile izgovorjene, so se izgubljale ob stenah, obdanih z zametom. Večje in manjše skupnice so izginjale v ozadju, kjer je bil vhod v dvorano. Tudi sam sem se pomešal v pisani vrvež večernih oblek: damskih, skrbno krojenih in iz izbranih blag, ter dekleških, malo manj skrbno krojenih, pa zato nič manj elegantnih in domiselnih.

Poiskal sem svojo mizo, pa ni bilo za njo nikogar. Tudi sam nisem sedel, pač pa sem se malo ogledoval po dvorani. Dekan in nekaj profesorjev je sedelo za mizo povablencev, ob tej in oni mizi sem že videl svoje kolege. Nihče ni hotel zamuditi tega elitnega plesa.

Moji kolegi od omizja so pravkar prišli. Usedel sem se. Ansambel je že začel igrati. Odločili smo se za ples. In tako nam je ob zvokih kitar čas hitro mineval. Na plesišču sem zagledal svojo kolegico Tatjano. Rahljo si pokimava. Vse pleše v živahnem ritmu. Tedi opazim njene poglede preko partnerjevih ramen. Ne morem si kaj, da sam ne bi delal enako, ko pa so njeni bežni pogledi tako topli in vabljivi. Ze nekajkrat sem jih opazil na fakulteti, pa nisem bil gotov, ali kaj pomenijo ali pa je to le njena nagajivost, ki je je zmožna od vsakega svojih sošolcev. Občutil sem, da imajo ti pogledi, namenjeni meni, drugačen, nežnejši prizvok. In tako so se najine oči srečale vsak obrat za trenutek in čakale naslednjega. Hotel sem plesati naslednji ples z njo, vendar sem bil preprozen. Obljubila pa mi je naslednji ples. Plesala sva blizu drug drugega in najine oči so se še vedno srečavale. Komaj sem čakal konca in pospremil soplešalko na prostor.

Tatjano sem našel na hodniku v družbi kolegov. Seje tedaj sem videl, da ima na sebi izredno domiselno večerno obleko. V njej se mi je zdela še lepša. Pogovarjala sva se o vsakdanjih rečeh. Iz dvorane se je zaslišal glas pevke in odšla sva tja.

Plesala sva molče in se dobro razumela. Bila je čisto blizu mene, v mojih mislih, prodira je vanje z vsem svojim bistvom. Čutil sem njeno roko na svoji rami. Počasi je dvignila glavo in se zazrla v moje pričakujoče oči. In skoraj sva pozabila plesati. Ob vsakem pogledu so se ji usta razštrila v rahel nasmeh. Takrat je imela še posebno vabljive ustnice in skoraj bi jo bil poljubil. Podzavestno sem čutil, kako se oddaljujem od dvorane, kako vse stopa v ozadje, kako je vse skupaj samo še okvir in kako Tatjana istočasno stopa s svojo bližino v moj prvi svet, kako vse ostalo zame nima več smisla, kako se oba ločujeva od ostalih in sva nov svet, najin svet. Toda trenutke sreče sva kmalu izpila, zakaj bilo je konec plesa. Kolega, ki ga je bila že prej prosila, jo je odpeljal domov, meni pa je ostala pot v studentsko naselje.

Legel sem v posteljo in razmišljal. Pred očmi sem zagledal Tatjano in tisoč inačicah: takšno, kakršno sem videl danes, kakršno sem videval na fakulteti, kakršno sem videval doma. Njene podobe so se menjavale z veliko naglico. Komaj sem utegnil zaznati eno njeno podobo, že se je pojavila druga in tretja. In vse so se zlivale v eno samo potobo, v velik mozaik njenih podob. Nenadoma pa je podoba začela bledeti, se odmikati. Stegoval sem roke, da bi jo dosegel, pa se mi je odmikala; stekel sem za njo, da bi jo dosegel. A glej, razletela se je na tisoč koscev in podob. In iz njih je začela nastajati nova podoba — podoba mojega dekleta Mire. In večala se je in bližala. Obstal sem kakor vkopan. Nisem se pogljal v beg pred njo. Nisem imel moči za kaj takega. Čakal sem, da se vse skupaj zruši name in me pokoplje pod seboj. Tedi je vse skupaj izginilo in pokazala se je Tatjanina slika, zatem Mirova. Vse skupaj se je ponavljalo v neskončnost, me begalo, dvigalo in zametavalo.

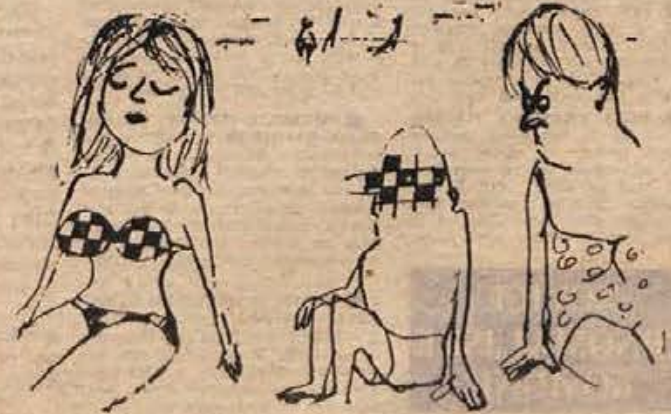
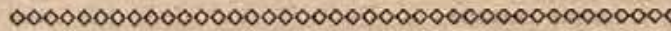
Tedi pa sem na svojih ustnicah začutil nekaj toplega in nežnega, dvoje ust. Prebudil sem se ves poten in ob sebi zagledal — Miro.

»Na obisk sem prišla,« je dejala.

Dahnil sem: »Zmagala si.«

EL GRAND

(Honorar 100 din)

— Francelj, že dve uri nisi spremenil položaja!!

tednevno taborjenje na Gorjancih je organizirala novomeška IMV za svojih vajencev in delavcev na priučitvi, ki so šibkega zdravja. Na taborjenju so bili voditelji iz vseh obratov IMV. Imeli so tudi predavanja o varnosti pri delu, o varnosti ter higieni, pomagali pa so še pri popraviljanju gorjanske ceste. Tabor je vodil upokojenec Ivan Založnik. (Foto: Polde Miklič)

VRATA OKNA
inles POLKNA
NA
ribnica KREDIT

O novem zazidalnem načrtu

Na Rojah za spomenikom je zagotovljenih 5 ha površine za zasebno zidavo — Ljudje bi radi zvedeli, kakšne namene ima IMV

Mirna dobiva z razvijajočo se industrijo in s širjenjem stanovanjskih naselij vedno bolj obriše majhne mesta. Čeprav je prostora za širjenje več kot dovolj, je treba skrbeti za načrtno ureditev, če zaradi lepšega videza. Za naselje na Rojah je že bil izdelan zazidalni načrt, ker pa si je novomeški IMV hotel zagotoviti prostor za razširitev proizvodnje ravno na tem mestu, je bilo treba prvotno zamisel spremeniti.

Osnutke novega zazidalnega načrta je napravil prav tako Dominvest iz Novega mesta. Mesec dni po razgrnjenju v pisarni referenta za gradbene zadeve in urbanistiki in tudi na krajevnem uradu na Mirni. Občani imajo tako možnost, da pošljejo svoje pripombe, zlasti še, ker so stališča občanov na Mirni različna. V primeru,

da bo občinska skupščina na seji z odlokom sprejela predlog zazidave, bo Dominvest izpopolnil osnutek, ki je v bistvu le še arhitektonski načrt, in napravil predračun ter načrt še za komunalne naprave.

Ureditveno območje mirne se bo tako precej povečalo. Novi načrt predvideva 53 zgradb: 44 visokoprstnih in 9 medetažnih, gradili jih bodo v glavnem zasebniki. Pri urbanističnem načrtovanju bo treba upoštevati tudi predlog »Danes«, ki si prav tako hoče zagotoviti primeren prostor za morebitno širjenje, saj so njeni prostori že sedaj zelo stisnjeni.

O novem predlogu zazidave je na Mirni že zdaj slišati različna mnenja. Predsednik krajevne skupnosti Ivan Janežič pravi: »Ljudi najbolj moti stalno spreminjanje. Kritizirajo urbaniste,

češ da delajo poskuse na račun občanov, zato se mnogi ogrevajo za prvotni načrt. Verjetno ne bi bilo toliko nasprotovanj, če bi jim kdo pojasnil, zakaj spreminjanje, pri tem mislijo predvsem IMV, ki bi moral natančneje razložiti svoje namene. Osebnost pa menim, da se morajo zasebniki vendarle podrediti težnjam industrije.« J. KRZIČ

Vzorno poslovanje

Turistična sezona je, očitno, tudi v Trebnjem na vrhuncu. Tega se dobro zavedajo predvsem gostinci, in kar je še posebno razveseljuje, tudi delavnice Pomoč-informacije pri bencinski črpalki. V soboto je bilo tik pred osmo uro zvečer, ko delavnico zaprejo, še posebej vzornikov, ki so iskali pomoč, prihajali pa so še novi. Mehaniki jim niso pred nosom zaprli vrat, kot se običajno pri nas dogaja. Odgovarjali so se sobotni zabavi in radi ustregli voznikom.

Takšno poslovanje so pohvalili celo zabietni italijanski turisti. Vredno posnemanja!

Koča je brez oskrbnika

Koča na Debencu, znani izletniški točki nad Mirno, je ostala brez stalnega oskrbnika. Kočo bi bilo treba temeljito preurediti. Doslej ni še nikogar, ki bi bil pripravljen prevzeti obnovitvena dela. Na Mirni je vedno več turistov, zlasti dosti je Zagrebčanov, zato je velika škoda, da je že priznana izletniška točka nad slikovito Mirnisko dolino neizkoriščena.

Vodovod do novega naselja

»Vodovod« iz Stične bo pričel v avgustu graditi 270 m dolg vodovod od glavnega omrežja do novega naselja nad osnovno šolo v Trebnjem. Občinska skupščina je z izjavljeno del že podpisala pogodbo.

Radečani taborijo ob Mirni

Taborniki odreda »Sončna dolina«, ki so ga na radeški osnovni šoli ustanovili marca letos, so postavili šotore ob Mirni pri Martinji vasi. Tu bodo ostali do konca meseca. Devet mladih tabornikov opravlja tečaj za bodoče vodnike. Za ta kraj so se odločili, ker je blizu in lahko otroke večkrat obiščejo starši, zaradi primerne okolice, pohvalijo pa tudi prijaznost okoliških ljudi. Obiskali so že več znamenitosti v okolici Mokronoga.

Sedemim je odvzeta obrt

Kot je znano, je s prvim julijem začel veljati zakon, ki prepoveduje opravljanje storitev vsem avto-prevoznikom, ki imajo kamione z nosilnostjo več kot 5 ton. V občini Trebnje je 7 takih avto-prevoznikov.

BAR
Gataške Toplice
vsak mesec
NOV PROGRAM

PŠENICA JE SLABO PREZIMILA

Pridelek ni ne dober ne slab

Povprečni hektarski donos je 30 stotov — Težav z odkupom ni

Kmetijska zadruga Trebnje je imela letos posejanih 78 ha površine s pšenico: 35 ha z italijansko sorto Belula, 43 ha pa z rusko bezostaja Prve dni prejšnjega tedna so z dvema kombajna polnila poželi Belulo. Pridelek se po prvih ocenah giblje okrog 30 stotov na hektar in bi bil lahko mnogo večji, če ne bi pšenica slabo prezimila. Največji hektarski donos te sorte je bil na njivah pri Mokronogu.

Sredi prejšnjega tedna so pričeli žeti tudi bezostaja. Računajo, da bodo tudi te vrste pridelali poprečno 30

stotov na hektar. S skladiščenjem ni težav, saj vsi količino žita odkupuje Zlota iz Ljubljane. Več dela je le v nečisto pšenico, ker jo morajo sušiti in čistiti.

Jedmena, ki ga je zadnja leta odkupovala laška pivovarna, letos niso seja, za prodajo, temveč samo za krmo, in še to v manjših količinah.

Posajenih imajo tudi 55 ha krompirja sorte Igor, dezire in urgenta. Kot zdaj kaže, letina ne bo ravno dobra in bodo pridelali verjetno manj krompirja kot lani.

Prizadevni šentruperški gasilci so dobili za svoj praznik nov gasilski avto. Največ sta zanj prispevala »Dana« z Mirne in KPD Dob, precej pa tudi občani. Na sliki: novi avto, poleg njega so botri.

TREBANJSKE IVERI

ZANIMANJE ZA POLT ameriških vesoljcev je bilo tudi v Trebnjem precejšnje. Prodajalec časopisov je imel v teh dneh veliko več posla kot sicer. V trenutku je prodal 43 izvodov revije Prvi človek na Luni. Popravljanje je še vedno veliko, zato je naročilih še 30 izvodov, ki bodo v prodaji, če bi jih bilo Delo ponovno natisnilo.

KMETIJSKA ZADRUGA preureja trgovino in prilažnju upravne zgradbe, zato so prodajalno s

pohištvom začasno premestili v prvo nadstropje.

TREBANJSKI slaščičar je v montažni stavbi pri šolski postaji odprl novo slaščičarno, čeprav bi bil zastavek, kot pravi, veliko boljše kje v središču kraja, vendar mu tam niso dovolili graditi.

TURISTIČNEGA DRUŠTVA v Trebnjem ni več. Čeprav to še marsikom ni znano, pa lahko zdaj po ogledu deski, v kateri snavajajo od sonca porinjeni stari prospekti.

AVIOBUSI DELAJO Trebnjem precej preglavic. Pogosto jih paši na cedilu voznik, da pa bi bila nevarna še hujša, so večkrat zgodili, da nekateri avtobusi ne vzamajo potnikov, če so še vsi sedeli zasedeni.

TREBANJSKE
NOVICE

Zahvala vsem sodelavcem

Po uspehi proslavi ob 100-letnici tabora v Sevnici se občinska konferenca SZDL zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organiziranju priveditve. Posebno se zahvaljujejo številnim organizacijam, ki so sodelovale v kulturnem in športnem delu praznovanja.

Kredit za elektrifikacijo

Komunalna banka Celje je odobrila občinski skupščini kredit v višini 50.000 dinarjev, dodatno pa še 30.000. Posojilo bodo uporabili za elektrifikacijo naselja Podgorje.

Krmelj: zasebniki zelo gradijo

Gradnja stanovanjskih hiš zasebnikov je v Krmelju v polnem razmahu. Zdaj jih zida kakšnih deset, nekateri se bodo vselili že letos. Stanovanjska stiska je v Krmelju velika, zato bi bilo prav, da bi Stanovanjsko podjetje Sevnica tudi tu gradilo stanovanja, saj je prošilec veliko.

Takšno delo pod vročim julijskim soncem ni ravno prijetno, če pa dežuje, tudi delati ne morejo. Delavci Kovinskega podjetja iz Sevnice si želijo nove prostore, predvsem pa streho nad glavo (Foto: Jože Krzič).

Radijska postaja tudi v Sevnici

Dosegljivost novega oddajnika bo 20 km

Če bo šlo vse tako, kot je predvideno, se bo lokalna radijska postaja v Sevnici prvič oglasila že septembra. Narejeni so vsi načrti in tudi dela v stolpu sevniskega gradu, kjer bo oddajnik. Lepo napredujejo Tehnične naprave so prav tako že naročili.

Lokacija na gradu je primerna predvsem zaradi višine, saj bo silnost oddajnika tako precej večja, pa tudi stroški za preureditev te obstoječih prostorov ne bodo tolikšni, kot bi veljala grad-

nja novega poslojja. Strokovnjaki so ugotovili, da bodo lahko oddaja lokalnega radija, kjer bo redno zaposlena le ena oseba, dokaj dobro poslušali prebivalci na območju s polmerom 20 km, torej delno tudi sosedne občine.

Predvidena je ustanovitev zavoda za kulturo, ki bi združeval vse kulturne dejavnosti, tudi radijsko postajo. Takšna ustanova bi bila zelo primerna, saj je združeno načrtno delo tudi v kulturi

mного uspešnejše kot pa posamična prizadevanja.

Radijsko postajo — zanjo so največji delež prispevale gospodarske organizacije — bodo odprli v počastitev 100-letnice tabora. Nov oddajnik bo veliko prispeval k boljši obveščeni občanov.

J. K.

Izlet upokoencev

Člani društva upokoencev v Šentjanžu so bili v nedeljo na enodnevem izletu. Obiskali so Pletenje, Gradac in Vinico, kjer so si ogledali rojstno hišo Otona Zupanciča. Lepo vreme je prispevalo k dobremu razpoloženju. Lepota Bele krajine jih je navdušila.

Razgovor o sindikatih

25. julija se je mudil na občinskem sindikalnem svetu v Sevnici tajnik republiškega sveta zveze sindikatov Jože Marolt. V razgovoru s predsednikom občinskega sindikalnega sveta Viktorjem Auerjem, sekretarjem komiteja občinske konference ZKS inž. Albinom Ješelnikom in predsednikom občinske skupščine Marjanom Gabričem so obravnavali nekatera aktualna vprašanja samoupravljanja, reelekcije in kadrovska vprašanja v sindikatih. A. Z.

Letos obrambna vzgoja

Po novem zakonu ni več obveznega taborjenja mladincev, obveznikov predvojaške vzgoje. Mladinci morajo od slej hoditi na zborovanja, kjer si pridobivajo vojaške spretnosti. Zakon določa, da mora obrambna vzgoja, ki ne

obsega le priprav pred vstopom v vojsko, temveč tudi splošno pripravljenost na morebitno vojno, trajati prvo leto 35 ur, drugo leto pa še 18 ur dopolnilnega pouka. Obrambna vzgoja je učinkovitejša, pa tudi stroški so veliko manjši.

V sevnški občini se je obrambne vzgoje, ki je bila od 18. do 20. julija na novem strelišču na Radni, udeleževalo 141 mladincev letnika 1952. Najprej so vadili z zračno puško, nato pa že v vojaško. Uspeh je bil zelo dober. V soboto in nedeljo pa je vadilo 146 mladincev letnika 1951. V jeseni nameravajo prirediti tečaje iz obrambne vzgoje tudi za žensko mladino.

Herman Gričar 75-letnik

Tak korenjak je, da marsikdo zornaj verjame, da je dopolnil 75 let. Rodil se je 23. marca 1894 v Račici pri Loki. Komaj 14-leten je že delal v cementarni v Zidanem mostu. Pozneje je delal pri

železnici. Preživel je mnogo težkih dni, saj je odraščal v viharnih dneh med I. svetovno vojno in tudi gorje II. svetovne vojne ni šlo mimo njega.

Leto 1923 se je videljuji med gasilce in jim ostal svet. Še vedno se udeležuje vseh gasilskih praznov. V vseh teh letih je desetokrat požirovalno gasil in pomagati, kjer je bilo treba, in ni nikoli mislil samo nase. Za svoje delo je dobil več odlikovanj: za 20-letno, 30-letno in 40-letno delo pri gasilcih. Prav je, da je tudi ob 100-letnici gasilstva v Sevnici strumno korakal v sprejedu gasilcev, ki nikoli niso mislili samo nase, temveč so radi pomagali. V prostem času je tudi vnet ribar. Še na mnoga leta, Herman Gričar!

SEVNIŠKI PABERKI

LOVSTVO. Iz poročil lovskih dručin v sevnški občini je bilo ugotovljeno, da je bilo uravnovečeno program, ki je bil predviden na lovsko leto 1952-53. Lovci so postretili premalo divjadi, urešen pa tudi ni bil lovski turizem. Zaradi tega je občinska komisija za lovstvo opozorila vse družine, naj v bodočem poslovnem letu svoje plane odstrela bolje uredijo, posebno glede na to, da je divjad poročila precejšnjo škodo nekaterim posestnikom.

SOLA NA TELČAH. 7. avgusta bo na Telčah tehnični pregled osnovne kole, ki jo je gradilo gradbeno podjetje »Zasavje« iz Trbovelj. Uraščeni bo dolgoletni sen prebivalcev tega kraja in okolice, saj so njihovi otroci vse doslej obiskovali pouk v neprimernih prostorih. Torej bodo v jeseni otroci obiskovali šolo v novih prostorih.

NA ODSERU CESTE DIMPOLJA — BOSTANJ. ki je bila grajena pred dve leti, so se na več mestih pojavile luknje. Za-

radi tega je občinska skupščina še lani opozorila izvajalca čisto podjetje Novo mesto, naj pomatljivosti na opravljenih delih odpravi, vendar podjetje tega ni v celoti storilo. Neprimerno bolje je uvedena modernizacija na odseku od Boštanj proti Radečam, kjer so bila dela končana pred nekaj tedni.

BREG. Kmetijski kombinat v Sevnici si je že dal časa skupaj z občino prizadeval, da bi bil spet obnoven brod čez Savo na Bregu. Z njim so se prebivalci Kompolja prevažali na železniško postajo Breg, stali pa je tudi v druge namene. Brod bodo v prihodnjih dneh obnovili pripadniki Ljudske armade.

SEVNIŠKI
VESTNIK

Stari prijatelji spet na Bohorju

Na Pustih Lozcach se je 22. julija zbralo nad 300 ljudi. Počastili so dan vstaje in 25-letnico pohoda XIV. divizije skozi te kraje. Na slavo so prišli nekdanji borci, kurirji in aktivisti. Ranjenci XIV. divizije, ki so se zdravili v nekdanji parizanski bolnišnici na Bohorju, so se z družinami utaborili v bohorskih hostah že pet dni prej. Na poti od Srebotnega proti Ložcam

so si številni obiskovalci Bohorja po dolgem času spet ogledali ogromen skaknat previs, pod katerim so ležali in se zdravili ranjeni borci, potem, ko je bila bolnišnica v Travnem Lazu na Bohorju uničena.

Proslava je bila v bližini vasi, na kraju, kjer počivajo še trije od petih borcev, ustrljenih 28. januarja 1945 pod mogočno vaško lipo. Nek-

danje ranjenec XIV. divizije je pozdravil Miško Zmavc. Zvrstilo se je še več govornikov. Nastopili so: moški pevski zbor iz Brestanice, recitatorji in rudarska godba s Senovega. Borci so se po proslavi srečali pri nekdanjem aktivistu Alojzu Zupanču-Tinetu.

MIŠKO ZMAVC

Izdatki so se povečali

Izdatki za zdravstveno varstvo, ki jih krije krški občinski proračun, so precej presegle planirano vsoto. Razlog za prekoračitev je plačevanje oskrbe za občane brez premoženja in dohodkov v zdravstvenih zavodih, težave pa delajo tudi samoplačniki, ker jih večkrat ni mogoče zlepa izterjati.

Ogromna investicija v Stari vasi

Za novo razdelilno transformatorsko postajo, ki jo je krška enota podjetja ELEKTRO CELJE postavila v Stari vasi, je moral kolektiv zbrati 6.756.000 dinarjev. Največji del je dal iz amortizacije poslovne enote, in sicer 3.800.000 dinarjev v železniško podjetje je dalo 1.650.000, brestaniška termoelektrarna pa 200 tisoč dinarjev. Podjetje je prispevalo iz skupnega sklada 1.100.000 dinarjev. Da je bila gradnja cenejša, so večino dela opravili v lastni režiji.

700.000 dinarjev za šolo

Krajevna skupnost Krško bo prispevala za gradnjo nove šole 700.000 dinarjev. Zaradi tega se bodo zavlekli nekateri drugi načrti za urejanje mesta, ki pa seveda niso tako nujni kot potreba po novih šolskih prostorih.

Zlato za zgled krvodajalcem

Občani, ki so več kot desetkrat darovali kri, s ponosom nosijo zlate značke, ki so jih pred kratkim prejeli. To so Ivan Arb, Angela Bračun, Jože Deronšek, Jože Ivnik, Stane Jakel, Marija Jenič-Lokošek, Pavel Medved, Milan Molan, Anton Muster, Anton Novoselec, Anton Povhe, Ana Povše, Slavko Smerdel, Tone Škater, Staša Soba, Jože Šobak, Jože Špiler, Janez Uršič, Rado Vidmar, Dane Založnik, Ivan Zupančič, Ivan Miklavčič, Andrej Zagorc, Franc Blatnik, Marjo Javornik, Vili Samec, Franco Juvanc, Jože Šljivšek in Pavej Žižkar.

Za zgledno šloveljubje, poštvovalnost in priznanje jim vsi iskreno čestitamo!

Kombi objubljen za jesen

Z uvedbo avtobusnih prog hribovski otroci niso veliko pridobili. Solarji iz najbolj odročnih vasi še vedno pešajo k pouku. V Brezjem nad Podbočjem se starši resno nadejajo, da se bo jeseni tudi njihovim otrokom nasmehnila sreča: objublili so jim prevoz v Podbočje s kombijem. Prevoz v šolo bi bilo nujno treba urediti še v Dobrave na Senovo, in v Gorice v Brestanico in v Prekope v Kostanjevico.

CELULOZAR drugi

Po tretjem kolu tekmovalja za moževni pokal PZS je ekipa Celulozarja že na drugem mestu. Na pomoč so poiskali nekaj bivših igralcev, sedanjih vaterpolistov, in v Krškem premagali igralce Kopra. Dvstitev klubov po treh kolu: 1. Trbovlje 12.355 točk, 2. Celulozar 12.094, 3. Koper 10.798. Rezultati — moški: 400 m — crawl: 1. Cargo: 100 m prsno: 1. Zlatič: 299 m hrbino: 2. Jesenski; Stafeta 4 x 100 m crawl: 1. Celulozar (Mugoša, Ziberna, Potočnik in Cargo). Ženske — 100 m prsno: 1. Meta Novak; 100 m delfin: 1. Jenkole. L. HARTMAN

Večina kopalcev se je v nedeljo preselila na Krko za ves dan. Tisti, ki niso imeli s seboj pripravljenega kosila, so si ga spekli na ražnju. Na sliki: pogled na del kopališča pod avtomobilsko cesto pri Brežicah, na katerem je bilo izjemoma še nekaj kvadratnih metrov prostora. (Foto: J. Teppey)

Hlevov je preveč, da ne bo še kleti

Vinogradniki na Bizeljskem bi radi zaščitili svoje vino

Na Bizeljskem se vedno mislijo na gradnjo proizvodne vinske kleti. Pravijo, da je njihov namen obvarovati se pred monopolom in zaščititi bizeljsčana.

Predstavniki zadruga in večne enaka cena ni umestna, ker tudi drugod po svetu prodajajo različne vrste vina po različnih cenah. Taki kupci zahtevajo. Direktor zadruga Ferdo Šepetavc meni, da ni prav, če se prodaja neke vrste vina več, kot ga vinogradniki pridelajo. Na vagnone evička, prdanega za danje čase, gotovo ni povečalo vrednosti tega vina. Ludi

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Krolež iz Čurnovec — Stanko, Marija Ivančič iz Arnovih sel — Vili, Marija Hrgar iz Senkovec — Du-bravko, Jožica Pešec iz Jblianice — Mojca, Marina Belko iz Brežice — Lado, Ana Kerin iz Lomnice — dečka, Lidija Kristič iz Brežice — Romano, Stečka Plemnik iz Pišec — Joleta, Marija Večerščak iz Vel. Obreza — Duška, Nada Petrovič iz Brestanice — Andreja, Nada Pacak iz Leskovec — dečka, Marija Kočper iz Kranja — dečka, Terezija Horvat iz Breg. sela — Dijano, Marija Prah iz Brezovice — dečka, Karolina Filipič iz Brežice — Jasno, Ljudmila Kukovec iz Celja — Darjo, Marija Štanič iz Gradca — Joleta in Marija Purklat iz Dol. vsi — deklice.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponorečili in iskrali pomoči v brežiški bolnišnici: Janez Omerzu delavec iz Kostanjevca, si je pri padcu s motorjem poškodoval kličenično; Franca Vretiča, delavca iz Čurnovec, je povozil avtomobil in mu zlomil nogo; Rudolf Ostir, kmet iz Buseče vasi, se je uskal v desno nogo; Martin Lapuh, zidar iz Plesnice, si je na kromu šagi porozal prste leve roke.

RADIO BREŽICE

PETEK, 1. AVGUSTA: 20.00—20.10 Napoved programa in poročila. 20.10—20.30 Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 20.30—21.15 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 3. AVGUSTA: 11.00 Domače zanimivosti — Sklepi poslednje seje občinskega komiteja ZK Brežice — Vagajno predavanje: Vagaja k radočarnosti — Za naše kmetovalce — Prijetno delo vseh ansambel Milhe Doviča na s pevci — Nedeljska reportaža: Nova vodovoda v Gatacih in Za-kotu — Pozor, nimaj prednosti! — Obvestila, reklame in spored kineematograf, 13.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 3. AVGUSTA: 18.00—18.50 Sprejetje vam — Jugoton vam predstavlja — Za naše glasbene šole — Vagajno predavanje: Tošarjenja nikari! — Obvestila, reklame in pregled filmov. 18.50—19.30 Po naši deželji — glasbena oddaja.

to, da je to trgovska klet. Vprašanje je res, če sta dve kleti umestni na tako majhnem območju. Trenutno sta dve verjetne preveč; če pa se bo kaj kmalu uresničil načrt za obnovo vinogradov, potem bo morda prostor tudi za drugo.

Kam je šel denar za stanovanja borcev

Sredstva, ki so se natekla v sklad za gradnjo stanovanj v Brežicah, bodo meseca septembra že drugič delili. Do sedaj sklad ni reševal prošnje posameznikov, ampak je delil donar krajavnim združenjem ZB. V Brežicah so dobili 90 tisoč dinarjev, v Dobovi prav toliko, v Pečicah 40 tisoč, v Globokem 90 tisoč, v Sromljah 97 tisoč, v Cerkljah 60 tisoč, v Artičah 53 tisoč, v Pišecah 115 tisoč, na Čatežu in na Bizeljskem 70 tisoč, v Kapelah 55 tisoč in v Veliki dolini 60 tisoč dinarjev. Del teh sredstev je prispevala tudi republika.

Interesentov za stanovanja je zelo veliko in organizacije nikakor ne bodo mogle vsem ustrediti. Da se ne bi dogajale nepravilnosti, je upravni odbor menil, da v krajevni središčih raznese najbolje poznajo, zato bodo lahko upoštevali najnovejše primere.

Druga klet bo zrastle v Brežicah. Proizvajalci so za

NOVO V BREŽICAH

■ **OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA SE LEPO ZAHVALIJE** — Vsem darovalcem prostovoljnih prispevkov med fluorografsko akcijo. Občani so tokrat pokazali izredno veliko razumevanje za Rdečo kriz. V štirinajstih dneh je organizacija RK zbrala okoli 4370 dinarjev. Denar bo uporabila za prirejanje tečajev in drugo dejavnost.

■ **MINULI TEDEN** je bila brežiška tržaška založna kot še dolgo ne. Okoliščanke so prisole napredaj izredno veliko sadja, predvsem marelice. Napredaj so jih imele celo po 1,50 din kilogram, pa tudi po 2 din in 2,50 din. Tudi povrtnine je bilo na izbiru. Južnjaki so pripeljali na trg paradiznik po amernih cenah.

■ **KOPALIŠČE PRI HORVATU** — bo nujno potrebovalo urejne sanitarije in kiosk za prodajo osvežitnih pijač. V načrtih občinske turistične zveze in gostinskih podjetij je bilo že nekajkrat omenjeno, da bodo poskrbeli za ureditev tega območja, ko pa pride sezona, vse utihne.

■ **SREDI AVGUSTA** se bodo začele delavske športne igre, ki

27 cigančkov bi moralo v šolo

Socialnovarstvena služba v krški občini ima zabeležanih 27 ciganskih otrok do sedmega leta starosti. Ti otroci bi morali v naslednjih letih obiskovati osnovno šolo. Kako to doseči, je vprašanje, s katerim se socialni delavci že nekaj časa ubadajo. Sani niso kos temu, saj še skupščina ni našla primerne rešitve.

Cigani v občini še vedno živijo od prosičarjenja in kraje. Drugače tudi ne more biti, dokler ne bodo zaposleni. Tudi sami že spoznava-

jo, da morajo delati, in zahtevajo zaposlitev. Nekateri so že delali, pa so prenehali.

Vsi so po zelo kratkem času zapustili delovno mesto razen dveh izjem. Socialna služba vidi krivdo za to v načinu življenja, pa tudi v nepravilnem odnosu okolice do zaposlenih Ciganov.

Poskus za naselitev v Zadovniku se je popolnoma nesrečilo. Zasebniki postavljajo za zemljo zelo visoko ceno ali pa jo sploh ne prodajo.

„Pristanem, toda le tedaj, če bomo kmetje v večini!“

S cenami lesa in živine kmetje niso zadovoljni

Odbornik Anton Penca je skromen, delaven kmet. Ostal bi neopazen, če se ne bi na seji občinske skupščine v Krškem odločno upril predlogu za šlane upravne odbora sklada za pospšvanje kmetijstva. Zahteval je,

da bi bilo v njem več kmetov. Potem so predlagali tudi njega.

„Sprejemam le,“ je dejal, „če bomo kmetje v večini.“

Skupščina je ugodila njegovim zahtevam in zdaj so v sedemčlanskem odboru štirje kmetje, en kmetijsk in en gozdarski inženir ter vodja kooperacije pri AGROKOMBINATU.

„Tovariš Penca, zakaj ste pristali na funkcijo šele potem, ko ste kmetje

dobili večino?“ sem ga vprašala.

„Zato, ker vem, da bi me sicer drugi preglasovali. Zdaj vsaj vem, da s svojimi predlogi ne bom pogorel.“

»Ste prvič odbornik?«

»Ne, zato imam že nekaj izkušenj.«

»Odkod ste doma?«

»Iz Orehovec pri Kostanjevici.«

»Kako živijo kmetje pri vas?«

»Teško. Kmetije so majhne. To je kraški svet. In če malo katera družina ima dovolj kruha doma. Od nekdanj smo bili tesno navezani na gozdove. Zdaj za les ne dobimo dosti več kot nas velja spravilo do ceste. Na mrtvem terenu pa včasih še voznja ni plačana.«

»Imate kakšne možnosti za kooperacijo?«

»Samo v živinoreji, to pa do sedaj ni bilo prilično zaradi slabih cen. Končno pa, zakaj bi tiščali glavo v pesek? Kar mislim, bom na glas povedal. Dobiček iz gozdov pobere gozdarji, iz hlevov pa mesarji. Živina je preslabo plačana, slabše kot na Hrvaškem. Menim, da ni prav, če ima samo eno podjetje mono-pol nad odkupom.«

JOŽICA TEPPEY

KRŠKE NOVICE

■ **SKUPEN IZLET PLIVALCEV IN STARŠEV** — Plavalni klub Celuloza je v nedeljo, 27. julija, organiziral piknik za plavalce njihove starše in vaterpoliste. Z avtobusom in osebnimi vozili so se odpeljali v Prekopo, kjer so preživeli vročo nedeljo ob Krki.

■ **VELIKO KRČANOV NA ODIHU** — Vroče poletje je prisililo številne krčane, da so odpotovali na dopust na morje, predvsem v Poreč. Počitniški dom je poln in vsi nenapovedani gostje si morajo pomagati s hoteli. Dober glas o počitniškem domu je čuti prav sedaj, saj so gostje

z vsem, kar jim letos dom nudi, nadeše zadovoljni.

■ **PRIPOLEN BAZEN** — Minulo soboto in nedeljo je bilo krško kopalnišče kakor mraviljšče. Mnogo več kopalcev, kot jih običajno pride iz Zagreba, je prislovilo na kopalnišče dva lepa dneva. Zlasti v nedeljo jih je bilo veliko, ker so ta dan praznovali Hrvanje decu vajeje. Ob tako velikem številu kopalcev bo potrebno poskrbeti za čistost vode v bazenu, ker si oer umazana voda odvrča kopal-oe.

■ **STOLPIC JE DOBIL ORLEKO** — Gradbeno podjetje Pionir iz Novega mesta, ki gradi davajsetstanovanjski stolpic pri železniški postaji, je na novem bloku še opravilo zunanja dela. Pričakujejo, da bodo septembra lahko izročili ključne srečnim stanovančem.

■ **POČASNO UREJANJE** — Krajevna skupnost Krško financira ureditev naselja na Cesti 4. julija — pri postaji na Vidnu, Delo, ki ga opravlja Cestno podjetje, počasi napreduje. Verjetno ne toliko zaradi vročine, kakor zaradi pomanjkljive mehanizacije.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

BREŽIŠKE VESTI

ISKRA uresničuje razvojne načrte

V semiški Iskri gradijo nove proizvodne prostore in velik laboratorij, kar bo veljalo 4.500.000 din — Proizvodnja bo že letos narasla za 30 odstotkov, leta 1975 pa bo vredna 110 milijonov din

V semiški tovarni kondenzatorjev pospešeno pripravljajo podrobne razvojne načrte do leta 1975, po katerem bodo tedaj dosegli 110 milijonov din realizacije. Del razvojnih načrtov pa je Iskra že letos začela uresničevati s tem, da gradi novo proizvodno halo v velikosti 900 kvadratnih metrov in 700 kvadratnih metrov velik laboratorij.

Letos je tovarna zaposlila 90 novih delavk, po končani gradnji pa bo še nekaj prostih delovnih mest. Letošnji plan podjetja predvideva 45 milijonov din vredno proizvodnjo, ki bo za okoli 30 odst. večja od lanske, prihodnje leto pa bo narasla še za najmanj 30 odst.

Ob povečani proizvodnji, vedno večjem izvozu na zahodni trg in zmeraj bolj zavzemanju tržišča je večji in dobro opremljen laboratorij nepogrešljiv za raziskovalno delo. Še vedno pa bo ostalo odprto vprašanje strokovnjakov, kajti strokovnega kadra je v Iskri premalo, čeprav med vsemi kolektivni in črno-

malski občini največ dajejo za stipendije.

Iskra se je v izvozu zadnje čase usmerila izključno na zahodno tržišče, kamor prardi navzlic hudi konkurenci domačih in tujih proizvajalcev. Letos bodo izvozili za 650.000 dolarjev blaga, v prihodnjih letih pa je planiran dosti večji izvoz.

Vzporedno z rastjo tovarne in proizvodnje nameravajo izboljšati tudi zdravstveno službo v kolektivu, kar je spričo večine žena med zaposlenimi nujno potrebno. Iskra bi rada odprla v tovarni svojo ambulanto (v okviru zdravstvenega doma), leta 1971 pa je pripravljena celo pomagati pri gradnji nove zdravstvene postaje v Semiču, če bo za gradnjo zainteresiran tudi zdravstveni dom.

Gradnja novih proizvodnih prostorov in laboratorija bo končana že letos novembra, takoj nato se bodo lotili še graditve obrata za galvaniko, ker ob povečani proizvodnji ni več smotno izdelke voziti na galvanizacijo v Ljubljano, kakor delajo zdaj.

Kolektiv tovarne kondenzatorjev se je lotil novega vzpona ter razširitve proizvodnje v letu 1969 z lastnimi sredstvi, že sedaj pa vedo, da pri tem ne bo ostalo. V okviru nadaljnjega razvoja tovarne do leta 1975 bo bržkone Iskra še gradila.

RIA BAČER

Kolašem so ploskali v Kopru

Pretekli teden je bil v Kopru 10. jugoslovanski folklorni festival, na katerem so prvič nastopili tudi Belokranjci. Kolaši v Vinice, iz Predgrada in Bojancev so šli sicer neradi na pot prav zdaleč, ko je na poljih največ dela, vrnili pa so se zelo zadovoljni. Belokranjske skupine je koprsko občinstvo lepo sprejelo, številni tujei pa so jih z vseh strani fotografirali. Kolaši so bili na izletu dva dni. Razen nekaterih nastopajočih so naši folkloristi ob tej priložnosti prvič videli slovensko morje.

Kolektivni dopust v livarni

V obratu livarne 1 črnomaljske strojne tovarne in železolarne BELT od 21. julija do 11. avgusta ne bodo delali. Delavci imajo kolektivni dopust, medtem pa bodo čistili in popravljali stroje. Zaposleni v livarni 2 (bivši LIC) so se že vrnili s kolektivnega dopusta, tako da zaradi letovnanj v proizvodnji ne bo večjih zastojev.

Prvič sprejem za borca

Kolektiv tovarne BELT se je za borborski praznik zares izkazal. Sindikat in osnovna organizacija ZKS sta priredila sprejem za vse zaposlene, udeležence NOB. Več kot 30 nekdanjih borcev se je zbralo v tovarniški sejni sobi, kjer so jih počastili s slavnosnim govorom in prigrižkom.

V Prelesju malo gostov

V turkijski dom v Prelesju zaide letos malo gostov, med temi so tudi tujci zelo redki. Pred tremi leti je kazalo, da bo Prelesje v idilični pokrajini ob kanjonu Kolpe pri Starem trgu postalo znan turistični kraj, vendar je propaganda zatijala. Letos prihajajo v Prelesje samo tisti ribiči, ki že od prej poznajo kraj, razen tih pa se ob sobotah in nedeljah zberejo domačini. Gostničar Ivan Kapš nudi gostom lepo urejene sobe in izdatno hrano za 30 din na dan, toda novi turistični dom je premočno znan in je preveč od rok, da bi zanj vedeli izletniki.

KBH še vedno v ulici Mirana Jarca!

Ob preselitvi uradov podružnice SDK v Črnomlju smo pretekli četrtek po pomoči zapisali v črnomaljskem drobirju, da zdaj v Ulici Mirana Jarca ni več bančnih uradov. Gre za pomoči pri prepisovanju besedila, ki ga s tem ustrežno popravljamo: v Ulici Mirana Jarca v Črnomlju so še vedno prostori poslovne enote Kreditne banke in hranilnice iz Ljubljane, ki bodo tam tudi ostali do jesenske preselitve in obnovljenih prostorov v stavbi sredi mesta.

UREDNIŠTVO DL

V soboto popoldne je bila v gradaškem prosvetnem domu proslava v počastitev 50-letnice ZKJ, SKOJ in sindikata. Na fotografiji so udeleženci proslave med govorom tovariša Siliha (Foto: Ria Bačer)

NA SOBOTNI SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE

Zakoni včasih zaostajajo za življenjem

Metliška skupščina se je 26. julija sestala v Gradcu, ker so ta dan občani slavili krajevni praznik, obenem pa so počastili 50-letnico KPJ, SKOJ in sindikatov — Na delovni seji skupščine je bilo več pripomb

Najprej je skupščina obravnavala uresničitev občinskega proračuna do konca prvega polletja 1969. Proračunski dohodki v tem času niso bili doseženi, za planom zastajajo za 4,8 odst., vendar so odborniki menili, da bo položaj ob koncu leta mnogo ugodnejši. Nadejajo se celo, da bodo dohodki preseženi.

Na seji so razpravljali še o poročilih občinskega sodišča v Črnomlju, občinskega tožilstva ter sodnika za prekrške, Franci Pavličič, predsednik sodišča v Črnomlju, je odgovarjal na nekatera vprašanja odbornikov. Odborniki so menili, da na primer zakon o dedovanju ne ustreza več potrebam današnjega življenja, prav tako zakonodaja, po kateri kaznuje sodnik za prekrške kršitelje javnega reda in miru, zaradi zastarelosti ne učinkuje.

Zadnja leta v Beli krajini naraščajo kazniva dejanja, v porastu pa so tudi prekrški občanov. Na seji so ugotovi-

li, da je pri veliki večini primerov v ozadju alkohol. Da pa bi zaležili naraščanje prometnih prekrškov in število nesreč, so predlagali, naj bi milicniki v Metliki ostreje nadzorovali promet, posebno ob semanjih dneih.

Ko so obravnavali poročilo sveta za socialno varstvo in zdravstvo, je kategorizacija duševno in telesno prizadetih otrok v razpravi dobila vidnejše mesto. Odborniki so bili nezadovoljni nad počasnim delom komisije za kategorizacijo.

V okviru obširnega in dobro pripravljenega poročila sveta so bile na tapeti tudi občinske priznavalne bor. oem. Letos je vloženi že 87 novih prošelj za priznavalnine, od katerih bi morali vsaj 50 primerov takoj rešiti, toda ni denarja. Za občinske priznavalnine je letos na razpolago 260.000 din, potrebovali pa bi vsaj 750.000 din, če bi hoteli sedanje sramotno nizke priznavalnine (povprečje

okolji 66 din na mesec) povečati ter dodeliti še nekaj novih priznavalnin. Odborniki so naročili predsedstvu skupščine, naj skuša vsaj v letu 1970 zagotoviti več sredstev za priznavalnine. Poudarili so, da mnogi borci že leta take pomoči ne bodo več potrebovali, saj je članov ZZB vsako leto manj. R. B.

„Drugoto leto na svidenje!“

Tako izjavljajo Nizozemci, ko odhajajo z metliškega kampa. Z bivanjem v Metliki so tuji gostje zelo zadovoljni, domačini pa tudi poskrbijo, da jim ne manjka razvedrila. Vsaki skupini tujih gostov pokazuje barvni film o lepota Belke kraje, peljejo jih na obisk vinske kleti, pripočajo pa jim izlete v Drašiče na Vinice in na Mirno goro.

Število prekrškov narašča

Iz poročila občinskega sodnika za prekrške je razvidno, da je vsako leto več prijav o prekrških občanov. Medtem ko je bilo leta 1963 samo 307 oseb prijavljenih za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške, je bilo leta 1965 že 315 prijav, leta 1967 kar 664 prijav, leta 1968 že 812 prijav, v prvi polovici letošnjega leta pa je dobil sodnik že 390 predlogov za uvedbo postopka. Ker je navadno v drugi polovici leta prekrškov več, predvidevajo, da bo letos sodnik za prekrške v Metliki obravnaval doslej rekordno število zadev.

Veliko dela, a malo uspeha

Na območju metliške občine je veliko družin, v katerih vladajo neurajne razmere zaradi brezposelnosti, življenja alkohola staršev, večkrat pa je vzrok za družinske tragedije tudi lov za premoženjem, v katerem

stari pozabljajo na otroke. V občini je zdaj 30 otrok iz neurajnih družin, nad katerimi mora bdeti socialna služba. Izkušnje kažejo, da je v družinski alkoholiki zelo veliko dela s preprečevanjem, toda malo uspeha. Če že alkoholika prepričajo, da bi se odpravili, ni takoj mesta v zdravstvenem zavodu, potem si bolnik spet premisli. Ugotavljajo, da je vsako leto več občanov podvrženih alkoholu, s tem v zvezi pa imajo tudi več socialnih problemov: zakonskih razvez, defektnih in podhranjenih otrok ter mladinskega prestopništva.

Spet utopljenec v Podzemlju

V soboto, 26. julija popoldne, se je prišel kopat v Podzemlju 21-letni Jože Butala iz Lokve pri Črnomlju z bratom Antonom. Nekaj časa sta bila skupaj v vodi, nato pa je Anton odšel na breg. Nedolgo zatem so našli 2 metra pod gladino vode med skalami utopljenega Jožeta Butala. Med ljudmi, ki so se takoj zbrali, da bi mu pomagali, sta bila tudi brata zdravnik iz Trbovelj, vendar pomoči ni več zalegla. Kako je prišlo do nesreče, še ne vedo.

Delegacija Wagne v Metliki

V soboto, 26. julija, je predsednik avstrijske občine Wagne s tremi sodelavci obiskal Metliko, da bi se s predstavnik občine dogovorili o sodelovanju v okviru predvidenega pobratenja. Sklenili so, da bo svečan podpis listin o pobratenju Metlike in Wagne v aprilu ali maju 1970. Nadaljnje sodelovanje ne bo potekalo samo v mejah občinskih organov, temveč bosta občini izmenjevali stike zlasti prek kulturno-umetniških skupin, turističnih agencij ter športnih tekmovanj.

SPREHOD PO METLIKI

NOTRANJA OPERA za novi gasilski dom postopoma prihaja. Minali teden so opravili sejno dvorano. Tudi okolica doma bo urejena v začetku avgusta, ko bo med drugim asfaltirana ploščad pred domom.

KER SE BLIZATA DNEVA velikega gasilskega slavlja (16. in 17. avgust), prosi pripravljeno odbor, ki ima na skrbi prenočitve, da Metličani v tisti dnevi sprejmejo pod streho čimveč gostov. Sobe s številom ležišč naj posamezniki prijavijo v metliški turistični pisarni.

V TECAJ ZA SOFERJE-AMATERJE, ki ga je v Metliki organiziralo Avto-moto društvo iz Črnomlja, se je naknadno prijavilo še več interesentov, tako da posluša predavanja 37 tečajnikov. Predavanja so zdaj v sindikalni dvorani tovarne BELT, izpiti pa bodo žele v septembru. Pretekli teden je bila večina tečajnikov na skramniškem pregledu v Karlovcu.

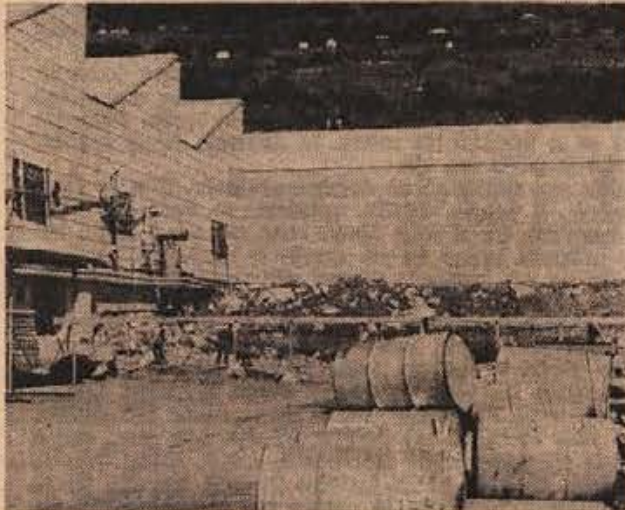
LJUBLJANSKA KOMUNALNA BANKA je, kot v več krajih po Beli krajini, tudi v Metliki postavila velik ploščinat pano, ki propagira usluge tega denarnega

zavoda. Pano stoji v bližini glavnega cestnega križišča nasproti prodajalne »Kokra — Kranjce«.

ČEPRAV JE POVRTINA na vrtovih tu in tam že zrela in je v Metliki tudi zelenjadna trgovina, gre prodajalcu s juga, ki si je postavil stojnico na trgu, blago kar dobro v promet, kljub temu, da rane niso ravno niske. — Ribe prodaja pri hotelu vsako soboto Ribiška sdruga iz Novega mesta.

NA METLIŠKEM KOPALISCU in v njegovi okolici pušča nemanarji kopalec ponekod po bregovih polno papirja in drugih odpadkov. Zares čuden odnos do narave in sokopalec! Le kaj bi ti nezarni rekli, če bi jim kdo po stanovanju razmetal papir, raztrgane polivinilne vrčice in konzervne skatle. Kaj, ko bi pobrali od kopalec vstopnino in denar porabili na čiščenje kopališča?

METLIŠKI TEDNIK

Iskra v Semiču gradi laboratorij in nove proizvodne prostore. Gradnja bo že letos novembra končana. (Foto: R. Bačer)

Od tekstilnih tovarn prejmemo stalno v razprodajo razno tekstilno blago in konfekcijo po znatno znižanih cenah. O tem se prepričajte v poslovalnici:

„Deletekstil.. ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

SREDI ČRNOMLIJA zelo primanjkuje parkirnih prostorov za avtomobile. Ko bodo septembra končana preureditvena dela na stavbi društvenih organizacij, ki jo je kupila Kredita banka in hranilnica, podružnica v Črnomlju, bo parkirnišč več. V sklopu preureditvenih del na tej stavbi so te dni podrti tudi nekdanjo Miličevo hišo. Na tem mestu bo nastala nova ploščad za parkiranje.

V OBČINI ČRNOMELJ je po najnovejših podatkih iz letošnjega leta 17.241 prebivalcov, od tega 8139 kmetov ali 47,6 odst. kmečkoga prebivalstva. V zasebnem sektorju kmetijstva je 60 odst. vseh obdelovalnih površin.

VSAKO LETO 222 NOVIH VOZIL. — Sredi julija letos je bilo na območju črnomaljske občine 1877 registriranih motornih vozil in 3167 vozilov motornih vozil. V zadnjih sedmih letih se je število vozil povečalo za 1566, kar pomeni, da je v občini vsako leto poprečno 222 vozil več.

REJA PRASICEV NAZADUJE. — Ko je lani cena prasičev močno padla, so mnogi kmetovalci zmanjšali ali pa celo opustili rejo prasičev. Lani je bilo v občini 26 odst. prasičev manj kot v letu 1960, prav tako se občutno manjša odkup prek zadru-

ge. Medtem ko je zadruha že leta 1967 odkupila 122.000 kg prasičev, jih je lani odkupila samo 75.244 kilogramov.

GVEZDE V SAMOPOSTREZBI. — Veselo presenečeni so bili občani, ko so pred kratkim v samopostrežbi Prehrane začeli prodajati ovetje za šopke iz ločnice iz mestne vrtnarije. Ker v zasedbi ni nobene cvetičarne, so morali ljudje po rože hoditi v vrtnarijo, tam pa marsikdaj nikogar niso našli, če so imeli vrtnariji delo na njih.

KOPALCI NA VINICI ZELJO, da bi v poljetni sezoni odpeljal zgradnjo avtobusa z Vinice vsaj ob 19. uri, kar bi jim omogočilo več kovanja. Ne dvomijo, da bi bila progla donosna, če bi na vidnem mestu razobesili voznik red. Vinica je začelna in končna postaja za več avtobusnih prog, kot najbolj znana turistična postojanka v črnomaljski občini pa bi služila ugodnejši voznik red.

PREJŠNJI TEDEN JE BIL ZELO RAZGIBAN za belokranjske folkloriste. Nastopili so: Črnomaljske na smotri folklores v Zagrebu, bojnanska, viniška in predgrajska skupina na festivalu v Kopru, dragatuška in viniška skupina na proslavi viniške republike ter starotirski folkloristi v Blaševcih.

NOVO TRANSFORMATORSKO POSTAJO gradijo delavci gradbenega podjetja iz Črnomlja za gradom. Tako bo ta del mesta bolje oskrbovan z električno energijo, razbremenili pa bodo tudi ostale trafo postaje.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Polletni obračun industrije

V prvih šestih mesecih letos je industrijska proizvodnja v kočevski občini porasla za nekoliko več, kot znaša republiško povprečje

Industrijska podjetja kočevske občine so v prvem polletju letos v primerjavi z istim obdobjem lani proizvedla za 19,8 odstotka več (republiško povprečje povečanja znaša 14,3 odstotka) in dosegla 53,2 odstotka za letos predvidene vrednosti proizvodnje. Čista fakturirana realizacija je v istem obdobju letos tudi za 19,8 odst. višja (a za 8,2 odst. pod planom), število zaposlenih za 1,5 odst. manjše (in za 2,5 odst. pod planom), izvoz industrijskih podjetij pa je za 11,1 odst. večji.

Posebno ugodne rezultate so dosegla industrijska podjetja junija letos, ko so dosegla v primerjavi z istim mesecem lani za 39,7 odstotka večjo vrednost proizvodnje, za 32,6 odstotka večjo čisto fakturirano realizacijo, za 0,5 odstotka več zaposlenih in za 51,1 večji izvoz.

V prvem polletju letos so vsa industrijska podjetja proizvedla več kot v prvem polletju lani, najbolj pa so povečali proizvodnjo pri LIK, kjer jim je lani pogorela žaga in sicer za 46,7 odstotka, pri INKOP za 44,4 odstotka in Kočevskem tisku za 35,7 odstotka. Z ozirom na zastavljeni letni plan pa sta najugodnejše polovili TEKSTILNA in INKOP, medtem ko so nekatera podjetja pod planom (LIK, kemična in TRIKON).

Število zaposlenih je bilo

z ozirom na plane posameznih podjetij iz meseca v me-

Pojasnilo o smrti Franca Marinška

V zvezi z novico »Smrt na cesti«, ki jo je Dol. list objavil 12. 6. 1969 glede smrti Franca Marinška v Kočevju, objavlja uredništvo DL na željo Angelece Marinšek iz Dolenje vasi 98 naslednje njene navdave:

4. junija 1969 njen pokojni mož ni ves dan popival po Kočevju. Mož je bil predvsem težak bolnik, ne pa pijaneč; kot nesrečno žrtev ga ona zato tudi zagovarja.

K zadevi dodaja naš dopisnik Jozef Primo iz Kočevja še naslednje podatke:

Ponovno sem preveril podatke o prometni nesreči, v kateri je izgubil življenje Franc Marinšek iz Dolenje vasi. Na uradnem mestu, kjer so dali prve podatke o nesreči, na podlagi katerih je bila napisana tudi sporna vest, so nam povedali, da res ni alkohol, da bi pokojni Marinšek 4. junija ves dan popival v Kočevju, ampak da ga je najmanj ena priča (po-

see zelo različno. Ob koncu polletja so imeli manj zaposlenih, kot so planirali, le še v podjetjih ELEKTRO (1,1 odstotka), RUDNIKU (2,1 odstotka) in TEKSTILANI (7,9). Prav v teh podjetjih pa so imeli v prejšnjih mesecih več zaposlenih, kot so planirali.

Z nabavo reprodukcijskega materiala podjetja letos, kot tudi že lani, niso imela posebnih težav.

Kojnikov sorodnik) videla že dopoldne vinenega v domači vasi, v Kočevje pa je zagotovo prišel popoldne in nadaljeval popivanje in končno v poznih večernih urah, nekaj ur pred nesrečo, letal pred vrati avtobusne postaje. Pojasniti so mi, da je do zamenjave prišlo zato, ker je nekoga dne okoli prvega maja letos popoldne res v njen letal v parku pred stavbo občinske skupščine (kjer je avtobusno postajališče).

Ker pokojnikova žena zatrjuje, da je bil njen mož le tečaj bolnik, in izraža dvom, da bi bil ob nesreči vinen (po pravi, da nismo napisali nič o vozniku, odkod je vozil v tej pozni uri in trčil v njenega moža), sem se pozanimal še pri javnem tožilstvu v Kočevju, kaj je pokazala analiza krvi osem udeležencev v nesreči. Zvedel sem, da je imel voznik osebnega avta ob nesreči v krvi 0,02 promila alkohola, pokojni Marinšek pa 0,5 (en) promila (dovoljena količina je 0,5 promila).

Uredništvo Dolenjskega lista

Čuden pogoj za sprejem v uk

Ze pred dvema mesecema se je mlad fant, ki je koncal osemletko, prijavil na razpis nekoga kočevskega podjetja za sprejem v uk. Pred kratkim je dobil na svojo prošnjo naslednji odgovor: »Vašo prošnjo za sprejem v uk pri našem podjetju vam vračamo, ker je mesto vajenca avtoelektričarja že zasedeno, predvsem zaradi slabše ocene iz vedenja.«

Hkrati so prosluci vrnilo prošnjo, na kateri je bilo z velikimi črkami pripisano: »Zakaj vednje 47?«

Fant je osemletko uspešno koncal, sprejel pa ga niso predvsem zaradi ocene iz vedenja, kar verjetno ni prav, še bolj pa je vredno graje, da je dobil odgovor šele po dveh mesecih (22. julija), ko so rok za sprejemanje v uk v drugih delovnih organizacijah že potekli. Dodal bi še, da je prošlec sin borca, ki je bil v bojih večkrat težko ranjen.

Štiri zlate značke

Za dolgoletno in prizadevano delo v Društvu prijateljev mladine ali občinski Zvezi prijateljev mladine je ZPM Slovenije pred kratkim podelila zlate značke Hedviki Pintar, Vilku Ilcu, Mariji Zagar in Mariji Mihelič. Nagradencem je značke podelil v imenu republiške ZPM predsednik občinske Zveze prijateljev mladine Kočevje Budi Zbačnik.

Veselica mladih

Ker v Kočevju ni mladinskih plesov, je občinski komite Zveze mladine organiziral za dan vstopa ples oskrna veselico pri Rokosnem studencu. Mladinci pri njej niso iskali posebnega značilnosti, a se jim je kljub temu ispalila. Pravi, da so si od njih nabrali potrebne znanje za organizacijo takih prireditev in da bodo še prihodnji mesec priredili novo veselico. Mladinski odbor bodo uporabili za delo svoje organizacije, saj je dotacija iz občinskega proračuna predstoma za uspešno delo.

Magnifico v Kočevju

V ponedeljek, 4. avgusta, bo v domu Jožeta Šeška v Kočevju celovečerni koncert znanega ansambla Magnifico. Ansambel bo nastopil v polni zasedbi in z izbranim programom, ki ga je naštudiral za svojo desetletnico. Magnifico je kočevskemu občinstvu že znan, vendar se mu doslej še ni predstavil v polni zasedbi. Ansambel je dosegel že šteje uspehe na koncertnih turnejah doma in v inozemstvu.

Ribniška gasilska godba je pred kratkim dobila lepe nove uniforme. Nekateri prebivalci Ribnice so godbenike v začetku strumno pozdravljali, ker so mislili, da je prišla na obisk skupina zaveznikih generalov (Foto: France Ilc)

PRED PARTIZANSKO PROSLAVO V SODRAŽICI

Na sporedu tudi letalski napad

Proslava Notranjskega odreda bo 30. in 31. avgusta v Sodražici — Podelili bodo domicil Prvi ribniški četi — Zelo pester program

Pred kratkim se je spet sestel pripravljalni odbor za proslavo Notranjskega odreda. Sestanek je bil v Sodražici in so se ga udeležili tudi predstavniki odreda. Pogovorili so se o podrobnosti proslave, ki bo 30. in 31. avgusta v Sodražici.

30. avgusta popoldne bo v prostorih osnovne šole odprta razstava dokumentov o Notranjskem odredu. Zvečer bo taborni ogenj, po hrilih bodo goreli kresovi, nebo pa bo razsvetljeval velik ognjemet.

31. avgusta zjutraj bo budnica, nato pa koncert združenih godb podjetij BREST iz Cerinice in KOVINOPLA STIKE iz Loža. Slavnostno zborovanja bo ob 10. uri na trgu. Pred tribuno bodo postrojeni borci Notranjskega odreda.

Po slavnostnih govorih in predsednik občinske skupščine Ribnica izročil borcem prve ribniške čete, ki je do lovala v začetku samostojno nato pa prešla v sestav Notranjskega odreda, listino o podelitvi domicila, predsednik občinskega odbora ZZB pa bo izročil borcem Prve ribniške čete prapor.

V kulturnem delu proslave bodo nastopili pevski zbor

»Srečko Kosovele iz Ajdovščine, ribniška pevski zbor, učenci osnovne šole iz Sodražice, znani operni pevec Ladko

Nove polkvalifikacije

Nedavni tečaj za pridobitev polkvalifikacije na različnih delovnih mestih, predvsem pa pri strojih, ki ga je organiziralo podjetje INLES iz Ribnice, je uspešno zaključilo 31 izmed 33 tečajnikov. Tečaj je bil v sklopu lesnoindustrijske šole iz Škofje Loke in je trajal 60 ur. Obiskovalo ga je največ žena (deklet in mater).

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Ribnica: (cena v din za kg)	Kočevje: (cena v din za kg)
krompir	0,85	0,90
sveže zelje	1,70	2,00
fižol v zrnju	5,20	5,00
in 7,05	00	00
strojni fižol	2,80	3,00
čebula	2,10	2,00
šesna	2,20	2,00
šesna	7,00	1,00
solata	2,30	2,00
paprika	4,60	4,80
paradižnik	3,00	3,10
rdeča pesa	1,80	2,10
korenje	3,60	3,50
petersilj	6,00	4,50
cvetoča	4,50	4,50
jabolka	3,80	3,90
brusnice	4,20	4,20
marelice	4,20	4,10
breščve	4,50	4,50
grosjete	5,70	4,50
limone	7,30	7,00
banane	6,20	6,40
lubnice	3,20	3,25
jajca (cena za kos)	0,46	0,46
in 0,63	0,60	0,60

M. G.

Nova »Naša vez«

V teh dneh bo izšla nova številka »Naše veze«, glasila delovnega kolektiva INLES, ki se bo vsebinsko razlikovala od sedanjih. Doslej je »Naša veza« bralce predvsem obveščala, v bodoče pa se bo uredništvo trudilo, da bo člane kolektiva seznanjalo tudi s prizadevanji za napredek podjetja, jih spodbujalo, da bodo tudi sami obveščali ostale člane kolektiva in zastavljali vprašanja, na katera že odgovore. Številka bo imela 24 strani, v njej pa bodo tudi podatki o bodoči poslovni politiki podjetja.

Oglašujte v Dol. listu!

Vodovodna kosilnica

Pred leti so na Hribu pri Dolenji vasi zbirali denar za vodovod. Ob obračunu po dograjeni vodovoda so ugotovili, da jim je nekaj denarja ostalo, in skupina občanov je sklenila (ne glede na mnenje ostalih), da bodo s preostalim denarjem kupili kosilnico in cirkular. Nekateri občani pa so ugotovili, da jim kosilnica ni potrebna in zahtevalo denar nazaj, v nasprotnem primeru pa grozijo s tožbo. Upamo, da bodo vaščani zadevo sami zadovoljivo uredili, saj je razumljivo, da tisti, ki ne potrebujejo kosilnice, niso dolžni zanje prispevati.

Ribolov na Rinži je še posebno prijeten in zanimiv, odkar je kočevska ribiška družina vložila v reko krape. Domačini pa tudi tuji ribiči, ki prihajajo v Rinžo loviti, so s plenom zadovoljni. Na fotografiji: ribič Feliks, ki je letos ujel že več lepih krapov (Foto: Primo)

DROBNE IZ KOČEVJA

STRIC, TIHO HODITE, drugače ne bodo prišle, tako ustavijo otroci odrasle in tiho napeto pričakuje strme proti skladovnic dr. Vel imajo v rokah kamenje in čakajo podgate, ki so se skrile pod skladovnice. Ko prilasejo podgate ven, pade porelje: stališ in toba kamenja strši proti podganjemu krodelu, ki se nato spet hitro skriva pod drva. Otroci so nabrali. Pred drva namečejo kruha in koške salam, potrebna podgate spet pridejo na svetlo, in ves prizor se ponovi. Priznati je treba, da so kočevske podgate, kot hi rekli lovci, skriptalni kosci.

Na vračanje čigar bo sedel Mesec, je znan hudomušen pojem: slano bodo imeli Amerikanci, krajec pa Rusi.

ZA DOBRU JEDACU IN FIŽOČO POSKRBLJENO, rabijo raznovrstni plaki, s katerimi je prepleteno vse mesto, na veselico. Veselice prirejajo predvsem organizacije in društva, ki se v svojih programih savsenajo za boj proti alkoholizmu, za lepo vedenje, vzdržnost, tovarništvo, proti ponocinjstvu itd. Zadolgovna so društva in organizacije, ki tako dobe denar za svoje delo, pa tudi ljudje, ki jim programi družter niso posebno mar. Najbolj pa so zadovoljni gošči, ki se postijo dobro postreči in plačati.

POČENO VODOVODNO ČEV v stari vrtnariji so hitro popravili in tako ljudi, ki uporabljajo to pot, rešili mukale. Oporzilo je torej zalogo.

39 KANDIDATOV je bilo na zadnjem voziškem ispisu, in sicer 25 moških in 5 žensk. Za A kategorijo je bilo prijavljenih 12, za B pa 18 kandidatov, 2e na teoretičnem delu je padlo kar 13 moških, ženska pa nobena.

TELEVIZIJSKI Preno si poleta na Luno so tudi kočevskim meščanom vrel precej časa. Zdaj, ko je vse mirno, so se življenje spet vrnilo v običajni

REŠETO

Dekleta bi rada obiskovala gospodinjske tečaje

Ko se bodo delavci vrnili z dopustov, bodo v »Novotekst« posvetili mnogo več pozornosti izobraževanju. Prav zato je kadrovski oddelček začel pripravljati anketo, v kateri bodo delavci povedali svoje želje, dali pa bodo tudi predloge, kakšna predavanja naj organizirajo. Doslej so na anketo odgovorili le člani mladinskega aktiva. Ker je med zaposlenimi mladinci največ žensk, se ne smemo čuditi, da so med zaželenimi temi predavanj najpogosteje na vrsti pretežno ženska vprašanja. Razveseljivo je, da se mlada dekleta zanimajo tudi za predavanja onega dojenčka, o zaščiti pred nezaželjeno nosečnostjo, gospodinjstvu in da si želijo tečajev iz nekaterih ročnih in gospodinjskih spretnosti.

42 evidentiranih

Za nov občinski sindikatski svet Novo mesto, ki ga bodo izvolili na občnem zboru novembra, so v sindikatskih organizacijah evidentirali 42 kandidator. Kandidatska lista z vsemi 42 imeni je ta čas že v javni razpravi, ki bo končana septembra. V novem plenumu bo 35 članov, kot jih je tudi zdaj.

Koča na Pragu

Na Pragu nad Javorovico so 20. julija odprli kočico šentjerneške lovske družine. Od lovske kočje je tudi lep razgled po šentjernejski dolini.

Upokojenci - prijavite se do 8. avgusta!

Društvo upokojencev v Novem mestu priredi 12. avgusta kratak izlet po zgornji dolini reke Krke, to je prek Slike na odprto razgledno točko TV 4 na Pristavi, nato prek Muļave (stavir Krke in Jurčičova rojstna hiša) in Soteska na Bazo 21. Ob zaključku bo priredjen za vse udeležence na ravnicah ob vznožju baze 20 partizanski miting.

Cena vožnje in partizanskega zolaza, katerega dobi vsak udeleženec na Bazo 20, znaša 25 novih dinarjev. — Odhod 12. ob 7. uri z avtobusne postaje, povratek pa okoli 20. ure.

Prijave sprejema pisarna Društva upokojencev od petka, 1. do vključno 8. avgusta.

Novomeška kronika

■ NOVE SKLADISČNE PROSTORJE namerava graditi »Novotehna« v Bučni vasi. Sedanje skladišče na Partizanski cesti je premajhno, parkirni tovornjaki, s katerimi razvažajo cement in ostali gradbeni material, pa močno ovirajo promet. Ker je skladišče na neprimernem mestu in ker bil za sedanjih skladiščnih prostorov ne morejo urediti parkirnih prostorov, bo nova gradnja najhitrejša rešitev.

■ LIČNE TABLE bo na postajališčih za mestni in medkrajevni promet prav kmalu postavilo podjetje »Korjancic«. Stare table so bile že preprosto tarča mladim občestvenim, ki so jih s kamenjem popovino umičili. Upajmo, da bodo nove table z vozilni redi, za katere je podjetje »Korjancic« dalo kar 20.000 din, nekaj časa vendarle služile svojemu namenu.

■ DRUGIČIHO na Glavnem trgu bodo prav kmalu začeli preurejati. Na pločniku so ob nekdanji trgovini »Usnje« in vmesnem hodniku že postavili leseni opad, ki bo varoval mimoidelce.

■ POČITNICE je večina solarjev pošteno izkoristila na morju, v planinah in doma. Nekateri se razoreno vračajo s počitnic in še ne mislijo na šolo, tisti, ki imajo popravne izpite, pa bodo morali prav kmalu v šolske klopi. Konec avgusta bodo popravni izpiti na vseh novomeških solah.

■ TOPLI OBROKI, enolončnice in kosila, gredo tudi v delikatesni Mesno-prehrabnega podjetja na Cesti komandanta Staneta in v Ločil dobro v denar. Razveseljivo je, da so postale enolončnice se-

DOLENJSKO POLETJE 69 uresničuje svoje načrte: veseli večer domačih viž in napevov ter humorja bo v soboto, 2. avgusta, ob 20. uri v zdravilišču Dolenjske Toplice. — Nastopili bodo Veseli planjarji z novim sporedom. Pridite jih poslušat in gledat!

Pitna voda za 90 hiš

Šest vasi v okolici Dolenjskih Toplic bo dobilo vodovod letos, dve onstran Krke pa leta 1970

Šest vasi v Topliški dolini bo dobilo v kratkem pitno vodo. Iz 4 km dolgega glavnega vodovoda, ki teče v ožekasti črti skozi vasi Sela, Obrh, Suhor, Podhosta, Loška vas in Meniška vas, bo dobilo vodo okoli 90 hiš. Denar za vodovod so prispevali: prebivalci (vsaka hiša po 1.000 din), komunalno podjetje VODOVOD (30.000 din) in krajevna skupnost (5.000 din). Za vodovod so porabili tudi del krajevnega samoprivevka, 10.000 din je prispeval NOVOLES, ker bodo kasneje speljali glavni ocevovod še v Soto-

ske, kjer ima ta delovna organizacija obrat.

Spomladi bosta dobili pitno vodo tudi vasi na levem bregu Krke: Gornje in Doline Polje. Do tja bodo speljali ocevovod iz Straže. Kasneje bodo ta vodovod potegnili čez Krko do Meniške vasi, kjer se bosta oba vodovoda združila. Vastani Gornjega in Dolnjega Polja so se še odločili, da bodo začeli zbirati krajevni samoprivevek. Vodovod bodo pričeli graditi šele potem, ko bodo zbrali ves potreben denar.

»NOVOLES« je nesebično pomagal Fiderškovim otrokom

V Zablji vasi pri Novem mestu živijo Fiderškovi otroci, ki so pred kratkim izgubili mamo, nekdanjo delavko v »Novolesu«. Nepskrbljenim otrokom, ki jih je oče že pred nekaj leti zapustil in se doslej ni brigal zanje, je prispeval nesebično na pomoč kolektiv »Novolesa« iz Straže: odkar je Frančiška Fideršek zbolela,

je z večjimi vsotami prek Centra za socialno delo podprljene otroke, po njeni smrti je poravnal vse pogrebne stroške, otrokom pa omogočil letovanje v počitniški koloniji na morju, da bi laže preboleli izgubo. Darni pomoč je v dveh letih presegla vsoto 10 tisoč dinarjev.

Nesebična pomoč in skrb kolektiva za Fiderškove otroke je lahko dober zgled vsem tistim delovnim organizacijam, ki se vedno pozabljajo na človeka.

POŠILJKA LESTENČEV IN SVETILK

V novomeški prodajalni ELEKTROTEHNA na Glavnem trgu so pred dnevi dobili novo pošiljko pisarniških svetilk različnih oblik in pošiljko vsakovrstnih stropnih lestencev za vse prostore. Tudi 135-litrske kompresorske hladilnice GORENJE, ki so po 1276 din, imajo spet na zalogi. Zahodnonemške centrifuge za 3 kg perila po 867,70 din so prav tako dobili pred kratkim. V trgovini imajo še nekaj posode EMO po ugodni ceni. Na zalogi so še lonci EMO, globoke kozice IDEAL, ponvice ABC, pokrovice ter 6 in 7-litrski lonci Eonon. (P.O.E.)

Nova Mercatorjeva samopostrežnica v Novem mestu

Podjetje »Mercators« je začelo graditi iz skupnih sredstev blizu Industrije motornih vozil v Novem mestu novo samopostrežno trgovino, v kateri bodo prodajali vse potrebne izdelke za dnevno potrošnjo. Novo samopostrežnično gradi Splošno gradbeno podjetje iz Grosupljega. Najvažnejša gradbena dela bodo dokončana še letosno jesen, v zgodnji pomladi 1970 pa bodo v samopostrežno trgovino prihajali že kupci. Ker je na tem območju Novoga mesta zraslo v zadnjih letih veliko naselje, prebivalci pa morajo nakupovati v središču mesta vse potrebno lahko verjamemo da bodo prav vsi veseli nove trgovine.

Na morju že tretja izmena

V ponedeljek, 26. julija zjutraj, je iz Novoga mesta odpotovalo na letovanje 128 otrok. V skupini je bilo 76 otrok za letovišče v Fuzanu (tretja izmena), 36 za Vransko in 16 za zdravilišče na Debelem rtu. Popoldne se je iz Fuzana vrnila druga izmena otrok. Zadnja izmena bo odšla na morje 11. avgusta. V njej bo 74 otrok za Fuzan in 15 za Debeli rt.

Taborniki!

Zbor novomeških tabornikov, prijavljen za taborjenje v Sentjanih nad Portorožem, bo v soboto, 2. avgusta 1969 ob 18. uri na Ragovskem mestu. Taborniki prinesite s seboj!

Starešina odreda

Pridobitev: kataster komunalnih naprav

Kataster komunalnih naprav v Novem mestu bo pomnil Komunalnemu podjetju veliko olajšanje, ker bodo končno le imeli točen pregled vseh obstoječih komunalnih vodov in naprav

Novomeško Komunalno podjetje se bo letos razen z običajnimi pogodbenimi deli pri vzdrževanju komunalnih naprav ukvarjalo največ z gradnjo oestne kanalizacije in one za odvod odpadnih hiš. Opravili bodo tudi precej izkopov za elektrifikacijo ter zemeljskih in raznih strokovnih del pri kanalizacijskih delih v posameznih krajevnih skupnostih.

Največja pridobitev v letosnjem letu bo prav gotovo kataster komunalnih naprav v Novem mestu. Terenske izmere so v glavnem že opravljene, tako da bo treba meritve prenesti le še v načrte. Seveda bo nato še veliko težav pri urejanju podobnih katastrov za komunalne naprave v večjih krajevnih središčih, kot so Straža, Dol, Toplice, Šentjernej itd., čeprav

imajo tudi za te kraje še izdelane približne pregledne nad raznimi komunalnimi priključki.

Urejeni komunalni kataster bo pri raznih ureditvenih delih in novih gradnjah v zelo veliko pomoč. Do zdaj ni bilo v mnogih primerih prav nobenega zapisa, kod so položene cevi komunalnih vodov. Marsikdaj je bilo treba povpraševati, zaman kopati in tipati, preden so našli cevi, na katere so lahko priključili novo stavbo ali pa kakšen na novo zgrajeni vod. To je pomnilo seveda izgubo časa in denarja, pri prizadetih pa je povzročalo jezo in razburjenje.

Komunalnemu podjetju bo zdaj veliko odlegel novi bager za izkop in zagrinjanje jarkov ter nakladanje zemlje, ki so ga kupili letos. Doslej so opravljali vse izkope ročno. Delo je šlo počasi, pa tudi delavci za izkope je bilo težko dobiti. Na vseh zemljiščih III. in IV. kategorije opravi zdaj bager izkope skoraj mimogrede.

Zdaj, v sezoni, so največja dela, ki jih opravljajo v Novem mestu, urejanje kanalizacije na cesti v Bršlino in na Smihelski cesti. Zavoljo pripomb glede počasnosti del na Smihelski cesti so povedali, da jih je zelo oviralo muhasto vreme. V jarku za kanalizacijo ni mogoče delati vsaj tri dni po dežju. V načrtu sta bila samo cesi-

na kanalizacija in vod za hišno kanalizacijo za naselje na Volčičevi. Dodatno pa so k temu položili cevi za hišno kanalizacijo ob Smihelski cesti, na katere se bosta lahko priključila novo naselje v Regerci vasi in Smihel, ko bo tam urejena kanalizacija.

M. J.

»Tobak« v novih prostorih

Podjetje »Dominvesta« pronavlja na Cesti komandanta Staneta v nekdanji trgovini »Obrtnika« nov trgovski lokal za podjetje »Tobak«. Razen cigaret in najrazličnejših vrst tobaka bodo tu prodajali še drobno galanterijsko blago, spominčke in razglednice ter časopise. Trgovina bo začela poslovati 15. septembra.

»Market« ima pre-majhen bife

Dolenjski »Market« v Bršlino obiskujejo v poletnih mesecih tudi tuji gostje. Inozemci pogosto sprašujejo po dobri pijači in jedah in v veliko pre-majhnem bifeju jati klub vsenu radi postrežujejo. Prav cudno je, kako v tako majhni kuhinji lahko pripravijo tudi jedi po naročilu. Ker je »Market« na zelo lepem prostoru in ob prometni cesti, bi bilo najbrž prav, če bi »Dolenjski« sedanji bife spremenila v manjšo restavracijo.

Še en referendum za šolo

Osnovna šola v Dolenjskih Toplicah je premajhna že vsaj dvajset let. Resnejše načrte, da bi dobili novo šolo, pa kužejo tja od leta 1950. Vsi dosedanje poskusi, da bi vprašanje šolskih prostorov in sodobnega poteka zadovoljivo rešili, so propadli. Upanje je dal Topličanom šole program iz-

gradnje šol v novomeški občini, ki predvideva, da bi za Mirno pečjo in Smarjetu priske na vrsto Dolenjske Toplice. Krajevna skupnost ima sedaj zelo težko nalogo: zagotoviti mora vsaj 500 tisoč din oziroma ves denar za opremo nove šole. Jeseni, najverjetneje v oktobru, bodo razpisali referendum, na katerem naj bi se prebivalstvo odločilo, ali bo pripravljeno za čas, ki ga bodo doleteli, prispevati denar za novo šolo. Seveda bi v topliski krajevni skupnosti uknili vse druge prispevke in samoprivevke ter zbrali denar samo za šolo. Po poletnih mesecih se bodo pričele temeljite priprave na referendum.

Slavje na Cerovcu

V nedeljo, 27. julija, so na Cerovcu blizu Birčne vasi slovesno odkrili lepo spominsko ploščo, posvečeno partizanom. Mnogica ljudi od blizu in daleč je poudarila spomin znanih in neznanih junakov iz NOB, ki so se borili za svobodo v teh krajih. Pel so pevci KUD »Dušan Jerbek« iz Novoga mesta, sodelovala je domača mladina iz Birčne vasi in okolice, junake pa je počastil tudi vod JLA iz Novoga mesta.

M. M.

Še tri vasi razsvetljene

V tleh vseh pod roščimi gozdovi na desnem bregu Krke — v Poljanah, Občih in Podturnu — so letos uredili javno razsvetljavo. Na tako razsvetljavo oziroma lažšanje pa v Dolenjskih Toplicah še čakajo.

(Foto: M. Padovan)

Bo Darinka še kdaj videla?

300 dolarjev je dobila slepa Darinka Kutnar iz Šmihela pri Žužemberku, 25 dolarjev pa tri družine naših znanih dolenskih trojčkov — Iskrena želja slovenskih rojakov v ZDA: vrtni vid nesrečni invalidni deklici — Center za socialno delo v Novem mestu naprošen za sodelovanje in pomoč

Poročali smo že, da je naša rojakinja gospa Olga Mauser iz Clevelanda (ZDA), doma iz Svržakov nad Metliko, 19. julija obiskala družino slepe Darinke Kutnar v Šmihelu nad Žužemberkom. Za invalidno deklico je prinesla 300 dolarjev, razen tega pa se 25 dolarjev za trojčke treh družin na Dolenskem. Denar za slepo deklico so zbrale med slovenskimi rojaki v ZDA in Kanadi gospe Milena Dovič (doma iz Rosalnic v Beli krajini), Cilka Subelj, ki je bila rojena v Tomačevem pri Ljubljani, in Olga Mauser. Zbiranja pomoči so se lotile s pomočjo bralcev »Ameriške domovine«, katerim se tudi prek našega lista družina Kutnar in slepa Darinka zdaj iskreno zahvaljujeta za veliko pomoč.

19. julija je bil vroč sobotni dan, ko smo prveč nad Šmihelom visoko nad kanjonom Krke pri Žužemberku poiskali Kutnarjevo hišo. Domov nas je popeljal gospodar, ki smo ga srečali malo pred vasico, in nato z njim vred stopili v kmečki dom. Mama je pripeljala 16-letno slepo Darinko na klop pred široko pečjo, dali smo si roke in pogovor je stekel kot med stari znanci. Tudi tri punčke gospe Olge Mauser — Darinka, Silva in Irena — so dale roko nesrečni deklici, njena mama pa nam je povedala življenjsko zgodbo nesrečnega otroka, ki je zbolel za otroško ohromelostjo še kot dojenček.

Gospa Olga Mauser je povedala očetu in materi, kako so ameriški rojaki zbrali 300 dolarjev za slepu Darinko. Njena želja in želja vseh darovalcev je, naj bi zbrani denar uporabili predvsem za šolanje slepe deklice, in če je to mogoče, tudi za njeno zdravstveno oskrbo. Ni izključena možnost, da bi deklici vrnil vid, če njeni očni žilci zaradi bolezni morade le še niso načeti ali uničeni. 300 dolarjev je prevzel urednik Dolenskega lista; dolžan je skrbeti, da bo darilo izkoriščeno predvsem za zdravljenje in šolanje invalidnega dekleta.

Darinka nam je nato zapela s prav lepim glasom več narodnih pesmi, da se je njeni mami oko kar zarisalo. Na mizi ima gramofon, procej plošč in podarjeni tranzistorski sprejemnik, ki so zanj zbrali in ji ga podarili naši bralci, o čemer smo pred meseci že pisali. Mama je pokazala tudi novo posteljno perilo in nove posteljne vložke, kar vse so kupili deklici z zbranim in

podarjenim denarjem. Pokazala je tudi hranilno knjižico, v kateri ima Darinka nekaj nad 124.000 Sdin. Videli smo, da so stari od pomači do zdaj kar štirikrat vložili denar na to knjižico, nič pa se niso iz nje dvignili.

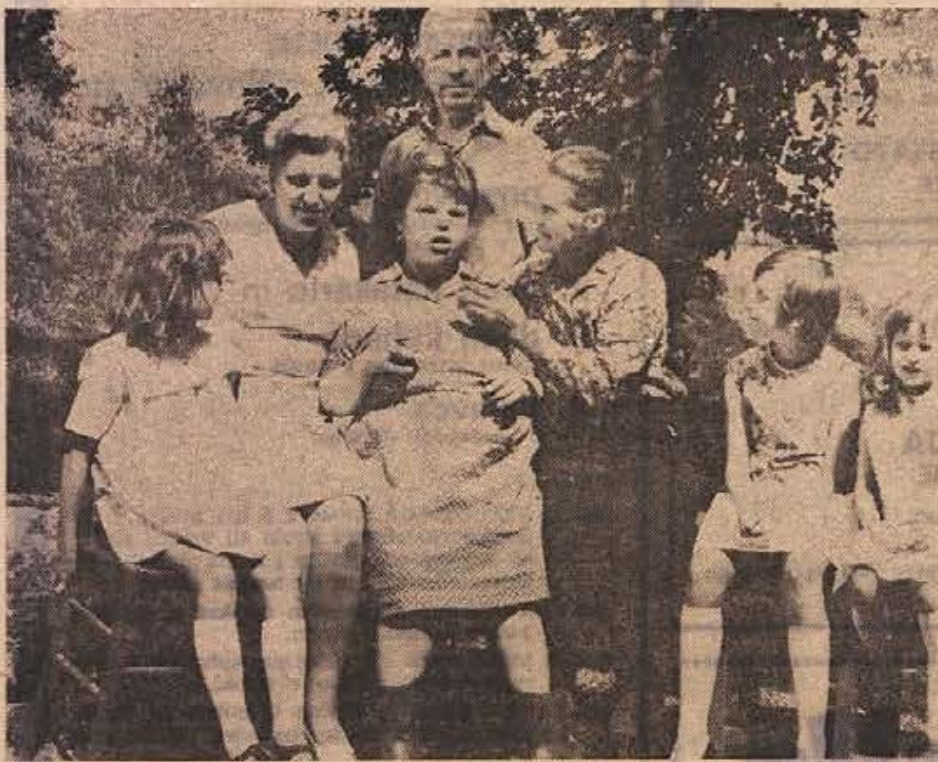
Mame so se podrobno pogovorile, kako deklice živi, svak gospe Mauserjeve pa je pomagal z Darinkinim očetom, saj je 1942 prav to okoli partizanih z Gubčevco brigado. Rašili smo se s obljubo, da bo urednik našega lista o vsem obvestil Center za socialno delo v Novem mestu, kakor tudi socialno komisijo pri krajevni skupnosti v Žužemberku. Vsekakor bo treba z Darinko Kutnar najprej na specialni pregled na očesno kliniko v Ljubljani, saj deklice večkrat trdi, da »vidi lučko pred seboje«. Utegne se le zgoditi, da bi ji zdravnik vid morda še vrnil. Seveda bi bili pripravljeni rojaki v ZDA in Kanadi potem verjetno zbrati še kaj več.

Po obisku smo o zadevi obvestili Center za socialno delo v Novem mestu, v blagajni našega lista pa ima Darinka novo hranilno knjižico, v kateri je zamenjali 300 dolarjev (zanje smo dobili 369,490 Sdinarjev). Trojčkom namenjenih 25 dolarjev smo v DBH prav tako zamenjali za 30.940 Sdinarjev; dobili so jih:

Korenčevi trojčki na hranilno knjižico 10.310 Sdinarjev, Plutovi trojčki v Novem mestu 10.310 Sdinarjev na la so torej razdeljena, v črnomlju pa je prav tako dobilo za Hudrovčeve trojčke 10.320 Sdinarjev. — Darila so torej razčlenjena, v kratkem pa bomo objavili tudi seznam vseh rojakov v ZDA in Kanadi, ki so prispevali za slepu Darinko in naše dolenske trojčke

Družina Kutnar se vsem neznanim darovalcem toplo zahvaljuje za njihovo velikodušnost, mi pa bomo od časa do časa poročali, kako bo z Darinkinim zdravjem, šolanjem in oskrbo.

TONE GOŠNIK

Z obiska pri Kutnarjevih v Šmihelu nad Žužemberkom: na levi Olga Mauser, v sredini slepa Darinka z očetom in materjo, na levi in desni tri hčerke naše rojakinje iz Clevelanda. (Foto: Tone Gošnik)

MLADI NOGOMETASI ZAHTEVAJO SVOJE IGRIŠČE

Vroč sobotna noč v Mirni peči

Vodstvo mirnopenškega združnega proizvodnega okoliša: »Mladina se je uprla!« — Igralci nogometa, ki so zdaj brez igrišča in skupaj z drugo mirnopenško mladino brez prostorov za shajanje: »Zahtevamo svoje pravice! Kar je že bilo naše, nam vrnite!«

Sportno društvo PARTIZAN iz Mirne peči je bilo pred nekaj leti še zelo aktivno, saj je imelo v svojih vrstah okoli 130 članov. Ko so rodilna mesta v društvu zavzeli mišci, so prišle sporne sekcije počasi odmirati. Skušni vsa leta so bili in so še sedaj aktivni samo nogometaši. Zato so si mladi nogometaši s prostovoljnimi delom uredili igrišče, ki ga je njim in šoli podarila tov. Rupanova. Pokojnica ni podpisala s mladimi pogodbe o lastništvu, zato je postalo igrišče last KZ. Takoj zatem so delavci na igrišču začeli kopati jamo za novo tih tih. Tako je bila mladina nekaj časa brez športnega prostora. V zameno za odvzeto igrišče je KZ za 350 din na leto najela neki zasebni travnik, kjer so mladi lahko po mili volji trenirali in igrali nogomet. KZ je hkrati obljubila, da bo mladim pomagala: za izravnavo igrišča jim bo posodila buldozer. Po izteku enoletnega najema KZ ni hotela naložiti zemljišča še za eno leto, inštrica pa tudi ni pustila, da bi otroci z žogo uničevali travo. Čeprav je lastnica ponovno ponudila zadruzi parcelo v najem, so mirnopenški nogometaši ostali brez igrišča.

Nekaj dni po opisanih dogodkih sem obiskal v Mirni peči Franca Udovča, vodjo KZ, proizvodnega okoliša Mirna peč. Povedal mi je naslednje: »Prostor, kjer se bo lahko ukvarjala s športom, mladina mora imeti. V ta namen je zadruga podarila 2 ha zemljišča, kjer bo stala nova šola in kjer bodo tudi igrišča. Tako bo problem rešen, saj lahko na istem igrišču vadijo osemletarji in nogometaši. Obojam ravnanje mladincev v sobotni noč. Vse bi se dalo urediti veliko hitreje in tudi na lepši način, če bi prišli k meni ali pa k našemu direktorju iz. Tanku zastopniku nogometsev. Problem nogometnega igrišča bi bil tako ugodno rešen. Na tak način nogometaši ne bodo uspeli; še več — zdaj bo še veliko težje, da bi njihove zahteve uredili!«

»Delstvo je, da mladina resnično nima prostora, kjer bi lahko preživljala prosti čas. Zadruga je pred leti obljubila, da bo izravnavala zasebno igrišče, obljube pa žal ni izpolnila, zdaj tudi noče to povrniti vsoti ponovno v našem. Upam, da bodo težave rešene, ko bomo imeli ob osemletni novi igrišče. Zahteva otrok so bile upravičene, postopek pa je bil vendarle zgorela.«

In kaj misli o nastalem sporu aktivni nogometaš Ciril Kosir?

»Res, demonstriral smo. Prebrisan sem in prav tako tudi moji prijatelji, da smo ravnali pravilno. Storili smo prvi koraki, da bomo dobili novo igrišče. Mirna peč, ki ima tako bogato nogometno tradicijo, mora imeti svoje igrišče. Vsi skupaj prosimo KZ, da bi se z njo pogovorili in da nam da prostor, kjer bomo lahko trenirali in igrali. Postopek tov. Udovča se mi pa ne zdi pravilen, ker je takoj poklical mladenke, kot da bi bili mirnopenški mladinci zločinci ali kriminalci. Naša akcija je bila samo odgovor KZ, ker nam je vsela igrišče. Upam, da bomo s svojimi načrti uspeli, v nasprotnem primeru se bomo pritožili pri občinski zvezi za telesno kulturo, če bo treba, pa tudi na republiško zvezo.«

MIHA GOŠNIK

Takile napisi so v nedeljo zjutraj razburili mirnopenško javnost. (Foto: M. Gošnik).

27

Marija je že tudi opazila Grajžarja, a izogibala se je njegovemu pogledu.

Grajžarju so gorela lica; zopet in zopet mu je uhajal pogled navzgor k Mariji.

Z okna v prvem nadstropju mu je pokimal Valvasor.

»Naj mi oprostijo,« se je oglašil starejši meščan poleg Grajžarja, »kdo je oni gospod, ki jih je zdajle pozdravil? Tako znan se mi zdi.«

»Baron Janez Vajkard Valvasor.«

»Listi, ki je tako lepo opisal našo kranjsko deželo?«

»Da, tisti.«

»Oh, seveda, zato se mi je zdelo, da sem ga že videl, pa sem videl le njegovo sliko v velikih njegovih bukvalah. Dobro ga je tam pogodil, kdor ga je.«

Grajžar se je nasmehnil — saj ga je on sam »pogodil«, on je narisal Valvasorjev portret za njegovo »Die Ehre«.

Po ulici je završalo. Iz knežjega dvorca se je začela godba in vriskanje. Hreščale so gosli, brundale kitare, grmel bobni, piščali in trobente so trgale ozračje.

»Av!, si je Valvasor pritisnil obe roki na ušesa in se ozrl od okna v salon, vali jih ne bole ušesa, gospod pl. Höffer?«

Izpred harmonija se je dvignila Höfferjeva vitka postava. Bel obraz, pravilne poteze, globoke zaslanjane oči. Strmel je proti oknu in se pomilovalno nasmehnil.

»Strašno!«

»Motiv za Magdalenine grešne spomine v njihovem oratoriju »Magdalenae conversio«. A propos — ali so kompozicijo že končali?«

Rahla rdečica je dahnila v Höfferjeva lica. »Ne utegnem. Preveč sem zaposlen z muziciranjem, z izkušnjami za našo glasbeno predstavo, ki bo v moji hiši na pustno nedeljo

»Glasbena predstava?«

»Da, Actus academicus.«

»Bravo! Škoda, da mi ni mogoče ostati toliko časa tu. Rad bi slišal njihov orkester. Čul sem, da nameravajo ustanoviti glasbeno akademijo?«

»Upam, da se mi posreči.«

»Vsekakor bo to za Ljubljano nekaj novega.

Zunaj po svetu cvetetajo akademije druga za drugo. Pri nas smo pa še zaspani.«

»Polagoma se tudi že budimo, gospod baron.

Pred novim letom smo se dogovorili, da osnujemo znanstveno akademijo,« se je vmešal doktor Gregor Dolničar.

»Znanstveno? Nu, korajža je tudi nekaj.«

Roganje?

Dolničarjeva debela spodnja ustna se je zatresla.

»Da, znanstvena,« je poudaril, »Akademija delavnih mož — Academia operarorum se bo imenovala.

Ali pristopijo, gospod baron?«

Jaz? Hm. Prav žal mi je, da mi čas ne dopušča.«

Hladen nasmeš.

Dolničar je v zadregi povsils oči. Učnjak se je obrnil in odprl okno. — Kaj bi med zaplotniki on, mož svetskega obzorja! Da bi dvigal ljubljansko duševno revščino iz njenega stoletja protireformacijskega otrpljenja? Bah! Take cikle si ne navežem! — Tudi ne za cenno popularnosti? Denar? Cast? — Ne in ne. Kaj bi se vpregel v mrtvaški voz, ko vstaja zunaj v svetu živa svoboda! »Svoboda je krušna mati velikih duhov,« je rekel Milton... In če ob njej umrjem od lakote!

Sklonil se je skoz okno. Ostra guba med obrvmi se mu je poglobila, oči so se bliskale v ognju njegove močne volje.

Gregor Dolničar, ki se je poleg barona iztegnil skoz okno, je opazil temni obraz in si ga pravilno tolmачil.

Vsi gledalci na ulici so iztezali vratove. Po vseh hišah so se odpirala okna. Zazvončjali so krugulčki.

Da bi bolje videl, si je Grajžar izbral prostor na kupu snega poleg drugih radovednežev. Stari meščan se je stisnil poleg njega. Četveroprežno so prve sani zavozile pred knežji dvorec. Konji so imeli grivo lepo spleteno v kite, prevezane s pisanimi trakovi. Na saneh so namesto dragocene kožušvine ležali pisani kmetiški koci: zeleni, rdeči, rumeni.

»Vprega kneza Eggenberga,« je pripomnil zgodovni meščan poleg Grajžarja.

Iz visoke veže knežjega dvorca so stopili godei, vsi v kmetiške noše oblečeni, in se razvrstili ob obeh straneh pred dvorcem ter trobili in godli na vsjo moč, čeprav ne posebno blaglasno. Grajžar se je spogledal z baronom zgoraj na okno. Baron je zavil oči proti nebu in Matija je prikimal... Na Bogenšperku igramo drugače!

»Aha! je vzkliknil meščan in nastavljal daljnogled na oko, »ženin in starenina!«

»Ženin je pa ženska,« je sodil Grajžar.

KOMUNALNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE - NOVO MESTO

razpisuje na podlagi 10. člena zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Ur. list SFRJ št. 43/65) drugo

JAVNO DRAŽBO

za prodajo poslojno-stanovanjske hiše z garažo v Črnomlju, Ulica 21. oktobra št. 13, za izključno ceno 113.618 Ndin.

Javna dražba bo v petek, 8. avgusta 1969, ob 9. uri na kraju samem.

Eno uro pred pričetkom dražbe je treba položiti varščino v znesku 1.100 Ndin.

Vse druge informacije dobe zainteresirani na sedežu zavoda, Novo mesto, Glavni trg 7.

POLN ZADETEK -
je vaš nakup pri
trgovskem podjetju

**»LJUDSKA POTROŠNJA«
BREZICE**

**NOVOTEHNA
NOVO MESTO**

objavlja
prsto delovno mesto

**AVTOKLEPARJA
V SERVISU TREBNJE**

POGOJ: VK ali KV avtoklepar.
Nastop dela možen takoj.
Prošnje sprejema splošni sektor podjetja v roku 15 dni po objavi.

Frutella

oddelek
za zdravilna zelišča
Novo mesto

K R K A

**NABIRALCEM
ZDRAVILNIH ZELIŠČ**

sporočamo, da odkupujemo v letošnjem letu nad 100 vrst raznih zdravilnih zelišč.

Na vašo željo vam pošljemo cenik.

Odkupujemo tudi SUHE GOBE IN SUHE LISIČKE, ki jih prevzemamo po kvalitetah in po najvišji dnevni ceni LEPSE BLAGO - VIŠJA CENA!

Poleg plačila za oddano blago zahtevajte za vsakih zasluženih 50 dinarjev (5.000 starih dinarjev) še nagradni kupon, s katerim boste soudeleženi pri VELIKEM NAGRADNEM ŽREBANJU 23. 11. 1969. Glavni dobiček je AVTO »ZASTAVA 750«. Razen tega vas čaka še 199 bogatih nagrad!

Cimveč nagradnih kuponov boste zbrali do 31. oktobra 1969, tem večja je možnost, da postanete srečni dobitnik lepih nagrad.

V krajih, kjer kmetijske zadruge ne odkupujejo zdravilnih zelišč za našo tovarno, VABIMO K SODELOVANJU AGILNE ORGANIZATORJE za nabiranje in odkup zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev. Dobro organizirano nabiranje zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev vam nudi ugoden zaslužek.

Za vsa pojasnila in navodila se obračajte direktno na naslov: KRKA, tovarna zdravil, oddelek za zdravilna zelišča, Novo mesto, Novi trg 9, telefon 21.304

Trgovsko podjetje
»KRKA« BREZICE

obvešča cenjene občane Bizeljskega, da bo vsako nedeljo dopoldan odprta ena izmed poslovalnic. Poslovalnici bosta vedno bogato založeni z raznim trgovskim blagom po konkurenčnih cenah. Pridite in prepričajte se! Za vaš obisk se priporoča kolektiv.

Sprejememo
**TRGOVSKEGA
VAJENCA**
za tekstilno stroko

Pogoj: osemletka z zaključnim dobrim uspehom
NOVOTEKS - Manufaktura
prodajalna - Novo mesto
Glavni trg št. 25.

Mali oglas,

ki ga objavljate v Dolenjskem listu - zanesljiv aspekt! Prebrte ga 150.000 gospodinj, vdov, ocv., kmetovalcev, dijakov, ustvoznikov in vojakov doma in po svetu! Poljskistat!

Hermelika

**TRGOVSKO PODJETJE
»DOLENJKA« - Novo mesto**

objavlja prsta delovna mesta:

- 1. poslovodje**
v novi prodajalni železninarsko-tehnične stroke v Sentjerneju,
- 2. dveh natakaric in**
- 3. dveh kuharic**
v novi prodajalni v Straži
- 4. delavca**
v prodajalni »Bršline«

POGOJI:

pod 1.: VKD trgovske stroke s 5 leti prakse v železninarsko-tehnični stroki ali mešani stroki ali KD trgovske stroke z 8 leti prakse v železninarsko-tehnični ali mešani stroki,
pod 2.: kvalificiran ali priučen natakar z najmanj 2-letno prakso v stroki,
pod 3.: kvalificirana ali priučena kuharica z najmanj 2-letno prakso v stroki,
pod 4.: zdravstveno in fizično sposoben za opravljanje težakih del ter odslužen vojaški rok.

Nastop dela po dogovoru.

Interesenti naj pošljejo ponudbe v 8 dneh po dnevu objave. Objava velja do zasedbe delovnih mest.

Komisija za delovna razmerja
**TRGOVSKEGA PODJETJA NA DEBELO
IN DROBNO
»DOLENJKA« - Novo mesto**

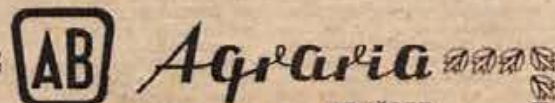
razpisuje delovno mesto

**vodje komercialnega
oddelka**

Pogoji:

- višja strokovna izobrazba in 5 let prakse v komercialni stroki, od tega najmanj 3 leta na vodilnih delovnih mestih v trgovskih podjetjih, ali
- srednja strokovna izobrazba in 10 let prakse v komercialni stroki, od tega najmanj 5 let na vodilnih delovnih mestih v trgovskih podjetjih, ali
- visoko kvalificiran trgovski delavec in 10 let prakse v stroki podjetja.

Prijave je treba poslati v 15 dneh po objavi razpisa navedeni komisiji s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi ter delovnih izkušnjah.

**STE V ZADREGI
ZA DARILLO?**

Sopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost. - Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. - Zahtevajte v vaši najbližji cvetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

**GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO
MESTO - SKLADIŠČE BRŠLIN**

obvešča cenjene kupce, naj od 1. avgusta 1969 dalje naročajo in plačujejo drva ter drug tehnični les

**na gozdnem obratu NOVO
MESTO, Šmihelska c. 14**

Gozdni obrat bo drva in ostali tehnični les lahko dostavil na dom ali pa jih bodo stranke same kot do sedaj prevzemale v skladišču v Bršlinu.

Priporočamo se!

**GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO -
SKLADIŠČE BRŠLIN**

**DELOVNA SKUPNOST
OSNOVNE ŠOLE
OTOČEC**

razpisuje delovno mesto

**UČITELJA
ZA MATEMATIKO IN FIZIKO**

POGOJ:
P, PRU ali absolvent PA.

Stanovanja ni.

OSNOVNA ŠOLA OTOČEC OB KRKI

Zlatorog PRESENEČA

Pred vojno so največje presenečenje povzročila kvalitetna Zlatorogova pralna mila z nagrado v obliki zlatnika.

Odtlej je minilo že dobrih 40 let, zgodbe o Zlatorogovih zlatnikih pa še krožijo med prebivalci številnih krajev naše dežele.

Zdaj zlatniki v Zlatorogovih kvalitetnih pralnih milih znova čakajo srečne dobitnike. Hkrati bomo s kolekcijami naših proizvodov nagradili tudi dobitnike predvojnih Zlatorogovih zlatnikov.

Naši dragi stari prijatelji, sporočite nam, kako ste v predvojnih letih našli zlatnike, kako ste se ob tem veselili, kakšna usoda je doletela vaše zlate nagrade.

Zlatorog

NAGRAJUJE ZVESTOBO

RADIO LJUBLJANA

VSAR DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 6.00.

PETEK, 1. AVGUSTA: 8.00 O perna matineja. 9.06 Pionirski tednik. 10.15 Pri vas doma — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar. Vrt v avgustu. 12.40 Čez polja

NEDELJA, 3. AVGUSTA: 8.00 Radijska igra za otroke — Michael Manfred: »Timpelli, mesto brez staršev«. 9.06 Srečanja v studiu 14. 10.06 Se pomnite tovariši... Iz zgodovine KP med obema vojnama. 10.50—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 13.30 Z novimi ansambli domačih viš. 15.00—16.00 Popoldne ob zabavnih glas-

TOREK, 5. AVGUSTA: 8.06 O perna matineja. 9.20 »Morda vam bo všeče. 10.15—12.00 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Španring: Pridelovanje travnega semena za različne namene. 12.40 Slovenske narodne pesmi. 13.30 Priporočajo vam... 14.20 Popolninski koncert lahke glasbe. 15.20 Glasbeni intermezso. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 V torek nasvidenjet! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Dorka Skoberneta. 20.00 Radijska igra — Michel Saffert: »V urji pred zoro«. 22.15 Jugoslovanska glasb. 23.05 Literarni nokturno.

SREDA, 6. AVGUSTA: 8.06 Glasbena matineja. 9.45 Počtunjski pozdravi. 10.15—12.00 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti inž. Slavko Čepin: Vpliv občinstva in roje na kakovost klavirno živino. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert za odvih. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezso. 17.00 Poročila in vremenska napoved. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.45 Kulturni kazipot. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbena razvedrilca. 20.00 Koncert opernih melodij. 22.15 S festivalom jazz.

ČETREK, 7. AVGUSTA: 8.06 Glasbena matineja. 9.05 Počtunjsko potovanje od strani do strani. 9.20 Iz zakladnice rusne glasbe. 10.15—12.00 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti, inž. Mincea Sojar: Polietno razenjanje vrtnih trajnic. 12.40 Nekaj napovedi iz jugoslovanskih pokrajin. 13.00 Priporočajo vam... 14.05 Mladina poje. 14.20 Operetne melodije. 15.20 Glasbeni intermezso. 17.05 Celotkov simfonični koncert. 18.15 Turizme in glasba. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pov. ko Sanjo Gaberšček. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napoved. 21.40 Glasbeni nokturno. 23.05 Literarni nokturno.

SONETA, 2. AVGUSTA: 8.06 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Vlado Maršič: Obelazarjevi ukrepi v brezpašni dobi. 12.40 Z domačimi ansambli in pevec. 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Polke in valčki z Dunaja. 15.20 Glasbeni intermezso. 16.00 Vsak dan za vas. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Vilija Petriča. 20.00—22.00 Sobotni večer z napovedovalko Bojano Avenak. 22.15 Oddaja za naše izseljence. 23.00 S pesmijo in plesom v novi teden.

PONEDELJEK, 4. AVGUSTA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedneže. 10.15—12.00 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.15 »V razgovoru B. Bartok: Dve sliki. 12.30 Kmetijski nasveti: inž. Milan Royan: Uporabna vrednost nekaterih zasoljenih sredstev v kmetijstvu. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezso. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Signalis — propagandna oddaja. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli bratov Avenak. 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije. 21.20 Melodije starega Dunaja. 22.15 Za ljubitelje jazz.

NEDELJA, 3. AVGUSTA

9.00 KMETIJSKA ODDAJA V MADŽARSCINI (Beograd)
9.25 POROČILA (Zagreb)
9.30 NARODNA GLASBA (Zagreb)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA — (Beograd)
10.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
10.50 OTROSKA MATINEJA: Disneyev svet (Ljubljana)
11.40 TV KAZIPOT (do 12.00) — (Ljubljana)
SPORTNO POPOLDNE
18.10 CELOVEČERNI FILM — Slovo večkega poglavarja — Winetou (Ljubljana)
19.45 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Beograd)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 FANTJE IN DEKLETA — (Zagreb)
21.20 SINJSKA ALKA — pometek (Zagreb)
22.35 SPORTNI PREGLED — (Beograd)

Drugi spored:
20.00 TVD (Zagreb)
20.30 SPORED ITALJANSKE TV

PONEDELJEK, 4. AVGUSTA

18.35 TIK-TAK — Medvedov gođ. navšček II. del (Ljubljana)
18.50 ČLOVEK NE JEZI SE — (Zagreb)
19.20 ZNANOST IN MI (Ljubljana)
19.30 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Ljubljana)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 Milan Begović: Brez tretjega — TV drama (Ljubljana)
21.40 Benjamin Britten: Preprosta simfonijska (Ljubljana)
21.56 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 VEČERNI ZASLON — (Sarajevo)
17.45 ODDAJA ZA OTROKE — (Zagreb)
18.00 MALI SVET (Zagreb)
18.20 ZNANOST (Beograd)
18.30 ČLOVEK NE JEZI SE — (Zagreb)
19.20 TV POSTA (Zagreb)
19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TVD (Beograd)
20.30 SPORED ITALJANSKE TV

TOREK, 5. AVGUSTA

18.35 RISANKA (Ljubljana)
18.45 PO SLOVENJI (Ljubljana)
19.05 OBISCITE Z NAMI AMERIKO (Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 RASTIMO (Beograd)
18.30 POLJUDNO-ZNANSTVENI FILM (Zagreb)
19.00 ČLOVEK IN POCITEK — (Beograd)
19.15 POPULARNA GLASBA — (Sarajevo)
19.45 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Zagreb)
20.30 SPORED ITALJANSKE TV

ČETREK, 7. AVGUSTA

17.35 LIZIKA — lutkovna predstava (Ljubljana)
18.15 MESANI ZBOR CALLUS 12 KOČEVJA (JRT) (Ljubljana)
18.45 ZABAVNA ODDAJA (Zagreb)
19.45 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Ljubljana)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 VOZNIŠKO DOVOLJENJE PROSIM — t. oddaja — (Ljubljana)

TELEVIZIJSKI SPORED

19.50 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Ljubljana)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 Noč vredna spomina — angleški cel. film (Ljubljana)
22.40 TRANSPUZILJA KRVI — (Ljubljana)
23.40 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 RISANKA (Zagreb)
18.00 ODDAJA ZA OTROKE — (Skopje)
18.30 ODDAJA O PROMETU — (Zagreb)
19.00 NARODNA GLASBA (Skopje)
19.15 REPORTAŽA (Zagreb)
19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TVD (Zagreb)
20.30 SPORED ITALJANSKE TV

SREDA, 6. AVGUSTA

17.45 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
18.30 NAS CAS — nadaljevanje — (Ljubljana)
19.00 PRED SVETOVNIM HMEJLJANSKIM KONGRESOM — rep. (Ljubljana)
19.15 POPULARNA GLASBA — (Sarajevo)
19.45 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Ljubljana)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 SLADKO — SLANO SLADKO, oddaja iz cikla Dva kraja (Ljubljana)
21.45 OB BIENALU GREKKEGA SMERJA (Ljubljana)
22.00 POROČILA (Ljubljana)
22.05 EKMAN NA EKRANU; Festival v Palju (Zagreb)

Drugi spored:
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 RASTIMO (Beograd)
18.30 POLJUDNO-ZNANSTVENI FILM (Zagreb)
19.00 ČLOVEK IN POCITEK — (Beograd)
19.15 POPULARNA GLASBA — (Sarajevo)
19.45 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Zagreb)
20.30 SPORED ITALJANSKE TV

TOREK, 5. AVGUSTA

18.35 RISANKA (Ljubljana)
18.45 PO SLOVENJI (Ljubljana)
19.05 OBISCITE Z NAMI AMERIKO (Ljubljana)

ČETREK, 7. AVGUSTA

17.35 LIZIKA — lutkovna predstava (Ljubljana)
18.15 MESANI ZBOR CALLUS 12 KOČEVJA (JRT) (Ljubljana)
18.45 ZABAVNA ODDAJA (Zagreb)
19.45 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Ljubljana)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 VOZNIŠKO DOVOLJENJE PROSIM — t. oddaja — (Ljubljana)

21.25 BERLIN 1969 — filmski festival (Ljubljana)
21.45 SMART — serijski film — (Ljubljana)
22.16 POROČILA (Ljubljana)

PETEK, 8. AVGUSTA

19.30 JANE EYRE — nadaljevanje in konce (Ljubljana)
19.00 PO SLOVENJI (Ljubljana)
19.20 NAS GLOBUS (Ljubljana)
19.30 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Ljubljana)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 POLJAJI IN TATOVI — italijanski cel. film (Ljubljana)
POLETNI QUIZ — oddaja TV Beograd (Ljubljana)
POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 ODDAJA ZA OTROKE — (Skopje)
18.15 GLASBENA ODDAJA (Beograd)
19.00 MOZAIK (Sarajevo)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
20.30 SPORED ITALJANSKE TV

SONETA, 9. AVGUSTA

16.00 JUGOSLOVANSKO ATLETŠKO PRVENSTVO — prenos iz Beke (Zagreb)
17.55 NOVI ANSAMBLI NOVE MELODIJE (Ljubljana)
18.25 DISNEFUV SVET — (Ljubljana)
19.15 SPREHOD SKOZI CAS — leto 1947 (Ljubljana)
19.45 ČIK-ČAK (Ljubljana)
20.00 TVD (Ljubljana)
20.30 VIJA-VAJA (Ljubljana)
20.35 ZABAVNO-GLASBENA ODDAJA (Skopje)
21.35 REZERVIRANO ZA SMEH (Ljubljana)
22.00 INSPEKTOR MAIGRET — serijski film (Ljubljana)
22.50 TV KAZIPOT (Ljubljana)
23.16 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 INDIJSKE PESMI (Beograd)
18.15 MLADINSKA IGRA (Zagreb)
19.15 SPREHOD SKOZI CAS (Beograd)
19.45 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TVD (Zagreb)
20.30 SPORED ITALJANSKE TV

merx KAVA užitek

POMAGAJ SI SAM IN UNIOR TI BO POMAGAL

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

ZAHVALE

Ob nepričakovani izgubi moža, očeta in starega očeta

ARTURJA GALIČA
iz Smihela 16 pri Novem mestu se zahvaljuje sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedu Samidu, govorniku ob odprtjem grobu Ladu Stribicu in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, mi darovali vence in cvetje ter nam izrazil sožalje. Posebno se zahvaljuje podjetju GORJANCI — Straža, NOVOTEHNI, NOVOTEKSU, Industriji obutve iz Novega mesta, Komunalnemu podjetju Laško, osnovni šoli Lendava, občinskemu sindikalnemu svetu, občinskemu komiteju ZK Novo mesto, pevcom »Dušana Jerobca in godbi iz Novega mesta. Zahvaljujem se tudi zdravnikom in strojnemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto za lajšanje bolečin v času njegove bolezni.

Globoko užalostena družina
Galičeva

Ob težki izgubi naše drage mame, sestri in tete

FRANCEKE FIDERŠEK, roj. KORASA iz Zahje vasi

se iskreno zahvaljuje vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, nam izrazil sožalje in darovali cvetje. Zahvala bolniškemu osebju ginekološke bolnišnice iz Novega mesta in onkološkega inštituta iz Ljubljane za vso skrb v njenih zadnjih dneh. Posebna zahvala velja tovarni NOVLES in sosedom za veliko pomoč, ki so nam jo nudili v najtežjih trenutkih. Zahvaljujem se prečisti temu gospodu zupniku za spremitvo v njen zadnji dom. Hvala za vse lepe besede, izrečene ob grobu.

Zalujoči: otroci in drugo sorodstvo

Ob tragični smrti našega dragega moža in očeta

RUDOLFA JENIČA iz Dohudola

se iskreno zahvaljuje sorodnikom, prijateljem in znancem za izrazen sožalje ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Zahvaljujem se nadalje kolektivu Gradbene obrtnega podjetja iz Novoga mesta in kolektivu NOVLES — Straža, obenem tudi gospodu kaplanu in gospodu zupniku iz Dolenjskih Toplic.

Zalujoči: žena Anica, sin Zdravko in Vinka

Namesto venca na grob poklanjajo Metini prijatelji v počastitev spomina pokojne gospe Anice Novak v korist Rdečega križa 200 din. — Iskrena hvala!

Občinski odbor RK, Novo mesto

Ob težki izgubi našega očeta in starega očeta

JANEZA ŠTINETA

se zahvaljuje darovalcem venca in cvetja ter vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti. Posebno se zahvaljuje kolektivna tovarne zdravil KRKA in NOVOTEKSA ter zdravnikom zdravstvenega doma Novo mesto za pošteno in častno spremitvo v času njegove bolezni. Zahvaljujem se tudi sosedim, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Zalujoči: hčerka Pepca v družini in drugo sorodstvo

O KOPITARNI — še nič!

Se vedno ni znano kam, oziroma s kom je odromala vsota 95.000 din, ki je od 14. na 15. julij izginila iz sevnjske KOPITARNE. Iz celjske uprave javne varnosti, ki raziskuje zadevo, so v torek, 29. julija, sporočili, da za zdaj še ne morejo postreči s kakšnimi novimi podatki in da izginoje denarja iz

Avgustovsko vreme v pogovorih

Vreme, ki ga Lovrenc naredi, celo se jesen drži. — Če Lovrenc lep dan dočaka, vsa jesen bo polje taka. — Če na veliki šmaren sonce stije, vino samo v sode lije. — Veliki šmaren brez dežja, sladko vinca bo doma. — Če Jerneja veler zjasni, lepo vreme se dolgo trpi. — Z zadnjim dnevom sprana je vsa jesen podana.

LUNINE MENE:

5. 8.	☾	ob 02,38
13. 8.	☀	ob 06,17
20. 8.	☿	ob 21,03

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 1. avgusta — Peter Sobota, 2. avgusta — Bojan Nedelja, 3. avgusta — Stefan Ponedeljek, 4. avgusta — Dominik Torek, 5. avgusta — Marija Sreda, 6. avgusta — Vlasta Četrtek, 7. avgusta — Kajetan

KINIO

Brežice: 1. in 2. 8. italijanski film »Sokolov planski 3. in 4. 8. mehiški film »Velika vstaja 5. in 6. 8. ameriški film »Sama v temi 7. 8. ameriški film »Sama v temi 1. in 3. 8. amer. barv. film TRGI NA ENEM KAVCU 5. in

maloglasni

SLUŽBO DOBI

TAKOJ SPREJMEM v uk čevljar-skega vajenca. Pogoji: uspešno koočana osemletka Anton Dremel, Ljubljana, Gornji trg 37. B 1. 8. 1969 sprejemno gospodinjstvo pomočnik k družini s 2 otrokoma. Nudimo osebno oskrbo s posebno sobo. Ostalo po dogovoru. Naslov in oglasnem delniku pod šifro »Rada imam otroke«.

ZELIM SPOZNATI moškega v starosti 30 let za pomoč na kmetiji. Naslov v upravi lista (1432/69).

SAMOSTOJNO gospodinja, po možnosti upokojenka, išče 3-člansko družino. Pisane ponudbe pošljite na naslov: Martin Goršek, Zidarska pot 2, Brežice.

V SLUŽBO SPREJMEM dekle ali starejšo žensko do 55 let za gospodinjstvo na kmetiji. Lahko ji preskrbimo tudi delo v tovarni. Plačam dobro. Valentin Hafner, Zg. Bitnje 23, Zabnica pri Kranju.

NUDIM osemurno zaposlitev za varstvo dveh otrok. Ugodni pogoji! Gačnik, Bučina vas, n. h., Novo mesto.

IŠČEM starejšo žensko za varstvo dveh otrok. Ivanetič, Na žago 1, Novo mesto.

DELAVCA, vojašinske prostega, Slovencu, sprejemam takoj za delo v sodavičarstvu. Plača po dogovoru, hrana in stanovanje. — Sodavičarstvo Vida Bergman, Ljubljana, Trubarjeva c. 43.

BOGATA, ugledna italijanska družina išče gospodinjstvo pomočnico za opravljanje vseh hišnih del. Plača 50.000 lit na mesec. Znanje italijanskega jezika. Oglasite se na naslov: Prof. dr. Roberto Royer, Lucca, Via s. Paolino 91.

STANOVANJA

Za DOPOLDANSKO VARSTVO dveh otrok nudim stanovanje, hrano in bolnino za večerno šolo. Krek, Goriska 57, Ljubljana.

USLUŽBENKA išče opremljeno sobo v Novem mestu. Marjanca Pirh, Glavni trg 21, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo pošteni stranki. Pojasnila osebno od 1. do 5. avgusta 1969. Ivana Božič, Brod 43, Novo mesto.

NUJNO POTREBUJEM opremljeno sobo v Novem mestu do 4. oktobra. Marija Primo, Koroska vas 39, Stopiče.

ODDAM sobo ženski, najraje upokojenki, ki bi mi stregla ob boleznih. Plača po dogovoru. Ivana Košiček, Žužemberk 35.

ODDAM opremljeno sobo dvema osebama v centru mesta. Naslov v upravi lista (1431/69).

SOBO oddam samski osebi. Miha Colnar, Trdinova 17, Novo mesto.

SOBO IN KUHINJO potrebujem v Novem mestu za eno ali dve leti. Ponudbe pošljite na upravo Dolenjskega lista pod »Telniki«.

VZAMEM na stanovanje dekle. — Informacije: Glavni trg 7, Novo mesto, od 14. do 19. ure.

ODDAM STANOVANJE (kuhinja, soba — prostor za delavnico 7x8) zaradi odselitve v tujino proti plačilu 20.000 din. Po enemu letu možen odkup cele hiše. — Skofljica 106 pri Ljubljani.

ODDAM sobo dekletu. Partizanska 27, Novo mesto.

MOTORNJA VOZILA

PRODAM MOPED T 12, 3500 km, Jože Kralj, Kalce — Nako 38, Podbočje.

PRODAM dobro ohranjen avto Fiat 700. Naslov v upravi lista (1435/69).

PRODAM moped T 12. Slavko Haršič, Rogarča vas 9, Novo mesto.

ZAMENJAM se dobarjen, a že vplačan Fiat 850 Special za navadni 850. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (1436/69).

POČINI PRODAM Opel Olimpia ali zamenjam za moped trobrsinec s nekaj doplačila. Naslov v upravi lista (1419/69).

ZAMENJAM avto Jeep Overland v odličnem stanju za gradbeni material ali hladovino mehkega lesa. Naslov v upravi lista (1438/69).

6. 8. angli-amer. barvni film MODESTI BLAISE.
KOCFVJE »JADRAN«
1.-3. 8. amer. barvni film IMENUJEM SE PEKOS. 4. in 5. 8. amer. barv. film SIMPONIJA HEROJEV. 6. 8. amer. barv. film LILI. 7. 8. franc. film MUSET.
KOSTANJEVICA
2. 8. amer. film TARZAN IN NJEGOVA ŽENA. 3. 8. ruski zgod. barvni film VOJNA IN MIR — 1. del. 6. 8. amer. film NEVASITNI DELFIN.
Metlika: od 1. do 3. 8. ameriški barvni film »Največja dirka okoli sveta«. Od 1. do 3. 8. ameriški barvni film »Nenavadna tatvina«. 5. do 7. 8. ameriški barvni film »V donovini škratova 6. in 7. 8. jugoslovanski film »Noče«.
MIRNA
2. in 3. 8. amer. pust. film

– Najlepša dota! Naučil sem ga varčevati in centi denar! Že zdaj ima hranilnik pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

Hranilnik za svojega otroka lahko dobite vsak čas pri vseh poslovnih enotah Dolenjske banke in hranilnice, ki so

v KRŠKEM, METLIKI in TREBNJEM

Hranilno knjižico lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge:

- navadne po **6%**
- vezane do **7,5%**

PRODAM dostavni avto VW, letnik 1962, Martin Suštarščič, Dobravica 3, Sentjernež.

PRODAM

PRODAM kuhinjsko kredenco, Koleno, Ceglčina, n. h., Novo mesto.

PRODAM spalnico, Janko Svajger, Ljubljanska 43, Kočevje.

PRODAM dobro ohranjen (globok) otroški voziček nemške znamke Colnar, Trdinova 14a, Novo mesto.

PRODAM sobno pohištvo in kuhinjsko kredenco. Kratka ulica 2, Novo mesto.

PRODAM stroj in jeklene modele za izdelavo cementnih strešnikov. Anton Solak, Log 15, Boštanj pri Sevnici.

PRODAM mlaticnico Zanja in četveni preključek za BCS. Naslov v upravi lista (1433/69).

DVE MLATICNICE, malo in srednje, dobro ohranjeni, prodam. Jože Erjavec, Plešivica 7, Grosuplje.

PRODAM kosilnico v dobrem stanju, Bertolini 13 KG s sekundarjem. Ivan Štukeč, Movernava 4, Semič.

PRODAM sode od 100–600 l, ml. ne, preko in preko Franc Modic, Ješevnik — Crnomelj.

ZARADI SELITVE prodam spalnico, trodelno omaro in radio. Naslov v upravi lista (1417/69).

PRODAM motorno mlaticnico, lepo ohranjeno, v brezhibnem stanju. Aloja Golob, Križ 5, Velika Loka.

PRODAM stebelnik Gorenje in dve lovski puški šestil Hammerles in kaliber 5,5. Stane Lipovec, Smihel, n. h., Novo mesto.

POSEST

PRODAM novo, lahko takoj vseljivo hišo. Cena po dogovoru. Janko Rudman, Loka, n. h., Crnomelj — telefon 79-084.

PRODAM HISO na Uršinih selih, 5 minut od železniške postaje. Podraž, Uršna sela 98.

DVA VINOGRADA, prvi 18 a 48 kv. m s vinoko kletjo, drugi 84 a 27 kv. m s zidnico in sadnim vrtom, oba v neposredni bližini Semiča, ugodno prodam. Obe parceli primerni za vikend. Pojasnila doblite po telefonu Ljubljana 23-432.

UGODNO PRODAM celo posestivo ali tudi posamezne parcele v Dragomlju vasi pri Suhorju in parcelo v Plačivcu, ugodno za vinograd. Interesanti naj se zgledajo v nedeljo, 3. avgusta, od 9. ure dopoldne do 15. ure popoldne pri Martinu Videtiču, Dragomlja vas 9, Suhor.

RAZNO

VDOVA želi spoznati vdovca, upokojenca, nekadilca, nealkoholika; posedujem stanovanjsko hišo, sem brez otrok. Ponudbe pod »Skupno in mirno življenje«.

MEHANICO DELAVNICO (dva prostora 80 kv. m, kanal, industrijski tok, voda in veliko dvorišče) na prometnem kraju dam v najem. Zupančič, KRŠKO 139.

NAJDIJTELJA motornega kompletja za dol, izgubljenega verjetno od pokopališča v Ločni do Mačkoveca, lepo prošnja, naj ga vrne proti nagradi v slaščičarni Lendarščič.

POROČNI PRISTAN, ki vam ga bo izdelal zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani, bo vas in vašo družino vse življenje spominjal na sklenitev zakonske zveze in hkrati lepo krašilo vašo roko.

PRI ZDRAVLJENJU hemoroidov (zlate žile) je prvi pogoj redno iztrebljanje. S tem ublažite bolečine in krče. Prijetno učinkovito sredstvo za to je rogaški DONAT vrelec. Zadržavajte ga v svojih trgovinah, te pa ga določite v Novem mestu pri HMETLJNICI, STANDARDU (MERCATORJU) in pri DOLENJKI.

V SOBOTO popoldne, dne 26. julija 1969, sem izgubil potovalno na cesti Podhosta–Šoteska. Proštevem najditelja naprosim, da mi jo vrne. Milan Dreščak, Novo mesto, Zagrebčeva 16.

SOPOTNICE za prijeten dopust ob jadranski obali midim avgusta ali septembra motorizirano družbo in lep oddih. Samo resno pisane ponudbe na upravo lista pod »Prijeten dopust — M. K.« Pogoji: obojestranska resnost in zaupanje.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferenca SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Slavko Doki, Miloš Jakolec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primo, Jožica Toppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndin (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 62.50 novih dinarjev (6.250 Sdin) oz. 5 ameriških dolarjev ali ustrežna druga valuta v vrednosti 5 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-8 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska CP »Delo« v Ljubljani